

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 1

- 1) W sprawie z oskarżenia prywatnego o czyn z art. 157 § 2 k.k. wpłynął pisemny wniosek dowodowy obrońcy oskarżonego Piotra S. o przeprowadzenie dowodu z zespołu biegłych z zakresu medycyny sądowej, psychiatrii i psychologii – dla wykazania niewiarygodności pokrzywdzonego, a nadto o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu badań wariograficznych – co do oskarżonego, pokrzywdzonego i świadka Jana T., dla ustalenia, kto w tej sprawie mówi prawdę. Na rozprawie obrońca oświadczył, że podtrzymuje wniosek dowodowy złożony na piśmie, wnosząc o przeprowadzenie wskazanych dowodów przez sąd. Pełnomocnik oskarżyciela prywatnego wniósł o oddalenie obu wniosków obrońcy.

Oceń zaistniałą sytuację. Jaka decyzję powinien podjąć sąd? Zaproponuj rozstrzygnięcie.

- 2) Do Sądu Rejonowego w T. w dniu 15.03.2021 r. wpłynął wniosek prokuratora o dalsze stosowanie wobec oskarżonego środka zapobiegawczego w postaci nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi, przy czym nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi został orzeczony przez prokuratora do dnia 30.03.2021 r. W ocenie prokuratora zachodzi uzasadniona obawa, że podejrzany ponownie popełni wobec pokrzywdzonych przestępstwo z użyciem przemocy oraz że zamieszkując z pokrzywdzonymi będzie starał się wywrzeć wpływ na ich zeznania i dotychczasową postawę w postępowaniu przygotowawczym, które nie zostało jeszcze zakończone.

Z akt śledztwa wynikało, że podejrzany podjął leczenie, przeprosił żonę, a także, że w dniu 5.03.2021 r. pokrzywdzona Edyta K. wniosła o „umorzenie postępowania karnego”, ze względu na podniesione wyżej podjęcie leczenia odwykowego i pojednanie się z mężem. Sprawa została skierowana na posiedzenie w dniu 18 maja 2021 r.

Czy wniosek jak wyżej rozpoznaje się na posiedzeniu z udziałem stron, czy bez ich udziału? Do kiedy można stosować ww. wolnościowy środek zapobiegawczy? Czy w sytuacji, gdy sąd nie rozpoznał wniosku przed upływem terminu obowiązywania nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego, uwzględnienie wniosku jest dopuszczalne? Jak powinien wtedy postąpić sąd?

- 3) Sąd Rejonowy w N., w sprawie Andrzeja D. – ukaranego prawomocnie wyrokiem nakazowym z dnia 10.02.2022 r. za czyn z art. 51 ust. 2 pkt 1 ustawy o broni i amunicji, postanowieniem z dnia 31 maja 2022 r. rozstrzygnął o dowodzie rzeczowym w ten sposób, że orzekł przepadek dowodu rzeczowego w postaci broni białej typu „nunczako”.

Czy przepadek dowodu rzeczowego może być orzeczony postanowieniem, a jeśli tak, to w jakich okolicznościach? Czy na postanowienie takie służy zażalenie, a jeśli tak, to do którego sądu i w jakim składzie jest rozpoznawane?

POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE, W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE

ZESTAW NR 2

- 1) Akt oskarżenia w sprawie o czyn z art. 177 § 2 k.k. wpłynął do Sądu Rejonowego w S. w dniu 19 listopada 2021 r., zaś do otwarcia przewodu sądowego doszło na rozprawie w dniu 8 kwietnia 2022 r. Po przeprowadzeniu dowodu z wyjaśnień nieobecnego oskarżonego (przebywającego na stałe w USA) i przesłuchaniu części świadków – doszło do odroczenia rozprawy celem przesłuchania jednego świadka w drodze pomocy sądowej przez Sąd Rejonowy w K. W dniu 20.07.2022 r. wpłynął wniosek obrońcy oskarżonego Jana S., aby Sąd Rejonowy w S. wystąpił do Sądu Najwyższego celem przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu, tj. Sądowi Rejonowemu w K. Obrońca podniósł, że tego rodzaju wystąpienie uzasadnione jest dobrem wymiaru sprawiedliwości i sprawę winien rozpoznać Sąd Rejonowy w K., który posiada możliwości przeprowadzenia wideokonferencji z udziałem oskarżonego. Nadto we wniosku zostały zawarte sugestie i przypuszczenia, że „oskarżony mniej lub bardziej znany jest pracownikom sądu jak i pracownikom prokuratury” (obrońca nie wskazał jednak, komu i z jakich powodów jest znany oskarżony, który wyjechał z Polski 20 lat temu), zaś oskarżony podczas zapoznania się z nagraniem stanowiącym utrwalony przebieg rozprawy, a to składania zeznań przez jego ojca, powziął poważne wątpliwości co do obiektywizmu i niezawisłości sądu w rozpoznawaniu niniejszej sprawy, bo sąd niejako w sposób stronniczy skonstruował pytanie do świadka, dając tym samym do zrozumienia, iż oskarżony uciekł od odpowiedzialności karnej do USA.

Oceń zaistniałą sytuację. Na czym polega instytucja przekazania sprawy innemu sądowi ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości? Jak sąd rozpoznaje taki wniosek? Jakie orzeczenie może wydać? Czy jest ono zaskarżalne?

- 2) Do Sądu Rejonowego w Z. wpłynął wniosek Prokuratora Rejonowego w Z. o zastosowanie tymczasowego aresztowania wobec Stanisława S. podejrzanego o czyn z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Na posiedzeniu podejrzany zasłabł, przejawiał objawy padaczki, w związku z czym zostało wezwane pogotowie ratunkowe, a zespół ratownictwa medycznego zabrał podejrzanego w trakcie posiedzenia na najbliższy SOR, gdzie podejrzany został poddany rozszerzonej diagnostyce oraz leczeniu (będąc podpięty do kroplówki).

W takiej sytuacji sąd przerwał posiedzenie, ale przed zakończeniem urzędowania w tym samym dniu wznowił je i uznał, że należy odstąpić od tymczasowego aresztowania, co nie zamyka drogi prokuratorowi do stosowania wolnościowych środków zapobiegawczych, a gdy wystąpią ku temu przesłanki – ponowienia wniosku o tymczasowe aresztowanie podejrzanego. Na drugi dzień okazało się, że podejrzany wyszedł już ze szpitala na własne żądanie, a jego życiu lub zdrowiu nie grozi żadne niebezpieczeństwo.

Prokurator zaskarżył zażaleniem ww. postanowienie sądu, zarzucając m.in. przedwczesność odstąpienia od tymczasowego aresztowania w sytuacji, gdy pozbawienie podejrzanego wolności nie spowodowałoby dla jego życia lub zdrowia poważne niebezpieczeństwo.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy zaskarżone postanowienie sądu może być zmienione na takie, które doprowadzi do tymczasowego aresztowania podejrzanego? Czy odstępując od tymczasowego aresztowania sąd I instancji powinien dysponować jakimś dowodem, który takie rozstrzygnięcie by uzasadniał? Czy uwzględnienie wniosku prokuratora bez obecności i bez przesłuchania podejrzanego było dopuszczalne? Jak powinien postąpić sąd, gdy podejrzany był w szpitalu przed zamknięciem sądu?

- 3) Sąd Rejonowy w N. wyrokiem z dnia 7 marca 2019 r. skazał Artura P. na karę grzywny w wymiarze 300 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki na 12 zł. Sąd Rejonowy w N. prawomocnym postanowieniem z dnia 24.09.2021 r. wydanym zarządził wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze 120 dni w miejsce nie uiszczony reszty grzywny. Następnie okazało się, że skazany uiścił dodatkowo 1.200 zł na poczet ww. grzywny. Zakład karny powiadomił sąd o zaistniałej sytuacji i wniosł o podjęcie stosownych czynności.

Oceń zaistniałą sytuację. Jakie czynności można lub należy podjąć w takiej sytuacji? Czy podejmowane decyzje są zaskarżalne? W jakiej formie zapadają?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 3

- 1) Do Sądu Rejonowego w N. wpłynęło zażalenie pokrzywdzonego Arkadiusza S. na postanowienie Prokuratora Rejonowego w R. o odmowie wszczęcia śledztwa o czyn z art. 231 § 1 k.k. Następnie do tego sądu wpłynął wniosek pokrzywdzonego, aby ten sąd wystąpił do Sądu Najwyższego celem przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu. Pokrzywdzony podniósł, że tego rodzaju wystąpienie uzasadnione jest dobrem wymiaru sprawiedliwości i sprawę winien rozpoznać sąd rejonowy spoza właściwości Sądu Okręgowego w T. oraz Sądu Okręgowego w R. Pokrzywdzony zawarł w swym wniosku m.in. argument, że Sąd Rejonowy w N. jest sądem podległym instancyjnie pod Sąd Okręgowy w T., a pomiędzy obiema instytucjami występuje zależność osobista oraz służbowa.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy przekazanie sprawy innemu sądowi ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości jest możliwe także na wniosek pokrzywdzonego składającego zażalenie na czynności postępowania przygotowawczego? Który sąd rozpoznaje taki wniosek i jakie orzeczenie może wydać? Czy jest ono zaskarżalne?

- 2) W dniu 02.04.2021 r. Prokurator Rejonowy w A. złożył wniosek o przedłużenie wobec Piotra S. na okres trzech miesięcy środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego w A. z dnia 21.01.2021 r. z terminem do 19.04.2021 r., godz. 10.30. Prokurator podniósł w uzasadnieniu, że zgromadzony materiał dowodowy w prowadzonym przez prokuraturę postępowaniu przeciwko Piotrowi S. wskazuje na duże prawdopodobieństwo sprawstwa wymienionego w zakresie zarzuconego mu czynu. Zachodzi jednak konieczność prowadzenia dalszego postępowania, co ma polegać na uzyskaniu od Republiki Włoskiej odpisu wyroku i informacji o odbyciu przez Piotra S. w 2018 r. kary pozbawienia wolności za przestępstwo z użyciem przemocy. Okoliczność ta może skutkować koniecznością przyjęcia, że Piotr S. zarzucanego mu czynu dopuścił się w ramach recydywy, a tym samym możliwością poniesienia przez niego surowszej odpowiedzialności karnej. Ponadto – na obecnym etapie śledztwa nie można wykluczyć, że podejrzany przebywając na wolności nie podejmie działań zmierzających do utrudnienia postępowania.

Sąd uznał jednak, że śledztwo toczy się prawidłowo, ma się już ku zakończeniu i potrzeba jeszcze do niego sprowadzić tylko wskazane dokumenty z Republiki Włoskiej, zapewne po ich przetłumaczeniu na język polski.

Czy w zaistniałej sytuacji sąd mógł jednak przedłużyć tymczasowe aresztowanie? Który sąd jest właściwy do rozpoznania wniosku prokuratora? Na jaki okres maksymalnie sąd może przedłużyć tymczasowe aresztowanie? Czy odmowa przedłużenia stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania oznacza konieczność natychmiastowego zwolnienia podejrzanego, nawet jeśli termin zastosowania środka jeszcze nie upłynął?

- 3) Akt oskarżenia wniesiony przez Urząd Celno-Skarbowy, mimo jego obszerności, nie wskazał w ogóle miejsca popełnienia przestępstwa skarbowego zarzuconego Jerzemu S., przy jednoczesnym wskazaniu, że „sprawa podlega rozpoznaniu na zasadnie art. 117 § 1 pkt 2 k.k.s. przez Sąd Rejonowy w M.”. W sądzie odstąpiono więc od doręczenia odpisu aktu oskarżenia oskarżonemu i jego obrońcy oraz podjęto czynności zmierzające do ustalenia właściwości miejscowej sądu.

Oceń zaistniałą sytuację. Jak należy w niej postąpić? Czy akt oskarżenia w takiej sytuacji może być uzupełniony, a jeśli tak, to w jakim trybie? Czy decyzje zapadające na tym etapie postępowania są zaskarżalne, a jeśli tak, to do którego sądu?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 4

- 1) Konrad L. został oskarżony o czyn z art. 178a § 4 k.k. Sąd Rejonowy w N. postanowieniem z dnia 2 grudnia 2021 r. odmówił oskarżonemu wyznaczenia obrońcy z powodu ubóstwa. Oskarżony w terminie zawitym 7 dni od doręczenia mu odpisu postanowienia złożył zażalenie skierowane do Sądu Rejonowego w N. i podniósł w nim, że posiada orzeczenie o niepełnosprawności (niedosłuch), zarejestrowany jest jako bezrobotny, płaci alimenty na syna, pracuje dorywczo, ale obecnie jest to utrudnione. Do zażalenia oskarżony załączył kopie dokumentów potwierdzających jego trudną sytuację majątkową i osobistą.
Oceń zaistniałą sytuację. Czy sąd, na którego postanowienie złożono zażalenie, może je uwzględnić, a jeśli tak, to w jaki sposób? Jeśli tak, czy na wydane postanowienie przysługuje zażalenie?
- 2) Przed Sądem Rejonowym w B. toczy się sprawa przeciwko Michałowi D. o czyny z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k. W sprawie został dopuszczony dowód z opinii sądowo-psychiatryczno-psychologicznej. Zgodnie z art. 74 § 2 pkt 2 k.p.k. oskarżony obowiązany jest poddać się badaniom psychologicznym i psychiatrycznym. Podejrzany Michał D. pomimo prawidłowego wezwania nie stawiał się na termin wyznaczonego badania w SP ZOZ i nie usprawiedliwił nieobecności. Tym samym uniemożliwił przeprowadzenie niezbędnego dla postępowania karnego dowodu z opinii sądowo-psychiatrycznej.
Oceń zaistniałą sytuację. Jakimi instrumentami dysponuje sąd, by wyegzekwować stawiennictwo podejrzanego na badaniu? W jakiej formie zapada decyzja, komu jest doręczana i czy jest zaskarżalna? Od kiedy jest wykonalna?
- 3) Do Sądu Rejonowego w K. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Wojciecha W. (lat 14), któremu zarzucono, że w dniu 26.03.2021 r., w domu swoich rodziców, wspólnie z nieznanymi koleżankami spożywał alkohol, co spowodowało interwencję jego ojca Czesława W., na skutek której Wojciech W. uderzył obuchem siekiery w klatkę piersiową swojego ojca Czesława W., co doprowadziło u niego do silnego bólu w nadbrzuszu, czym spowodował rozstrój zdrowia trwający nie dłużej niż siedem dni, tj. czyn karalny z art. 157 § 2 k.k.
Sąd ustalił, że nieletni uderzył ojca, który został skazany za znęcanie się nad rodziną, a rodzina ma prowadzoną „Niebieską Kartę”. Rodzice nieletniego nie chcieli zeznawać o zdarzeniu z dnia 26.03.2021 r. Po przeprowadzeniu rozprawy sąd rodzinny umorzył postępowanie wobec nieletniego. Ponadto sąd kosztami postępowania obciążył Skarbu Państwa.
Kiedy sąd rodzinny wszczyna postępowanie w sprawie o demoralizację, której przejawem jest dopuszczenie się przez nieletniego czynu zabronionego ściganego z oskarżenia prywatnego albo w sprawie o czyn karalny ścigany z oskarżenia prywatnego? Czy sąd rodzinny może nie prowadzić sprawy o demoralizację, jeśli z materiałów sprawy wynika, że nieletni spożywał alkohol? Czy wszczęcie postępowania tylko o czyn karalny uniemożliwia rozszerzenie przedmiotu sprawy o demoralizację? Czy postanowienie wydane na rozprawie sąd komuś doręcza, a jeśli tak, to komu? Kto może się odwołać od orzeczenia merytorycznego, a zwłaszcza czy rodzice nieletniego mogą kwestionować zbyt łagodne potraktowanie sprawcy pobicia jednego z nich? Czy nieletni musi mieć obrońcę w takiej sprawie?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 5

- 1) Wobec Mariusza W. zapadł prawomocny już wyrok z dnia 24.09.2019 r. za czyn z art. 202 § 4a k.k. i inne. Sąd Rejonowy w O. postanowieniem z dnia 21.11.2019 r. na podstawie art. 44 § 2 k.k. w zw. z art. 420 § 1 k.p.k. orzekł przepadek dowodu rzeczowego w postaci płyty CD- opisanego w wykazie dowodów rzeczowych, a nadto na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. i art. 420 § 1 k.p.k. zwrócił oskarżonemu pozostałe dowody rzeczowe. Prokurator Okręgowy w R. złożył zażalenie na to postanowienie i podniósł w nim, że dowód rzeczowy w postaci płyty DVD z napisem „Filmy w formacie avi” nie może być zwrócony oskarżonemu, ponieważ zawiera materiały pornograficzne z udziałem osób, których wygląd wskazuje na wiek poniżej 18 roku życia. Prokurator domagał się zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez orzeczenie przepadku ww. dowodu rzeczowego.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy sąd, na którego postanowienie złożono zażalenie, może je uwzględnić, a jeśli tak, to w jaki sposób? Jeśli tak, czy na tak wydane postanowienie o przypadku przysługuje zażalenie?

- 2) Wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z dnia 28.03.2018 r. Mateusz K. został skazany za czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 267 § 1 k.k. w zb. z art. 287 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. W pkt. III tego wyroku sąd na mocy art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia w całości wyrządzonej przestępstwem szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej Cukierni P. s.c. z siedzibą w R. kwoty 65.698 zł.

W dniu 04.04.2018 r. do sądu wpłynął wniosek pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych, będącego radcą prawnym, o sprostowanie ww. wyroku w ten sposób, iż w miejsce zapisu o treści „Cukierni P. s.c. z siedzibą w R.” wprowadza się zapis o treści: „solidarnie na rzecz Moniki K. i Janiny K. prowadzących działalność pod nazwą Cukiernia P. s.c.”.

Oceń zaistniałą sytuację. Kiedy można sprostować oczywiste omyłki pisarskie i rachunkowe oraz w obliczeniu terminów w orzeczeniu lub zarządzeniu albo w ich uzasadnieniu? Czy jest dopuszczalne sprostowanie takich elementów wyroku, jak tożsamość podmiotu lub osób uprawnionych do określonego świadczenia lub wskazanie podstawy prawnej zobowiązania oskarżonego na rzecz określonego podmiotu lub osób? W jakiej formie zapada decyzja, komu jest doręczana i czy jest zaskarżalna?

- 3) Sąd Rejonowy w B., w sprawie Radosława J. – skazanego prawomocnie za czyny z art. 119 § 1 k.w. i art. 129 § 2 k.w. postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2017 r. orzekł przepadek dowodu rzeczowego w postaci magnesu do otwierania, ustalając, że przedmiot ten służył do popełnienia wykroczenia z art. 119 § 1 k.w., jak też był przedmiotem wykroczenia z art. 129 § 2 k.w., a wyrok nakazowy wydany w sprawie nie zawiera rozstrzygnięcia o tym dowodzie rzeczowym.

Czy przepadek dowodu rzeczowego może być orzeczony postanowieniem, a jeśli tak, to w jakiej sytuacji? Czy na postanowienie takie służy zażalenie, a jeśli tak, to do którego sądu i w jakim składzie jest rozpoznawane? Czy skutek ewentualnego zażalenia można było zwrócić ww. dowód rzeczowy skazanemu?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 6

- 1) Postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2020 r. prokurator zatwierdził policyjne zawieszenie dochodzenia przeciwko Hubertowi P. w sprawie o czyn z art. 158 § 1 k.k. Z postanowienia tego wynika, że przyczyną zawieszenia postępowania przeciwko podejrzanemu jest jego przebywanie poza granicami kraju, tj. we Francji. Z postanowieniem tym nie zgodził się pełnomocnik pokrzywdzonej Nikoli G., który wniósł zażalenie. Skarżący sformułował zarzuty obrazy przepisów postępowania: art. 22 § 1 k.p.k., art. 274 k.p.k. i art. 258 k.p.k., jak też zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego postanowienia, który miał mieć wpływ na jego treść, a polegający na ustaleniu, że niemożliwe jest obecnie stwierdzenie miejsca pobytu podejrzanego i jego doprowadzenie, podczas gdy podejrzanym przebywał na terenie Polski, wobec czego przedwczesna jest ocena, że w sprawie zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie dochodzenia w postaci niemożności ujęcia podejrzanego. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz przekazanie sprawy do dalszego prowadzenia. Prokurator nie przychylił się do zażalenia i przesłał je do właściwego sądu, wnosząc jednocześnie o nieuwzględnienie zażalenia.

Oceń zaistniałą sytuację. Który sąd będzie właściwy do rozpoznania zażalenia? Czy pobyt podejrzanego za granicą rzeczywiście stanowi obecnie długotrwałą przeszkodę uniemożliwiającą prowadzenie postępowania? Czy to samo dotyczy oskarżonego – po wpłynięciu aktu oskarżenia do sądu?

- 2) Sąd Rejonowy w N., nieprawomocnym postanowieniem z dnia 15.03.2022 r.:
- na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k. postępowanie karne przeciwko Sebastianowi G. w stosunku do zarzuconego mu czynu z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. umorzył;
 - na podstawie art. 93a § 1 pkt 4 k.k. i art. 93b § 1 k.k. orzekł wobec Sebastiana G. środek zabezpieczający w postaci pobytu w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym;
 - zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. Wandy D. kwotę 738 złotych tytułem nieopłaconej obrony z urzędu;
 - kosztami procesu obciążył Skarb Państwa.

Pełnomocnikiem z wyboru pokrzywdzonego Bronisława G. była adw. Sandra G., której substytut na ostatnim posiedzeniu w sprawie zawniósł, by sąd zasądził koszty na rzecz pokrzywdzonego według norm przepisanych od podejrzanego, ewentualnie od Skarbu Państwa. W postanowieniu o umorzeniu postępowania brak jednak było rozstrzygnięcia o ww. kosztach.

W dniu 22.03.2022 r. do sądu wpłynął wniosek ww. substytuta o zasądzenie tych kosztów ze wskazaniem, iż brak rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku uniemożliwia złożenie środka zaskarżenia.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy w zaistniałym układzie procesowym pokrzywdzony mógł działać jako oskarżyciel posiłkowy, a jeśli nie, to dlaczego i czy takiej sytuacji mógł ustanowić pełnomocnika? Jeśli mógł ustanowić, to co z poniesionymi przez niego kosztami? Czy od zasady, że Skarb Państwa ponosi koszty procesu w razie umorzenia postępowania w sprawach z oskarżenia publicznego są jakieś wyjątki? Jeśli tak, to jakie? Czy rzeczywiście brak rozstrzygnięcia o kosztach uniemożliwił złożenie środka zaskarżenia? Czy dopuszczalne byłoby zaskarżenie tego braku wprost do sądu II instancji?

- 3) Sąd Rejonowy w N. prawomocnym postanowieniem z dnia 13.02.2017 r. zarządził wykonanie wobec Michała J. zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze 25 dni w miejsce nie uiszczonej reszty grzywny orzeczonej przez Sąd Rejonowy w N. wyrokiem z dnia 21.07.2009 r., przyjmując, że jeden dzień pozbawienia wolności równoważny jest dwóm stawkom dziennym grzywny oraz uwzględniając okres odbywania przez ww. skazanego ww. zastępczej kary pozbawienia wolności od dnia 28.03.2017 r. do dnia 07.04.2017 r. Następnie okazało się, że skazany uiścił dodatkowo 511,47 zł na poczet ww. grzywny. Zakład karny powiadomił sąd o zaistniałej sytuacji i wniósł o podjęcie stosownych czynności.
- Oceń zaistniałą sytuację. Jaki czynności należy podjąć w takiej sytuacji? Czy podejmowane decyzje są zaskarżalne? W jakiej formie zapadają? Co należy zrobić w razie stwierdzenia dokonania przez skazanego nadpłaty orzeczonej grzywny i odbycia przez niego części zastępczej kary pozbawienia wolności?**

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 7

- 1) Prokurator, zarządzeniem z dnia 27 września 2021 r., wydanym na podstawie art. 156 § 5 k.p.k., odmówił pełnomocnikowi Zdzisława R. wyrażenia zgody na udostępnienie i wykonanie fotokopii całości akt sprawy o czyn z art. 284 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., którego miałby się dopuścić Zdzisław R. Prokurator w uzasadnieniu swego zarządzenia wskazał, że Zdzisław R. w toku postępowania został przesłuchany w charakterze świadka. W związku z tym udostępnienie jego pełnomocnikowi akt sprawy mogłoby nastąpić wyłącznie w wyjątkowym wypadku, a taki w niniejszej sprawie nie zachodzi.

Na to zarządzenie zażalenie w terminie złożył pełnomocnik Zdzisława R., który zaskarżonemu zarządzeniu zarzucił obrazę art. 156 § 5 k.p.k. – przez jego niewłaściwe zastosowanie mające wpływ na treść zaskarżonego zarządzenia, poprzez dowolne i niezasadne przyjęcie, że Zdzisław R. nie jest stroną niniejszego postępowania i udostępnienie akt jego pełnomocnikowi mogłoby nastąpić wyłącznie w wyjątkowej sytuacji oraz poprzez błędne przyjęcie, że w niniejszej sprawie nie zachodzi szczególny wypadek uzasadniający udostępnienie akt postępowania Zdzisławowi R. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego zarządzenia poprzez udostępnienie akt postępowania skarżącemu pełnomocnikowi.

Oceń zaistniałą sytuację. Który sąd będzie właściwy do rozpoznania zażalenia? Komu prokurator może udostępnić akta sprawy? Czy zasady udostępniania akt są takie same – po wypłynięciu aktu oskarżenia do sądu?

- 2) Jarosław K. został wezwany w charakterze świadka na rozprawę do Sądu Rejonowego w M. na dzień 20 listopada 2020 r. Świadek stawił się na ten termin, ale nie został przesłuchany, bo w sprawie zapadł wyrok w trybie bez przeprowadzania postępowania dowodowego (art. 387 k.p.k.). Dnia 30 listopada 2020 r. wpłynął wniosek Jarosława K. (nadany pocztą w dniu 27.11.2020 r.) o zwrot kosztów podróży i utraconego zarobku, ale bez podania żadnych kwot. Do wniosku zostało dołączone zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach w skali miesiąca.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy świadkowi w ogóle przysługuje zwrot kosztów podróży – z miejsca jego zamieszkania do miejsca wykonywania czynności postępowania na wezwanie sądu lub organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze, a jeśli tak, to w jakiej wysokości? Czy świadkowi w ogóle przysługuje zwrot zarobku lub dochodu utraconego z powodu stawiennictwa na wezwanie sądu lub organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze? Jeżeli tak, to jakie warunki musi spełnić wniosek świadka? Po upływie jakiego terminu roszczenie o zwrot takich należności przedawnia się? Komu przysługuje zażalenie na odmowę uwzględnienia wniosku świadka, a komu na przyznanie mu wnioskowanych należności?

- 3) Prawomocnym wyrokiem z dnia 30.06.2022 r. Sąd Rejonowy w N. udzielił zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności Daniela M. za przestępstwo skarbowe z art. 109 k.k.s. Wyrok nie wskazywał jednak organu, przed którym Daniel M. poddał się dobrowolnie odpowiedzialności.

W takiej sytuacji sąd postanowieniem z dnia 01.08.2022 r. sprostował oczywistą omyłkę pisarską w prawomocnym wyroku Sądu Rejonowego w N. poprzez wpisanie po słowie „przed” – „*Podkarpackim Urzędem Celno-Skarbowym w Przemyślu*”, czyli nazwy organu, przed którym doszło do dobrowolnego poddania się odpowiedzialności.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy brak wpisania nazwy organu, przed którym doszło do dobrowolnego poddania się odpowiedzialności jest takim elementem wyroku, który można prostować w trybie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej? Jakich elementów wyroku w takim trybie nie wolno prostować? Czy prokurator może zaskarżyć postanowienie w tym przedmiocie, jeśli nie występował jako oskarżyciel publiczny?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 8

- 1) Postanowieniem z dnia 16 lutego 2022 r. Prokurator Rejonowy w L. odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie zaistniałego w bliżej nie ustalonym dniu, w okresie do dnia 19 października 2021 roku, w P., przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków służbowych przez funkcjonariusza publicznego - Prokuratora Rejonowego w P., w toku prowadzonego postępowania sprawdzającego, poprzez zacieranie śladów przestępstwa, czym miał działać na szkodę interesu prywatnego Krzysztofa Z., to jest o czyn z art. 231 § 1 k.k. – na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w związku z tym, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego. Z postanowieniem tym nie zgodził się pokrzywdzony Krzysztof Z., który w ustawowym terminie wniósł pismo zatytułowane „ZARZALENIE”. Z pisma tego wynikało ogólne niezadowolenie Krzysztofa Z. z doręzonego mu postanowienia wydanego w sprawie. Skarżący w swoisty sposób opisał liczne fałszerstwa w wydaniu prokuratorów, policjantów i sędziów, pisząc to wszystko wprawdzie na komputerze, ale samymi wersalikami, a więc wielkimi literami alfabetu. Skarżący nie wskazał, czy domaga się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do dalszego prowadzenia przez Prokuraturę Rejonową w L.

Oceń zaistniałą sytuację. Który sąd będzie właściwy do rozpoznania zażalenia? Czy błędne lub nieporadne sformułowanie środka odwoławczego uniemożliwia jego rozpoznanie? Co powinien lub może zrobić sąd, jeśli skarżący nie jest prawnikiem, przez co nie sposób wymagać od niego profesjonalnego poziomu pism procesowych?

- 2) Przed Sądem Rejonowym w O. toczy się sprawa z oskarżenia prywatnego Danuty S. przeciwko Alinie Z. o przestępstwo z art. 216 § 1 k.k. Danuta S. wniosła przy tym o zwolnienie jej od uiszczania kosztów sądowych i wskazała, że utrzymuje się z najniższej renty chorobowej (850 zł), z czego większą jej część wydaje na leki i wyjazdy związane z leczeniem, a nadto wniosła o ustanowienie dla niej pełnomocnika z urzędu, bo nie stać jej na opłacenie adwokata. Sąd postanowieniem z dnia 26 listopada 2022 r.:

- zwolnił oskarżycielkę prywatną od uiszczenia połowy zryczałtowanych kosztów procesu, a w pozostałym zakresie wniosku oskarżycielki prywatnej nie uwzględnił;
- wniosku oskarżycielki prywatnej o ustanowienie dla niej pełnomocnika z urzędu – nie uwzględnił.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy oskarżycielce prywatnej w ogóle przysługuje zażalenie na wydane postanowienie, a jeśli tak, to do jakiego sądu? Czy możliwa jest sytuacja, by były to różne sądy? Jeśli tak, to które zażalenie rozpatrywane jest najpierw? Czy zwolnienie oskarżycielki prywatnej od uiszczenia połowy zryczałtowanych kosztów procesu generuje jakieś czynności dotyczące pozostałej części zryczałtowanych kosztów?

- 3) Do Sądu Rejonowego w L. wpłynęły materiały dotyczące nieletnich Patryka K. (lat 14) i Kamila P. (lat 15), Patryka K. (lat 12), którym zarzucono, że w dniu 20.04.2021 r., w sklepie „Biedronka” usiłowali dokonać kradzieży maseczki, piwa marki „Żywiec” i jednej porcji lodów o łącznej wartości 13,50 zł, na szkodę Jeronimo Martins Polska S.A., lecz zostali zatrzymani przez ochronę sklepu, tj. czyn karalny z art. 11 § 1 k.w. w zw. z art. 119 § 1 k.w., a nadto materiały dotyczące nieletniego Kacpra Z. (lat 12), któremu zarzucono, że w dniu 20.04.2021 r., w sklepie „Biedronka” usiłował dokonać kradzieży piwa marki „Lech” i jednej czekolady o łącznej wartości 15,50 zł, na szkodę Jeronimo Martins Polska S.A., lecz został zatrzymany przez ochronę sklepu, tj. takie zachowanie, które wykazuje przejawy demoralizacji. Sąd połączył sprawy nieletnich celem wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Po przeprowadzeniu rozprawy sąd rodzinny stwierdził, że ww. nieletni swoim zachowaniem wykazują przejawy demoralizacji, a nadto zastosował wobec każdego z nich środek wychowawczy w postaci upomnienia.

Ponadto sąd odstąpił od obciążania nieletnich i ich rodziców kosztami postępowania, które przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Kto jest stroną w postępowaniu w sprawie nieletniego? Czy o treści wydanego postanowienia powiadamia się pokrzywdzonego? Czy sąd rodzinny mógłby zmienić środek wychowawczy, gdyby nieletni nadal wykazywali przejawy demoralizacji? Jeśli tak, jakie czynności sądu musiałyby poprzedzić taką zmianę? Czy nieletni może mieć w postępowaniu obrońcę? Jak sąd rozpoznaje wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu i kto go może złożyć? Kiedy sąd rodzinny może uwzględnić taki wniosek?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 9

- 1) Postanowieniem z dnia 23 lipca 2020 r. prokurator odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie zawiadomienia Bożeny D. w sprawie zaistniałego w dniu 9 lipca 2020 r., niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w N., podczas podejmowanej interwencji, polegającego na zaniechaniu przyjęcia od Bożeny D. zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa na szkodę jej małoletniego syna Wojciecha D., tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. – wobec braku znamion czynu zabronionego.

Z postanowieniem tym nie zgodziła się pokrzywdzona Bożena D., która w terminie wniosła zażalenie i podniosła w nim, że jej zgłoszenie o przestępstwie obejmowało nie tylko pobicie, lecz wtargnięcie na posesję, przeszukanie domu, wyciągnięcie z pojazdu zaparkowanego na jej posesji jej syna (przez trzy osoby), przez co dokonano samosądu. Skarżąca wskazała, że domaga się uchylenia zaskarżonego postanowienia w całości i przekazania sprawy prokuratorowi do dalszego prowadzenia. Prokurator nie przychylił się do zażalenia i przesłał je do sądu, wnosząc jednocześnie o nieuwzględnienie zażalenia.

Oceń zaistniałą sytuację. Jak się określa fazę postępowania przygotowawczego, która poprzedza odmowę wszczęcia śledztwa? Komu przysługuje zażalenie na odmowę wszczęcia śledztwa? Czy krąg uprawnionych do wniesienia zażalenia jest taki sam, gdyby doszło do wszczęcia śledztwa, a następnie jego umorzenia?

- 2) Do Sądu Rejonowego w P. wpłynął prywatny akt oskarżenia przeciwko Karolinie M. o czyn z art. 212 § 2 k.k., sporządzony i podpisany przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego Filipa O., w którym to akcie oskarżenia wniesiono „o zwolnienie mandanta z opłaty sądowej”, bez wskazania w uzasadnieniu, dlaczego taki wniosek jest składany. Dopiero w odrębnym piśmie pełnomocnik oskarżyciela prywatnego wskazał, że „w innej sprawie prywatnoskargowej mandant został zwolniony od opłaty, zaś jego sytuacja materialna jest w chwili obecnej taka sama jak w chwili uzyskania zwolnienia (zob. ośw. o stanie rodzinnym i majątku mandanta – w aktach tej sprawy)”.

Oceń zaistniałą sytuację. Co jest podstawą zwolnienia strony od wyłożenia kosztów podlegających uiszczeniu przy wnoszeniu pisma procesowego? Czy zwolnienie od kosztów oskarżyciela prywatnego w innej sprawie karnej ma znaczenie dla rozpatrywanego wniosku? Czy oskarżonej przysługuje zażalenie na odmowę zwolnienia oskarżyciela prywatnego od uiszczania zryczałtowanych kosztów procesu? Czy wniosek można rozpoznać na posiedzeniu bez udziału stron?

- 3) Sąd Rejonowy w L., w sprawie Tadeusza S. – ukaranego prawomocnie za wykroczenie z art. 86 § 1 k.w., postanowieniem z dnia 28 lutego 2022 r. orzekł przepadek dowodu rzeczowego w postaci poduszki powietrznej odciętej od koła kierownicy, przyjmując, że przedmiot ten służył do popełnienia wykroczenia z art. 86 § 2 k.w., a wyrok nakazowy z dnia 28.10.2021 r. wydany w sprawie nie zawiera rozstrzygnięcia o tym dowodzie rzeczowym, a przepadek ma charakter obligatoryjny.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy rozstrzygnięcie było prawidłowe? Czy po uprawomocnieniu się wyroku dopuszczalne było ustalanie, że dowód rzeczowy był przedmiotem wykroczenia inaczej zakwalifikowanego niż w wyroku? Czy rozstrzygając o przepadku dowodu rzeczowego postanowieniem sąd zobligowany jest do ustalenia, czy dany przedmiot służył do popełnienia wykroczenia? Czy na postanowienie takie służy zażalenie, a jeśli tak, to do którego sądu i w jakim składzie jest rozpoznawane? Czy skutek ewentualnego zażalenia można było zwrócić ww. dowód rzeczowy skazanemu, zwłaszcza przy przyjęciu, że przepadek nie był obligatoryjny, a poduszka powietrzna nie służy do popełniania żadnego wykroczenia drogowego, jeśli jest prawidłowo używana?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 10

- 1) Sąd Rejonowy w O. wystąpił z odezwą do Sądu Rejonowego w N. o przesłuchanie w charakterze świadka Izabeli P. w drodze pomocy sądowej – wobec przebywania przez nią w tamtejszym areszcie śledczym. Przed wykonaniem odezwy ustalono jednak, że osoba, która ma być przesłuchana, przebywa w okręgu sądu wzywającego – po opuszczeniu Aresztu Śledczego w N.

Jakie czynności można lub należy podjąć w takiej sytuacji? Czy podejmowane decyzje są zaskarżalne? W jakiej formie zapadają?

- 2) Do Sądu Rejonowego w R. wpłynął wniosek obrońcy skazanego Walerego W. o odroczenie mu kary pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat, orzeczonej przez Sąd Rejonowy w R. wyrokiem łącznym z dnia 04.12.2020 r., w którym to wniosku wniesiono „o zwolnienie skazanego od opłaty od wniosku”. Z uzasadnienia wniosku wynika m.in., że człowiek stojący nad grobem nie może niestety pracować zarobkowo. Tym samym ma on prawo do skorzystania z dobrodziejstwa zwolnienia od opłaty sądowej. Sąd wniosku obrońcy nie uwzględnił, gdyż uznał, że z akt nie wynikają takie okoliczności, by:

- skazany „stał nad grobem” (gdyby miało to wskazywać na jego terminalny stan zdrowia),
- nie stać go było na uiszczenie niewielkiej opłaty w kwocie tylko 80 zł.

Oceń zaistniałą sytuację. Co jest podstawą zwolnienia strony (w tym przypadku skazanego) od wyłożenia kosztów podlegających uiszczeniu przy wnoszeniu pisma procesowego? Czy ewentualną odmowę zwolnienia skazanego od kosztów może zaskarżyć prokurator? Czy wniosek można rozpoznać na posiedzeniu bez udziału stron?

- 3) Jakub K. wyrokiem Sądu Rejonowego w O. został uznany winnym występku z art. 222 § 1 k.k., art. 224 § 2 k.k. i art. 226 § 1 k.k. i za to skazany na karę łączną 10 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania w tym czasie nieodpłatnej kontrolowanej pracy w wymiarze 24 godzin w stosunku miesięcznym.

Sąd Rejonowy w O. postanowieniem z dnia 17.03.2021 r. zarządził wobec skazanego wykonanie 150 dni zastępczej kary pozbawienia wolności w miejsce ww. kary ograniczenia wolności, przy czym postanowieniem z dnia 01.04.2021 r. wstrzymał wykonanie kary zastępczej pozbawienia wolności – do czasu wykonania kary ograniczenia wolności. Postanowieniem Sądu Rejonowego w O. z dnia 16.11.2021 r. została jednak zarządzona do wykonania zastępcza kara pozbawienia wolności w wymiarze 115 dni – w miejsce nie wykonywanej ww. kary ograniczenia wolności.

Skazany w dniu 23.12.2021 r. złożył wniosek o wstrzymanie wykonania 115 dni zastępczej kary pozbawienia wolności. Jednocześnie oświadczył, że od listopada systematycznie wykonuje karę ograniczenia wolności i zobowiązuje się do systematycznej pracy.

Czy sąd może w każdym przypadku wstrzymać wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności, a jeśli tak, to kiedy i jakie warunki muszą do tego zaistnieć? Czy wniosek skazanego można rozpoznać na posiedzeniu jawnym, ale bez udziału stron? Czy na ewentualną odmowę wstrzymania wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności służy zażalenie? Jaki wpływ na przebieg postępowania wykonawczego może mieć ustalenie, że skazany rzeczywiście odpracował dodatkowe godziny na poczet kary ograniczenia wolności?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 11

- 1) Do Sądu Rejonowego w N. wpłynął wniosek prokuratora o umorzenie postępowania karnego przeciwko podejrzanym Beacie P. i zastosowanie środka zabezpieczającego w postaci terapii. Podejrzana nadesłała do sądu wniosek o udostępnienie jej do wglądu akt sprawy i wykonanie dla niej kserokopii akt w całości. Stwierdzono jednak, że całość akt liczy sobie co najmniej 500 kart, w tym nieponumerowaną, obszerną dokumentację medyczną zalegającą w aktach sprawy.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy wykonanie kserokopii dokumentów zalegających w aktach sprawy wymaga wyraźnego wskazania przez stronę, o które karty jej chodzi, czy też wystarczy wskazanie „całość akt”? Czy podejrzana w tej sytuacji ma prawo do nieodpłatnego uzyskania kserokopii dokumentów procesowych? Jak się rozpoznaje taki wniosek i do których kompetencji to należy? W jakiej formie zapadają decyzje i czy są zaskarżalne? Komu się je doręcza?

- 2) W dniu 21.01.2019 r. do Sądu Okręgowego w T. (który następnie sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w T.) z Komendy Stołecznej Policji w Warszawie wpłynęło obliczenie należności za konwojowanie skazanego Przemysława C. (sprowadzonego do Polski w trybie ENA) z PSG Warszawa – Okęcie do Aresztu Śledczego Warszawa – Służewiec. Zdaniem Policji powstała konieczność rozstrzygnięcia o kosztach sądowych.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy skazany sprowadzony do Polski w trybie Europejskiego Nakazu Aresztowania może być obciążony kosztami konwojowania na terenie Polski? Jeśli tak, czy dotyczy to także sytuacji, gdy w wyroku sądu I instancji został zwolniony od kosztów procesu? Czy ewentualne obciążenie skazanego ww. kosztami może zaskarżyć prokurator, a jeśli tak, to dlaczego? Czy wniosek można rozpoznać na posiedzeniu bez udziału stron?

- 3) Do Sądu Rejonowego w O. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Marcina K. (lat 15), któremu zarzucono, że:

- w dniu 26.07.2021 r., dokonał pobicia małoletniego Patryka K. w ten sposób, że uderzał go pięścią w twarz oraz kopnął go w okolice skroni z lewej strony, w wyniku czego pokrzywdzony doznał stłuczenia głowy i policzka lewego i został zabrany do szpitala w O. tj. czyn karalny z art. 157 § 1 i 2 k.k.;
- w okresie od września 2021 r., będąc uczniem szkoły średniej w O., systematycznie używa substancji psychoaktywnych (palenie marihuany), spożywa alkohol, pali papierosy, wagaruje – we wrześniu jego frekwencja w szkole wyniosła 49%, a ponadto prezentuje agresywne zachowanie wobec matki Kazimiery K., tj. takie zachowanie, które wykazuje przejawy demoralizacji.

Po przeprowadzeniu rozprawy sąd rodzinny stwierdził, że nieletni popełnił ww. czyn karalny i swoim zachowaniem wykazuje przejawy demoralizacji, jak też zastosował wobec niego środek wychowawczy w postaci nadzoru kuratora sądowego, a nadto zobowiązał go do:

- podjęcia terapii psychologicznej;
- systematycznego chodzenia do szkoły;
- wykonywania poleceń matki i okazywania jej szacunku;
- ścisłej współpracy z kuratorem sądowym;
- właściwego zachowania w szkole i poza szkołą;
- nie dokonywania czynów karalnych, nie brania udziału w bójkach, nie stosowania agresji;
- należytego realizowania obowiązku szkolnego.

Ponadto sąd odstąpił od obciążania nieletniego i jego rodziców kosztami postępowania, w tym za nadzór kuratora sądowego, którymi obciążył Skarbu Państwa.

Czy sąd rodzinny mógłby zmienić środek wychowawczy, gdyby nieletni nie wywiązywał się ze swoich zobowiązań? Jeśli tak, jakie czynności sądu musiałyby poprzedzić taką zmianę? Jaki wpływ na bieg rozprawy miałyby złożenie wniosku przez rodziców o wyznaczenie nieletniemu obrońcy z urzędu? Czy rodzice nieletniego mogą być obciążeni zwrotem kosztów obrońcy z urzędu? Czy prokurator może zaskarżyć odstąpienie od obciążania nieletniego i jego rodziców kosztami postępowania, a jeśli tak, to jakim środkiem zaskarżenia?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 12

- 1) Piotr S. złożył zażalenie na postanowienie Prokuratora Rejonowego w R. z dnia 29.06.2018 r. o odmowie wszczęcia śledztwa o czyn z art. 231 § 1 k.k. Pokrzywdzony (z niezrozumiałych powodów wskazujący siebie jako „oskarżonego”) chciałby dokonywać rejestracji wyznaczonego posiedzenia (z niezrozumiałych powodów wskazanego jako „rozprawa”) za pomocą dyktafonu, który posiada możliwość zapisu dźwięku. Złożył w tej kwestii pisemny wniosek. Pokrzywdzony z niejasnych powodów jako podstawę swego wniosku wskazał art. 385 k.p.k., który reguluje odczytywanie aktu oskarżenia na rozprawie.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy błędna podstawa prawna wniosku pokrzywdzonego uniemożliwia nadanie mu biegu i jego merytoryczne rozpoznanie? Czy pozostałe błędy zawarte we wniosku mogą mieć wpływ na rozstrzygnięcie? W jakiej formie zapada decyzja i czy jest ona zaskarżalna?

- 2) Marek S. jest oskarżony o czyn z art. 157 § 2 k.k. w sprawie Sądu Rejonowego w K., który to sąd wystąpił z odezwą do Sądu Rejonowego w N. o udzielenie pomocy sądowej polegającej na przesłuchaniu świadka Antoniego W. obrońcą z urzędu oskarżonego jest adw. Tomasz M. z Kancelarii Adwokackiej w K., który wniósł o wyznaczenie na podstawie art. 84 § 2 k.p.k. innego obrońcy dla dokonania czynności poza siedzibą lub miejscem zamieszkania obrońcy. Wniosek ten został uwzględniony poprzez wyznaczenie oskarżonemu obrońcy z urzędu w osobie adw. Dominiki S. – do czynności poza siedzibą lub miejscem zamieszkania dotychczasowego obrońcy z urzędu, polegającej na przesłuchaniu świadka w drodze pomocy sądowej. Adwokat Dominika S. wzięła udział w posiedzeniu sądu w przedmiocie przesłuchania świadka w drodze pomocy sądowej, wnosząc przy tym o zasądzenie na jej rzecz kosztów według norm przepisanych.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy zastępczy obrońca z urzędu może skutecznie domagać się zasądzenia na jego rzecz wynagrodzenia, a jeśli tak, to do którego sądu? Czy ewentualne przyznanie takiemu obrońcy wynagrodzenia może zaskarżyć oskarżony lub prokurator, a jeśli tak, to który z nich?

- 3) Do Sądu Rejonowego w M. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Kacpra S. (lat 16), któremu zarzucono, że w nocy 2/3 czerwca 2020 r., w nieczynnym budynku usługowym wybił szybę i wszedł do środka, gdzie dokonał zniszczenia stalowej rury spustowej, znajdującej się na zewnątrz budynku, czym spowodował straty o nieustalonej wartości na szkodę Wiesława D. tj. czyn karalny z art. 279 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Po przeprowadzeniu rozprawy sąd rodzinny stwierdził jednak, że postępowanie dowodowe wykazało, że nieletni dokonał tylko zniszczenia wskazanej rury spustowej o wartości 1.000 zł.

Sąd zastosował wobec nieletniego środek wychowawczy w postaci nadzoru kuratora. Ponadto zobowiązał nieletniego do naprawienia szkody. Ponadto sąd odstąpił od obciążania nieletniego i jego rodziców kosztami postępowania, w tym od kosztów za nadzór kuratora sądowego, które przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Wniosek o sporządzenie uzasadnienia postanowienia złożył pokrzywdzony, domagając się jednocześnie dołączenia kopii protokołu przesłuchania nieletniego.

Czy sąd rodzinny uprzedza strony o możliwej kwalifikacji prawnej czynu karalnego? Czy postanowienie wydane po przeprowadzeniu rozprawy sąd komuś doręcza, a jeśli tak, to komu? Kto może się odwołać od takiego orzeczenia, a zwłaszcza czy pokrzywdzony może skutecznie starać się o sporządzenie uzasadnienia postanowienia i kwestionować wyeliminowanie wobec sprawcy zarzutu włamania i ustalenie wysokości szkody? Czy wniosek pokrzywdzonego o sporządzenie uzasadnienia postanowienia i dołączenie kopii protokołu przesłuchania nieletniego był dopuszczalny?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 13

- 1) Zarządzeniem z dnia 03.07.2017 r. sędzia Sądu Rejonowego w R. odmówił przyjęcia zażalenia oskarżyciela subsydiarnego Marka B. na postanowienie Sądu Rejonowego w R. z dnia 26.05.2016 r. w przedmiocie wyłączenia sędziego – jako niedopuszczalnego z mocy ustawy. Marek B. złożył zażalenie na to i podniósł, iż zachowanie SSR Wioletty Z., która nie wyłączyła SSR Katarzyny B., nie jest zachowaniem bezstronnym, gdyż Katarzyna B. wywarła wpływ na wydanie tej decyzji, jemu zaś sąd uniemożliwił wypowiedzenie się przed wydaniem rzeczonoego postanowienia.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy na postanowienie w przedmiocie wyłączenia sędziego przysługuje zażalenie? Czy w procedurze karnej istnieje obowiązek informowania stron o posiedzeniu w przedmiocie wyłączenia sędziego? Jeśli nie, czy posiedzenie jest jawne, czy niejawne?

- 2) Prokurator Rejonowy w L. oskarżył Jana B. o czyn z art. 178a § 1 k.k. i jednocześnie wystąpił z wnioskiem w trybie art. 335 § 2 k.p.k. o wydanie wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kary i środków karnych, przy czym na posiedzeniu sąd stwierdził, że oskarżony w postępowaniu przygotowawczym zgodził się m.in. na orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów, do prowadzenia których wymagane są uprawnienia kat. B – na okres lat 3, a prokurator w swoim wniosku wskazał okres 4 lat tego zakazu. Nadto – oskarżony zgodził się na orzeczenie świadczenia na cel społeczny w kwocie 6.000 zł, a prokurator w swoim wniosku wskazał świadczenie w kwocie 5.000 zł. Na posiedzeniu nie stawił się ani prokurator, ani oskarżony, który nie odebrał nawet zawiadomienia i wyjechał za granicę.

Oceń zaistniałą sytuację. Jakie rysują się tutaj możliwości procedowania? Czy obowiązkiem sądu jest ustalanie, jakie są rzeczywiste uzgodnienia oskarżonego i prokuratora? Czy wskazane rozbieżności pozwalają na uwzględnienie wniosku i wydanie wyroku skazującego? Jaki będzie tok postępowania, gdyby sąd nie uwzględnił wniosku?

- 3) Sąd Rejonowy w C., w sprawie Adama P. – skazanego z art. 119 § 1 k.w., postanowieniem z dnia 12 marca 2018 r. wydanym z urzędu zwrócił pokrzywdzonemu – Jeronimo Martins Polska S.A., dowód rzeczowy w postaci przezroczystej butelki o poj. 1 litra z czerwoną etykietą z napisem „Sobieski”, częściowo wypełnionej ciecżą, ustalając, że przedmiot ten został zatrzymany podczas sprawy dotyczącej kradzieży alkoholu w sklepie „Biedronka”, a skradziony alkohol należał do właściciela ww. sklepu, a jest zbędny dla dalszego postępowania.

Na postanowienie to zażalenie złożył pokrzywdzony, zarzucając bezprzedmiotowość rozstrzygnięcia i wskazując, że nie kolekcjonuje bezzwrotnych butelek, do tego częściowo wypełnionych bliżej nieustaloną ciecżą, więc sąd powinien zarządzić zniszczenie tego dowodu.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy rozstrzygnięcie było prawidłowe? Czy po uprawomocnieniu się wyroku dopuszczalne było ustalanie, że dowód rzeczowy jest zbędny dla dalszego postępowania? Czy rozstrzygając o przepadku dowodu rzeczowego postanowieniem sąd zobligowany jest do ustalenia, czy aby dany przedmiot nie służył do popełnienia wykroczenia albo pochodził z niego? Czy w takim przypadku można zarządzić zniszczenie dowodu rzeczowego, a jeśli tak, to po spełnieniu jakich warunków? Czy wskutek ww. zażalenia można było orzec przepadek dowodu rzeczowego, zwłaszcza przy przyjęciu, że zwracanie bezzwrotnej butelki z ciecżą jest zbyt kosztowne?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 14

- 1) Sąd Rejonowy w R., postanowieniem z dnia 29.09.2017 r., na podstawie art. 618h § 1 i 2 k.p.k. i art. 618l § 1 k.p.k. postanowił przyznać biegłemu Janowi W. kwotę 82 zł i kwotę 42,74 zł tytułem utraconego zarobku. Na postanowienie to zażalenie złożył oskarżyciel subsydiarny Marek B., kwestionując przyznanie biegłemu zwrotu utraconego zarobku. W uzasadnieniu zażalenia zakwestionował uprawdopodobnienie przez biegłego utraconego zarobku. Zażalenie zostało przyjęte i nadano mu bieg, przesyłając akta do właściwego sądu okręgowego.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy istnieją podstawy do merytorycznego rozpoznania zażalenia oskarżyciela subsydiarnego? Jeśli nie, to dlaczego i jakie rozstrzygnięcie może wydać sąd II instancji? Kiedy aktualizuje się uprawnienie strony do kwestionowania wysokości utraconego zarobku przyznanego biegłemu?

- 2) Prokurator Rejonowy w M. wystąpił z wnioskiem w trybie art. 335 § 1 k.p.k. o wydanie wyroku skazującego wobec Mariana W. o czyn z art. 178 § 1a k.k. i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kary i środków karnych, przy czym na posiedzeniu oskarżony oświadczył, że cofa swoją zgodę na wydanie wyroku w sposób uzgodniony z prokuratorem, bo uważa, że uzgodniona kara i środki karne są za surowe, a on jest nauczycielem, nie jest karany i wnosi o warunkowe umorzenie postępowania z orzeczeniem zakazu prowadzenia pojazdów kat. B na okres 1 roku.

Oceń zaistniałą sytuację. Jakie rysują się tutaj możliwości procedowania? Czy oskarżony może cofnąć swoją zgodę na wydanie wyroku w sposób uzgodniony z prokuratorem? Jeśli tak, to do którego momentu postępowania może tak zrobić? Jaki będzie tok postępowania, gdyby sąd nie uwzględnił wniosku prokuratora? Czy sąd może w takiej sytuacji postępowanie przeciwko oskarżonemu warunkowo umorzyć?

- 3) Sąd Rejonowy w N. prawomocnym postanowieniem z dnia 14.10.2016 r. wydanym wobec Wacława G. zarządził wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze 74 dni w miejsce nieuiszczonej reszty kary grzywny orzeczonej przez Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 25.10.2013 r. w wymiarze 200 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki na 20 zł – przyjmując, że jeden dzień pozbawienia wolności równoważny dwóm stawkom dziennym grzywny. Ustalono jednak, że skazany uiścił dodatkowo 1.400 zł na poczet ww. grzywny. Zakład karny powiadomił sąd o zaistniałej sytuacji i wniósł o podjęcie stosownych czynności.

Oceń zaistniałą sytuację. Jaki czynności należy podjąć w takiej sytuacji? Czy podejmowane decyzje są zaskarżalne i czy może je podjąć referendarz sądowy? W jakiej formie decyzje zapadają?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 15

- 1) Sąd Rejonowy w R., postanowieniem z dnia 14.11.2018 r., orzekł w przedmiocie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w protokole posiedzenia Sądu Rejonowego w R. Na postanowienie to zażalenie złożył oskarżyciel subsydiarny Marek B., kwestionując prawidłowość sprostowania i zarzucając fałszowanie protokołu. Zażalenie zostało przyjęte i nadano mu bieg, przesyłając akta do właściwego sądu okręgowego.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy istnieją podstawy do merytorycznego rozpoznania zażalenia oskarżyciela subsydiarnego? Jeśli nie, to dlaczego i jakie rozstrzygnięcie może wydać sąd II instancji? W jakiej formie prostuje się oczywiste omyłki pisarskie w protokole? Czy brak zachowania właściwej formy wpływa na zaskarżalność decyzji? Kiedy aktualizuje się uprawnienie strony do kwestionowania treści protokołu posiedzenia lub rozprawy?

- 2) Oskarżony Jacek P. złożył w terminie wniosek o sporządzenie i doręczenie mu uzasadnienia wyroku skazującego go za czyn z art. 279 § 1 k.k. Odpowiadał z wolnej stopy, a jego wniosek został sporządzony na komputerze, przy czym zawierał podpis naniesiony czerwonym długopisem, ale wyglądający jak podpis dziecka z II klasy szkoły podstawowej. Przy badaniu warunków formalnych wniosku wzbudziło to uzasadnione podejrzenie, że podpis nie został naniesiony własnoręcznie przez oskarżonego albo jest nieprawdziwy, albo został naniesiony przez osobę nieuprawnioną (w postępowaniu oskarżony odmawiał podpisania wszelkich dokumentów procesowych, w tym pokwitowań doręczenia mu wezwań i wygląd jego oryginalnego podpisu nie był sądowi znany).

Oceń zaistniałą sytuację. Jakie rysują się tutaj możliwości procedowania? Czy oskarżony może przyjść do sądu i oświadczyć ustnie, że kwestionowany podpis jest jego własnoręcznym podpisem, ale drugiego składał nie będzie? Jeśli tak, to do którego momentu postępowania może tak zrobić? Jaki będzie tok postępowania, gdyby odmówiono przyjęcia wniosku oskarżonego?

- 3) Jerzy L. został oskarżony o to, że od bliżej nieustalonego dnia, ale przed 4 lutego 2021 r. do dnia 4 lutego 2021 r., w punkcie gier bez nazwy zlokalizowanym w N., powadził gry na automatach o nazwie STAR21QUIZ o nr 1234 i STAR21QUIZ o nr 5678, urządzonej wbrew przepisom art. 6 ust. 1 i art.14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, tj. o przestępstwo skarbowe z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.

Na rozprawie w dniu 23 września 2022 r. oskarżony nie przyznał się do zarzuconego mu czynu i odmówił składania jakichkolwiek wyjaśnień oraz udzielania odpowiedzi na pytania, ale po odczytaniu mu wcześniejszych wyjaśnień oświadczył, iż chciałby dobrowolnie poddać się karze, w związku z czym wnosi o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzania postępowania dowodowego i wymierzenie kary grzywny w wymiarze 20 stawek dziennych przy ustaleniu jednej stawki dziennej na kwotę 200 zł, orzeczenie przepadku zatrzymanych automatów i środków pieniężnych, zasądzenie kosztów sądowych.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy przyznanie się oskarżonego do zarzucanego czynu jest warunkiem koniecznym uwzględnienia jego wniosku przez sąd? Czy sąd w sprawie karnoskarbowej może uzależnić swoją zgodę na skazanie oskarżonego w sposób zaproponowany przez niego od dokonania przez siebie zmian? Jeśli tak, to czego te zmiany mogą dotyczyć? Czy dokonanie takiej zmiany przez sąd umożliwi oskarżonemu złożenie apelacji z podniesieniem zarzutu odnośnie ustaleń faktycznych lub odnośnie niewspółmierności orzeczonej kary?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 16

- 1) Prokurator Rejonowy w R., zarządzeniem z dnia 23.02.2018 r. odmówił Markowi B. udostępnienia akt postępowania przygotowawczego i wykonania ich fotokopii. W uzasadnieniu prokurator wskazał, że Marek B. nie jest stroną tego postępowania, ani nie zachodzi wyjątkowy przypadek uzasadniający udostępnienie mu akt. Na zarządzenie to zażalenie złożył Marek B., wnosząc o jego uchylenie.

Prokurator Rejonowy w R., zarządzeniem z dnia 19.03.2018 r. odmówił przyjęcia zażalenia Marka B. – jako wniesionego przez osobę nieuprawnioną. W uzasadnieniu prokurator ponownie wskazał, że Marek B. nie jest stroną tego postępowania, ani nie zachodzi wyjątkowy przypadek uzasadniający udostępnienie mu akt. Na zarządzenie to zażalenie złożył Marek B., podnosząc, że zarządzenie to narusza jego prawa osobiste, procesowe i obywatelskie.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy Marek B. w ogóle może skutecznie się starać o udostępnienie mu akt postępowania przygotowawczego? Jeśli tak, to jakie warunki musiałby spełnić? Czy akta postępowania przygotowawczego w ogóle mogą być udostępniane osobom nie będącym stronami postępowania?

- 2) Niemiecki wymiar sprawiedliwości wystąpił z wnioskiem do Sądu Rejonowego w N. o przyjęcie do wykonania orzeczenia o karze o charakterze pieniężnym z wykroczenie drogowe popełnione przez obywatela polskiego Dobromira P. W trakcie postępowania matka Dobromira P. nadesłała pismo, z którego wynikało, że działa jako pełnomocnik swojego syna i informuje sąd, że jej syn już zapłacił mandat w Niemczech, wobec czego sprawa przed sądem polskim jest bezprzedmiotowa. Na dowód swoich twierdzeń przedłożyła bankowy dowód wpłaty i pismo sądu niemieckiego w języku niemieckim (wezwanie do zapłaty). Sąd stwierdził jednak, że nie zgadzają się kwota kary o charakterze pieniężnym i numer sprawy.

Oceń zaistniałą sytuację. Jakie rysują się tutaj możliwości procedowania? Czy obowiązkiem sądu jest upewnienie się, że kara nie została wykonana? Kiedy można odmówić wykonania prawomocnego orzeczenia o karach o charakterze pieniężnym pochodzącego z państwa członkowskiego Unii Europejskiej? Czy taka odmowa jest zaskarżalna?

- 3) Do Sądu Rejonowego w N. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Kamila K. (lat 16), któremu zarzucono, że w dniu 05.06.2021 r., około godziny 13.40, miejscowości K., wspólnie z Rafałem S. dokonał uszkodzenia znaku drogowego, informującego o przystanku dla rowerów, tj. czyn karalny z art. 85 k.w. Sąd stwierdził jednak, że nieletni nie popełnił zarzucanego mu czynu karalnego.

Jaki rozstrzygnięcie wydaje sąd rodzinny, jeśli stwierdza, że nieletni nie popełnił zarzucanego mu czynu karalnego? Czy postanowienie wydane po przeprowadzeniu rozprawy sąd komuś doręcza, a jeśli tak, to komu? Kto może się odwołać od orzeczenia merytorycznego, a zwłaszcza, czy pokrzywdzony zarządca drogi może kwestionować ustalenia sądu? Jaki środek odwoławczy służy od takiego postanowienia?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 17

- 1) Podejrzany Marek B. złożył na piśmie wnioski dowodowe. Prokurator Rejonowy w R., postanowieniem z dnia 28.04.2017 r. oddalił wnioski dowodowe podejrzanego o przesłuchanie świadków i dołączenie akt innych spraw karnych. Na postanowienie to zażalenie złożył Marek B., wnosząc o jego zmianę i dopuszczenie zawnioskowanych dowodów. Prokurator, zarządzeniem z dnia 17.05.2017 r. odmówił przyjęcia zażalenia Marka B. – jako niedopuszczalnego z mocy ustawy. Na zarządzenie to zażalenie złożył Marek B., podnosząc, że zarządzenie to narusza jego prawa obywatelskie i godzi w jego godność. **Oceń zaistniałą sytuację. Czy Marek B. w ogóle może skutecznie się domagać przeprowadzenia w trakcie postępowania przygotowawczego wskazywanych przez siebie dowodów? Jeśli tak, to do jakiego momentu? Kiedy aktualizuje się uprawnienie strony postępowania przygotowawczego do kwestionowania braku przeprowadzenia wnioskowanych wcześniej dowodów? Czy sytuacja jest identyczna w razie umorzenia postępowania przygotowawczego i w razie skierowania do sądu aktu oskarżenia?**
- 2) Do Sądu Rejonowego w O. przekazano do rozpoznania zażalenie na postanowienie Prokuratora Rejonowego w M. o odmowie wszczęcia dochodzenia o czyn z art. 286 § 1 k.k. Sąd Rejonowy w O. stwierdził jednak swą niewłaściwość do rozpoznania tego zażalenia i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w M. – jako właściwemu (jako że na obszarze jego działania miało być popełnione domniemane przestępstwo). **Czy na postanowienie sądu rejonowego w przedmiocie właściwości, któremu przekazano do rozpoznania środek odwoławczy od rozstrzygnięcia zapadłego w postępowaniu przygotowawczym, przysługuje zażalenie? Czy aby w tym wypadku nie znajduje zastosowania ograniczenie przewidziane w art. 426 § 1 k.p.k.?**
- 3) Prawomocnym wyrokiem nakazowym z dnia 31.01.2019 r. Sąd Rejonowy w O. uznał Zbigniewa Z. za winnego popełnienia wykroczenia z art. 120 § 1 k.w. W dniu 18.03.2019 r. do sądu wpłynął sprzeciw obrońcy skazanego (nadany na poczcie w dniu 13.03.2019 r.) od ww. wyroku wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia tego sprzeciwu. W uzasadnieniu obrońca podniósł, że dnia 06 marca 2019 r. doręczono domownikowi obwinionego pismo od Nadleśnictwa R. zawierające wezwanie do zapłaty kwoty 472,52 zł tytułem zapłaty równowartości mienia oraz kwoty 945,04 zł tytułem orzeczonej nawiązki. W ten sposób obwiniony poinformowany przez rodzinę dowiedział się, że został przeciwko niemu wydany wyrok nakazowy, a do tego czasu obwiniony nie wiedział o wydaniu wyroku i ukaraniu go. Tymczasem obwiniony podczas przesłuchania w trakcie czynności wyjaśniających podał organom, iż pracuje w Irlandii, podał też nazwę i adres pracodawcy. Ponadto obwiniony skierował do sądu e-mail, w którym informuje on o pobycie w Irlandii, podaje adres korespondencyjny oraz datę powrotu do Polski. Mimo dopełnienia obowiązku informowania o miejscu pobytu i adresie dla doręczeń – obrona uważa, że sąd zaniechał skutecznego doręczenia obwinionemu dokumentów, odbierając obwinionemu tym samym prawa do podjęcia obrony. *Obrońca wniósł o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu od ww. wyroku ewentualnie doręczenie obwinionemu wyroku nakazowego wraz z wnioskiem o ukaranie do rąk obrońcy obwinionego.* **Czy wniosek obrońcy skazanego zasługiwał na uwzględnienie? Jaki są warunki formalne przywrócenia terminu zawitego w sprawach o wykroczenie? Czy zostały spełnione w tej sprawie? Jaka decyzja powinna zapaść i czy jest zaskarżalna, a jeśli tak, to do którego sądu?**

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 18

- 1) Podejrzany Marek B. pismem z dnia 08.03.2017 r. wniósł o wyłączenie biegłego psychiatry Henryka H. i powołanie w jego miejsce innego biegłego. Prokurator, postanowieniem z dnia 16.03.2017 r. nie uwzględnił wniosku podejrzanego o wyłączenie biegłego psychiatry. Na postanowienie to zażalenie złożył podejrzany. Prokurator, zarządzeniem z dnia 20.04.2017 r. odmówił przyjęcia zażalenia Marka B., uznając, że jest ono niedopuszczalne z mocy ustawy. Na zarządzenie to zażalenie złożył Marek B., podnosząc, że zarządzenie to nie pozwala mu na realizację prawa do obrony i sankcjonuje opiniowanie przez biegłego psychiatrę, który jest do niego uprzedzony.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy podejrzany Marek B. w ogóle może skutecznie się o zmianę biegłego, który ma dopiero opiniować w jego sprawie? Jeśli tak, to do jakiego momentu? Czy postanowienie o nie uwzględnieniu wniosku podejrzanego o wyłączenie biegłego psychiatry i powołanie w jego miejsce innego biegłego w celu wydania opinii psychiatrycznej jest zaskarżalne? Jeśli tak, to dlaczego? Jeśli nie, to dlaczego?

- 2) Nieprawomocnym wyrokiem nakazowym z dnia 13 lipca 2022 r. Sąd Rejonowy w P. skazał Dariusza W. za czyn z art. 178 § 1 k.k. Do sądu wpłynął sprzeciw oskarżonego od ww. wyroku nakazowego (złożony w terminie). Spowodowało to wyznaczenie rozprawy na 08.09.2022 r. Na rozprawie stawił się jedynie obrońca i świadkowie. Oskarżony nie stawił się, będąc prawidłowo wezwany. Obrońca przed rozpoczęciem przewodu sądowego złożył oświadczenie do protokołu rozprawy o cofnięciu sprzeciwu od wyroku nakazowego wydanego w tej sprawie.

Jaki będzie dalszy tok postępowania? Czy obrońca może cofnąć sprzeciw złożony przez oskarżonego? Jeśli tak, to do którego momentu i na jakich warunkach może to zrobić? Kiedy dochodzi do uprawomocnienia się wyroku nakazowego w takiej sytuacji, zwłaszcza gdyby zgoda oskarżonego na takie cofnięcie została nadesłana sądowi w terminie późniejszym?

- 3) Do Sądu Rejonowego w N. wpłynął akt oskarżenia przeciwko tymczasowo aresztowanemu Przemysławowi N. – oskarżonemu z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i inne. Oskarżony w dniu 26.09.2022 r. złożył wniosek o wyrażenie zgody na korzystanie przez niego, co najmniej raz w tygodniu, z telefonu, do kontaktu z jego pełnomocnikiem w sprawie III Nsm 111/22 Sądu Rejonowego w P. – adwokat Magdaleną K. W sprawie karnej Przemysław N. korzysta z pomocy obrońców (dwóch innych adwokatów).

Oceń zaistniałą sytuację. Jaki czynności należy podjąć w takiej sytuacji? Czy mają one charakter pilny? Czy podejmowane decyzje są zaskarżalne i czy może je podjąć referendarz sądowy? W jakiej formie decyzje zapadają? Komu się je doręcza? Co należy zrobić w wypadku, gdy tymczasowo aresztowany pozostaje do dyspozycji kilku organów?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 19

- 1) W dniu 29.03.2022 r. Prokurator Rejonowy w S., wydał postanowienie o zasięgnięciu opinii uzupełniającej biegłych psychiatrów i psychologa. Na postanowienie to zażalenie złożył podejrzany, zarzucając prokuratorowi „stosowanie sowieckich metod śledczych i nękanie go badaniami psychiatrycznymi” oraz „łamanie zasad rzetelnego procesu karnego, o których mówi szeroko orzecznictwo europejskie”. Prokurator, zarządzeniem z dnia 20.04.2022 r. odmówił przyjęcia zażalenia Marka T., uznając, że jest ono niedopuszczalne z mocy ustawy. Na zarządzenie to zażalenie złożył Marek T., podnosząc, że zarządzenie to nie pozwala mu na realizację prawa do obrony i sankcjonuje dopuszczanie zbędnych dowodów.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy podejrzany Marek T. w ogóle może skutecznie starać się o zaniechanie uzupełniającego opiniowania w jego sprawie? Jeśli tak, to do jakiego momentu? Czy postanowienie o zasięgnięciu opinii uzupełniającej biegłych jest zaskarżalne? Jeśli tak, to dlaczego? Jeśli nie, to dlaczego? Czy odmowa przyjęcia zażalenia na takie postanowienie jest zaskarżalna? Jaką decyzję może podjąć sąd, któremu takie zażalenie przekazano do rozpoznania?

- 2) Sprawa przeciwko Janowi K. o czyny z art. 279 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. zawisła przed Sądem Rejonowym w C. Jak wynika z protokołu rozprawy z dnia 5 grudnia 2019 r., po przeprowadzeniu przewodu sądowego i wysłuchaniu głosów prokuratora, obrońcy, oskarżonego i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, sąd przystąpił do narady, ale odroczył wydanie wyroku z powodu zawilości sprawy o 8 dni. Przewodniczący poinformował strony o terminie i miejscu wydania wyroku. W protokole ogłoszenia wyroku odnotowano, że „na ogłoszenie nikt się nie stawił” i w związku z tym – Sąd postanowił na podstawie art. 100 § 1a k.p.k. uznać orzeczenie za ogłoszone. W datowanym na dzień 13 grudnia 2019 r., podpisanym przez sędziego dokumencie nazwanym „Wyrokiem”, Sąd Okręgowy w L. zmienił orzeczenie sądu pierwszej instancji w ten sposób, że obniżył kwotę orzeczonego obowiązku naprawienia szkody do 3.500 złotych, a w pozostałej części wyrok utrzymał w mocy.

Czy procedowanie sądów obu instancji było prawidłowe? Jakie czynności składają się na wydanie wyroku na rozprawie? Czy sąd może na rozprawie odstąpić od ustnego ogłoszenia wyroku w sytuacji, gdy na sali nie są obecne strony postępowania, ich pełnomocnicy, a także publiczność? Jaki jest skutek sytuacji, gdy po zamknięciu przewodu sądowego na rozprawie, przeprowadzonej naradzie, sporządzeniu wyroku na piśmie i podpisaniu go przez skład orzekający, nie został on ogłoszony ustnie i publicznie?

- 3) Na rozprawie w dniu 10 maja 2021 r. oskarżony Krzysztof S. po przyznaniu się do popełnienia zarzucanego mu przestępstwa skarbowego z art. 80 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. oświadczył, że chciałby dobrowolnie poddać się karze, w związku z czym wnosi o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzania postępowania dowodowego i wymierzenie kary grzywny w wymiarze 20 stawek, przy ustaleniu jednej stawki dziennej na kwotę 90 zł oraz zwolnienie go od kosztów sądowych w całości. Oskarżyciel publiczny wyraził zgodę na wydanie wobec oskarżonego takiego wyroku. Sąd jednak uzależnił uwzględnienie wniosku oskarżonego od obciążenia go kosztami sądowymi (a były one wysokie, bo przekraczały nawet swoją kwotą wysokość proponowanej grzywny).

Oceń zaistniałą sytuację. Czy sąd w sprawie karnoskarbowej może uzależnić uwzględnienie wniosku oskarżonego od obciążenia go kosztami sądowymi? Czy wysokość kosztów ma tutaj jakieś znaczenie? Jakie kryteria decydują przy podejmowaniu decyzji, kto ponosi koszty procesu karnego? Czy w razie obciążenia oskarżonego kosztami służy mu jakiś środek odwoławczy, a jeśli tak, to jaki? Czy tych środków może być więcej niż jeden?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 20

- 1) W dniu 11.01.2021 r. Prokurator Rejonowy w D., wydał postanowienie o zmianie postanowienia o zasięgnięciu opinii biegłych psychiatrów i psychologa, którym to postanowieniem powołał innych biegłych psychiatrów do wydania opinii psychiatrycznej – w miejsce poprzednio powołanych. Na postanowienie to zażalenie złożył podejrzany Jan C. Prokurator, zarządzeniem z dnia 15.02.2021 r. odmówił przyjęcia zażalenia Jana C., uznając, że jest ono niedopuszczalne z mocy ustawy. Na zarządzenie to zażalenie złożył Jan C., domagając się jego zmiany i przyjęcia jego wcześniejszego zażalenia albo jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy podejrzany Jan C. w ogóle może skutecznie starać się o przywrócenie poprzednio powołanych biegłych do opiniowania w jego sprawie? Czy postanowienie o zmianie postanowienia o zasięgnięciu opinii biegłych jest zaskarżalne? Jeśli tak, to dlaczego? Jeśli nie, to dlaczego? Czy odmowa przyjęcia zażalenia na takie postanowienie jest zaskarżalna? Jaka decyzję powinien podjąć sąd, któremu takie zażalenie przekazano do rozpoznania?

- 4) Prokuratura Rejonowa w N. nadzorowała dochodzenie w sprawie narażenia na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu Ewy K. przez lekarza z SP ZOZ w N., na którym ciążył obowiązek opieki nad pokrzywdzoną, poprzez nieprawidłowo przeprowadzony zabieg artroskopii kolana lewego, skutkujący dolegliwościami bólowymi w zakresie narządu ruchu pokrzywdzonej, tj. o czyn z art. 160 § 2 k.k. W toku postępowania zgromadzono dokumentację medyczną z leczenia Ewy K. Do właściwego sądu wpłynął wniosek prokuratora o zwolnienie lekarza Wojciecha M. z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej w zakresie obejmującym okoliczności procesu leczenia Ewy K. W uzasadnieniu wniosku prokurator wskazał, że w toku postępowania zabezpieczono dokumentację medyczną z leczenia Ewy K., niemniej jednak bezpośrednie przesłuchanie w charakterze świadka ww. lekarza jest niezbędne dla wyjaśnienia okoliczności przedmiotowej sprawy.

Jak potoczyć się może postępowanie? Na jakim posiedzeniu rozpatrywany jest wniosek prokuratora – jawnym czy niejawnym, z udziałem stron, czy bez ich udziału? Czy sąd ma jakiś termin na rozpoznanie wniosku, a jeśli tak, to jaki charakter ma ten termin? Kiedy zachodzi możliwość zwolnienia od zachowania tajemnicy lekarskiej? Czy na postanowienie sądu w przedmiocie przesłuchania świadka zobowiązanego do zachowania tajemnicy lekarskiej przysługuje zażalenie, a jeśli tak, to komu i do którego sądu?

- 5) Do Sądu Rejonowego w J. wpłynął wniosek Urzędu Celno-Skarbowego, o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy wobec Bartosza L., oskarżonego o przestępstwo skarbowe z art. 76 § 2 k.k.s. w zb. z art. 6 § 2 k.k.s. Na posiedzeniu przedstawiciel oskarżyciela publicznego oświadczył, że modyfikuje wniosek w ten sposób, że w miejsce wnioskowanej grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł, wnosi o wymierzenie oskarżonemu grzywny w wymiarze 25 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 200 zł. Oskarżony nie stawił się jednak na posiedzenie, a był o nim prawidłowo zawiadomiony.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy dokonanie zmiany przez oskarżyciela publicznego wymagało uzyskania na to zgody oskarżonego? Czy oskarżony w sprawie karnoskarbowej może cofnąć swoją zgodę na skazanie go w sposób uzgodniony z oskarżycielem, a jeśli tak, to do którego momentu? Czy dokonanie wskazanej zmiany przez oskarżyciela publicznego pod nieobecność oskarżonego uniemożliwia sądowi rozpoznanie wniosku? Jaki powinien być dalszy tok postępowania?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 21

- 1) Postanowieniem z dnia 15 lipca 2022 r. Prokurator Rejonowy w N., zatrzymał prawo jazdy Pawła G. wydane przez Starostę N. W uzasadnieniu postanowienia prokurator podniósł, że prowadzone jest dochodzenie w sprawie przeciwko Pawłowi G., podejrzanemu o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k., a o zatrzymaniu prawa jazdy podejrzanego postanowiono ze względu na wysoki stopień prawdopodobieństwa popełnienia przez podejrzanego zarzucanego mu czynu, jak i to, iż środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich bądź określonej kategorii pojazdów ma charakter obligatoryjny w przypadku popełnienia przestępstwa z art. 178a § 1 k.k.
- Z postanowieniem tym nie zgodził się Paweł G., który wniósł zażalenie. Skarżący polemizuje z zaskarżonym postanowieniem w oparciu o okoliczności, które miałyby polegać na kierowaniu jego samochodem przez inną osobę, a konkretnie – Krzysztofa O. Prokurator nie przychylił się do zażalenia i przesłał je do Sądu Rejonowego w N., wnosząc jednocześnie o nieuwzględnienie zażalenia.
- Oceń zaistniałą sytuację. Czy w toku postępowania zażaleniowego bada się, czy dany kierowca kierował w stanie nietrzeźwości? Czy w toku postępowania zażaleniowego bada się, czy danemu kierowcy prawo jazdy zatrzymał policjant, czy też inna, nieuprawniona do tego osoba? Następnie – czy bada się, czy zachodzi wysokie uprawdopodobnienie, że dany kierowca prowadził pojazd mechaniczny w stanie nietrzeźwości? Kiedy może nastąpić pożądaný przez podejrzanego zwrot prawa jazdy?**
- 2) W dniu 27.10.2022 r. do Sądu Rejonowego w N. wpłynęło pismo Sebastiana Z., obwinionego o wykroczenie z art. 116 § 1a k.w., o wyznaczenie dla niego obrońcy z urzędu. W uzasadnieniu wniosku obwiniony podniósł, że jest inwalidą znacznego stopnia po urazie głowy, co uniemożliwia mu ustanowienie obrońcy z wyboru, a nadto jest bezrobotny, jest na utrzymaniu samotnej matki, która utrzymuje ich ze swojej pensji, poniesienie kosztów obrony z wyboru jest dla niego niemożliwe. Pomoc prawnika jest mu potrzebna, ponieważ samodzielnie nie jest w stanie podjąć skutecznej obrony ze względu na jego ograniczenia umysłowe, ograniczenia werbalne oraz brak wiedzy prawniczej.
- Sąd wniosku obwinionego nie uwzględnił, wskazując, że podstawą wyznaczenia obrońcy z urzędu dla obwinionego w sprawie o wykroczenie na jego wniosek jest należyte wykazanie, że nie jest on w stanie ponieść kosztów obrony bez poważnego uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny i tylko wtedy, gdy wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości.
- W ocenie sądu obwiniony nie wykazał, że nie stać go na ustanowienie obrońcy z wyboru, a przy tym z akt sprawy nie wynika, by dobro wymiaru sprawiedliwości było zagrożone z tego powodu, że obwiniony nie ma obrońcy z urzędu. Brak wiedzy prawniczej nie może być powodem wyznaczenia obrońcy z urzędu, a obwiniony jest aktywnym uczestnikiem postępowania.
- Czy na odmowę wyznaczenia obrońcy z urzędu służy w postępowaniu wykroczeniowym zażalenie? Jeśli tak, to na podstawie jakich przepisów i do którego sądu ono służy? Jeśli nie, to jaki wpływ na dalsze postępowanie może mieć brak obrońcy po stronie obwinionego?**
- 3) Mariusz H. wyrokiem Sądu Rejonowego w A. został uznany winnym trzech wykroczeń skarbowych z art. 57 § 1 k.k.s. i za to skazany na karę grzywny w wymiarze 7.000 zł. Grzywna ta została skazanemu zamieniona prawomocnym postanowieniem na pracę społecznie użyteczną, która miała być wykonywana przez 3 miesiące w wymiarze 10 godzin w stosunku tygodniowym. Obrońca skazanego złożył wniosek o uchylenie tegoż postanowienia i rozłożenie skazanemu grzywny na raty, bo podjął on zatrudnienie. Z akt postępowania wykonawczego wynikało, że skazany z orzeczonej grzywny nie uiścił ani *złotówki*; z akt nie wynikało też jego stałe zatrudnienie gdziekolwiek.
- Czy dopuszczalna jest zmiana lub uchylenie prawomocnego postanowienia w postępowaniu wykonawczym dotycząca przestępstwa lub wykroczenia skarbowego, a jeśli tak, to dlaczego? Czy na ewentualne postanowienie w przedmiocie takiej zmiany lub uchylenia służy zażalenie?**

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 22

- 1) Postanowieniem z dnia 17 listopada 2011 r. Prokurator Rejonowy w N. zabezpieczył na mieniu podejrzanego Tadeusza D. na poczet kary grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 30 zł stawka dzienna i kosztów egzekucyjnych – zajęcie wierzytelności w postaci pieniędzy w kwocie 1.500 zł. Z postanowieniem tym nie zgodził się obrońca oskarżonego, który wniósł zażalenie, zaskarżając postanowienie w całości. Skarżący zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że zebrane dowody wskazują na duże prawdopodobieństwo, że Tadeusz D. popełnił zarzucane mu przestępstwo. Podnosząc ten zarzut, wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k. Prokurator Rejonowy w N. nie przychylił się do zażalenia i przesłał je do sądu, wnosząc jednocześnie o jego nieuwzględnienie.

Oceń zaistniałą sytuację. W jaki sposób ustala się, czy zebrane dowody wskazują na duże prawdopodobieństwo, że podejrzany popełnił zarzucany mu czyn? Na podstawie czego można ocenić, czy w przedmiotowej sprawie należało zabezpieczyć mienie podejrzanego na poczet grożących mu kar i kosztów egzekucyjnych? Czy postanowienie prokuratora o zabezpieczeniu majątkowym jest zaskarżalne, a jeśli tak, to do którego sądu? Jeśli nie, to dlaczego?

- 2) Julian Z. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie z dnia 30.06.2021 roku za czyn z art. 244 k.k. w zb. z art. 180a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej dozorowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin. Dokumentacja związana z wykonaniem wyroku została przekazana do Sądu Rejonowego w N., właściwego ze względu na adres zamieszkania skazanego. W toku postępowania okazało się, że zamieszkuje on w Warszawie (Warszawa-Ursynów), więc kurator skierował do sądu wniosek w przedmiocie przekazania sprawy sądowi właściwemu.

Jaki będzie dalszy tok postępowania? Czy w przedmiocie przekazania sprawy sądowi właściwemu w postępowaniu wykonawczym konieczne jest wydanie postanowienia, a jeśli tak, czy trzeba je uzasadnić i czy podlega ono zaskarżeniu? Czy sąd, któremu przekazano karę do wykonania w takim trybie może odmówić przyjęcia sprawy?

- 3) W dniu 07.11.2022 r. do Sądu Rejonowego w N. wpłynął wniosek Nadleśnictwa R. o wydanie postanowienia o przymusowym doprowadzeniu świadka Wiesława C. przez Policję do sprawy o czyn z art. 161 k.w. Nadleśnictwo wskazało, że do Wiesława C. zostały wysłane dwa wezwania do stawienia się w siedzibie Nadleśnictwa, z których pierwsze zignorował, a odmówił przyjęcia drugiego. Z przedłożonych materiałów wyraźnie wynikało, że wobec Wiesława C. zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego wykroczenia z art. 161 k.w.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy osobę, która to nie powinna, a właściwie nie może być świadkiem w sprawie – można przymusowo doprowadzać na przesłuchanie? Dlaczego sąd miałby o tym decydować? Czy na postanowienie o przymusowym doprowadzeniu służy zażalenie, a jeśli tak, to do którego sądu? Czy ewentualna odmowa zarządzenia przymusowego doprowadzenia jakiejś osoby przez Policję w charakterze świadka oznacza, że wobec takiej osoby nie mogą być stosowane żadne środki przymusu w dalszym postępowaniu?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 23

- 1) Sąd Rejonowy w G., postanowieniem z dnia 27 września 2022 r., nie uwzględnił wniosku Grzegorza C. w przedmiocie wyłączenia sędziego tego sądu, do rozpoznania zażalenia z dnia 26 maja 2022 r. na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w G. z dnia 27 kwietnia 2022 r. o odmowie wszczęcia śledztwa. Sąd Rejonowy w G. zawarł pod swoim orzeczeniem pouczenie, że na postanowienie to zażalenie nie przysługuje.

W dniu 7 października 2022 r. do Sądu Rejonowego w G. wpłynęło zażalenie Grzegorza C. na powyższe postanowienie, w którym skarżący wnosi o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Zarządzeniem z dnia 14 października 2022 r. Prezes Sądu Rejonowego w G., z mocy art. 429 § 1 k.p.k., odmówił przyjęcia powyższego zażalenia, z uwagi na jego niedopuszczalność z mocy ustawy.

Od powyższego zarządzenia w dniu 4 listopada 2022 r. zażalenie złożył oskarżony, w którym wniósł o uchylenie zarządzenia, rażąco naruszającego, jego zdaniem, art. 2, art. 7, art. 8 ust. 2, art. 45 ust. 1 oraz art. 176 ust. 1 Konstytucji RP. Jednocześnie skarżący zawarł w zażaleniu wnioski o wystąpienie do Trybunału Konstytucyjnego z zapytaniem prawnym, dotyczącym zgodności z art. 176 ust. 1 w zw. z art. 77 ust. 2 oraz art. 32 ust. 1 w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP norm art. 40 § 1 k.p.k. w zw. z art. 459 § 2 k.p.k., w zakresie w jakim ustawa nie przewiduje możliwości wniesienia zażalenia do sądu na wydane przez sąd postanowienie w przedmiocie wyłączenie sędziego orzekającego w sprawie.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy na postanowienie w przedmiocie wyłączenia sędziego przysługuje zażalenie, a jeśli nie, to dlaczego? Czy sąd odwoławczy, do którego przekazano zażalenie, rzeczywiście mógłby wystąpić do Trybunału Konstytucyjnego z ww. zapytaniem prawnym? Jaki miałoby to wpływ na bieg postępowania?

- 2) Tomasz W. został oskarżony o to, że od nieustalonego dnia do dnia 8 lipca 2020 roku, uchylał się od opodatkowania podatkiem akcyzowym i podatkiem od towarów i usług, nie ujawniając Naczelnikowi I Urzędu Skarbowego w R. przedmiotu i podstawy opodatkowania z tytułu posiadania w miejscu zamieszkania wyrobów tytoniowych w postaci suszu tytoniowego w ilości 94,78 kg, czym naraził na uszczuplenie podatek akcyzowy w łącznej kwocie 47.817 złotych oraz podatek od towarów i usług w łącznej kwocie 3.886 złotych, tj. o przestępstwo skarbowe z art. 54 § 2 k.k.s. W sprawie tej zabezpieczono dowody rzeczowe w postaci 3 bali suszu tytoniowego, 1 beli suszu tytoniowego oraz suszu tytoniowego. Oskarżony w głosie końcowym wniósł o zwrócenie mu tych dowodów rzeczowych ze wskazaniem, że ma siódmkę dzieci, jego żona choruje na raka, a on jest biedny, bezrobotny i bez prawa do zasiłku.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy sąd w sprawie karnoskarbowej można zwrócić oskarżonemu dowody rzeczowe w postaci suszu tytoniowego? Czy sytuacja osobista i majątkowa oskarżonego ma tutaj jakieś znaczenie? Jakie kryteria decydują przy podejmowaniu decyzji, co należy zrobić z dowodami rzeczowymi? Jakie są możliwe tutaj rozstrzygnięcia?

- 3) Do Sądu Rejonowego w D. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Macieja M. (lat 14), któremu zarzucono, że w dniu 27.10.2020 r., w G., za pośrednictwem platformy do zdalnego nauczania Google MEET prezentował małoletniemu poniżej 15 roku życia treści pornograficzne, tj. czyn karalny z art. 200 § 3 k.k. Po zapoznaniu się z materiałami przekazanymi przez Prokuraturę Rejonową w G. sąd rodzinny stwierdził, że wobec nieletniego już jest orzeczony środek wychowawczy w postaci nadzoru kuratora sądowego, orzeczony postanowieniem Sądu Rejonowego w D. z 16.09.2020 r. – za zachowanie, które wykazuje przejawy demoralizacji.

Czy sąd rodzinny musi, w razie stwierdzenia popełnienia czynu karalnego, orzec wobec nieletniego środek wychowawczy, jeśli stwierdzi, że już taki środek jest orzeczony? Jeśli nie, jakie orzeczenie wydaje i czy jest ono zaskarżalne? Jeśli jest zaskarżalne, to jakim środkiem i do którego sądu?

Czy sąd rodzinny, przesłuchując rodziców nieletnich i rodziców małoletnich biorących udział w sprawie uprzedza ich o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego zeznania? W jakich okolicznościach odpowiedzialność karna za takie zeznania wchodzi w rachubę?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 24

- 1) Prezes Sądu Rejonowego w K. zarządzeniem z dnia 1 grudnia 2015 r., na podstawie art. 429 § 1 k.p.k. odmówił przyjęcia apelacji złożonej przez pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego Ryszarda W. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 30 września 2015 r., albowiem została wniesiona po terminie. Na podstawie art. 429 § 2 k.p.k. w zw. z art. 427 § 1 k.p.k. to zarządzenie zaskarżył w całości pełnomocnik oskarżyciela subsydiarnego i zarzucił:
- I. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na wynik sprawy, tj. art. 445 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k., polegającą na bezzasadnym przyjęciu, że pełnomocnik oskarżyciela subsydiarnego wniósł apelację po upływie przepisanej terminu, w sytuacji gdy apelacja została wniesiona w terminie prawem przewidzianym, albowiem termin ten upływał dla pełnomocnika oskarżyciela w dniu 28 listopada 2015 r., tj. w ostatnim dniu terminu do wniesienia apelacji przez oskarżyciela subsydiarnego;
- II. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na wynik sprawy, tj. art. 429 § 2 k.p.k. w zw. z art. 99 § 2 k.p.k., polegającą na niesporządzeniu pisemnego uzasadnienia zarządzenia w sytuacji, gdy zarządzenie podlega zaskarżeniu.
- W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia na podstawie art. 437 § 2 zd. 1 k.p.k., bądź uwzględnienie zażalenia na podstawie art. 466 § 1 k.p.k. w zw. z art. 463 § 1 k.p.k.
- Oceń zaistniałą sytuację. Czy zażalenie pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego jest zasadne? Czy zarządzenie odmawiające przyjęcia środka odwoławczego wymaga sporządzenia uzasadnienia? Jak liczy się termin do wniesienia apelacji przez pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego w wypadku, gdy wniosek o sporządzenie na piśmie uzasadnienia wyroku złożył oskarżyciel subsydiarny osobiście oraz jego pełnomocnik, któremu następnie odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczono wcześniej niż oskarżycielowi subsydiarnemu?**
- 2) Do Sądu Rejonowego w P. wpłynęły materiały dotyczące nieletnich Mateusza M. (lat 16) i Szymona K. (lat 14), którym zarzucono, że:
- w okresie od 22.04.2022 r. do 30.04.2022 r., włamali się do budynku byłej szkoły, skąd po uprzednim wyłamaniu okna do pomieszczeń piwnicy zabrali w celu przywłaszczenia radiomagnetofon oraz drukarki nieznanymi markami, powodując straty w wysokości 500 zł na szkodę miejscowej gminy, tj. czyn karalny z art. 279 § 1 k.k.
- Po przeprowadzeniu rozprawy sąd rodzinny stwierdził, że nieletni popełnili czyn karalny z art. 279 § 1 k.k. oraz zastosował wobec nich środek wychowawczy w postaci nadzoru kuratora sądowego, a nadto zobowiązał nieletnich do podjęcia terapii psychologicznej.
- Sąd nie obciążył rodziców nieletniego kosztami postępowania przed sądem w I instancji.
- Czy sąd rodzinny mógł zastosować surowszy środek wychowawczy? Jaki może mieć skutek uchylanie się nieletniego od nałożonego obowiązku terapii? Czy rodzice nieletniego mogą być obciążeni kosztami postępowania przed sądem w II instancji? Czy prokurator może zaskarżyć nie obciążenie rodziców nieletniego kosztami postępowania? Jakie środki odwoławcze tutaj służą i komu?**
- 3) Przed Sądem Rejonowym w I. toczyła się sprawa przeciwko Stefanowi B. – oskarżonemu o czyn z art. 62 § 2 k.k.s. i inne – z zastosowaniem postępowania w stosunku do nieobecnych. Na rozprawie w dniu 21 stycznia 2022 r. okazało się, że oskarżony nie stawił się, ale został prawidłowo wezwany na rozprawę. Oskarżyciel publiczny – przedstawiciel urzędu skarbowego wniósł o zaniechanie stosowania procedury w stosunku do nieobecnych wobec ustalenia miejsca pobytu oskarżonego w kraju. obrońca z urzędu poparł stanowisko oskarżyciela publicznego, przy czym wniósł o doręczenie oskarżonemu odpisu aktu oskarżenia, pouczenia dla oskarżonego i spowodowanie, aby skutecznie stawił się w sądzie w celu ewentualnego złożenia wyjaśnień.
- Czy sąd musi odstąpić od stosowania postępowania w stosunku do nieobecnych w zaistniałej sytuacji? Jeśli nie, to dlaczego i jakie przesłanki musiałyby zaistnieć, by do tego doszło? Czy sąd ma obowiązek w postępowaniu karnoskarbowym doręczyć odpis aktu oskarżenia oskarżonemu, który do tej pory nie odbierał żadnych pism i nie było wiadomo, gdzie on w ogóle jest? Czy sąd dysponuje narzędziami umożliwiającymi skuteczne stawiennictwo oskarżonego w sądzie w celu ewentualnego złożenia wyjaśnień?**

POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE, W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE

ZESTAW NR 25

- 1) Józef K. złożył wniosek o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w E. z dnia 3 września 2009 r., zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w I. z dnia 27 marca 2009 r. Wobec tego, że wbrew wymogowi art. 545 § 2 k.p.k. wniosek nie został sporządzony i podpisany przez podmiot fachowy, jego autor został wezwany do usunięcia tego braku. Po otrzymaniu wezwania skazany zwrócił się o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu w celu podjęcia stosownych czynności, motywując to swoją trudną sytuacją materialną; wniosek ten został uwzględniony. Wyznaczony obrońca złożył pismo, w którym – motywując swoje stanowisko – stwierdził brak podstaw do złożenia wniosku o wznowienie postępowania. Pismo to zostało doręczone Józefowi K., z wezwaniem do uzupełnienia w terminie 7 dni braku formalnego osobiście złożonego wniosku, przez sporządzenie go i podpisanie przez adwokata, pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku. Poinformowano wnioskodawcę, że ma prawo we własnym zakresie ustanowić obrońcę, oraz że odmowa sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania przez adwokata wyznaczonego z urzędu nie stanowi podstawy do wyznaczenia innego obrońcy z urzędu. Wobec tego, że Józef K. nie uzupełnił wspomnianego braku pisma w określonym terminie, zarządzeniem z dnia 31 sierpnia 2010 r. Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w G. na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. odmówił przyjęcia wniosku o wznowienia postępowania złożonego przez Józefa K.

Zażalenie na to zarządzenie złożył wnioskodawca. Nie wskazał, jaką normę prawną narusza to zarządzenie, natomiast skupił uwagę na wykazaniu, że wyznaczony z urzędu obrońca nie wykonał należycie swoich obowiązków, bowiem nie jest słuszny jego pogląd o braku podstaw do wniesienia wniosku o wznowienie postępowania. Autor zażalenia wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia oraz o przydzielenie mu innego adwokata, który „będzie bardziej uczciwy wobec swojego zawodu i napisze wniosek o wznowienie postępowania”.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy zadaniem Sądu Najwyższego w takiej sytuacji jest badanie, czy zasadne są zastrzeżenia zgłoszone przez żalącego pod adresem wyznaczonego mu z urzędu obrońcy? Czy odmowa sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania przez adwokata sama przez się świadczy o wadliwym wykonaniu zleconego mu obowiązku? Czy mogą zaistnieć uwarunkowania procesowe, w których zostanie nadany bieg wnioskowi o wznowienie postępowania, nie pochodzącego od prokuratora, ale nie sporządzonego i podpisanego przez adwokata albo radcę prawnego?

- 2) Nieprawomocnym wyrokiem nakazowym z dnia 15 marca 2022 r. Sąd Rejonowy w N. skazał Marka W. za czyn z art. 94 § 1 k.w. Odpis wyroku został doręczony obwinionemu w dniu 22 marca 2022 r. W dniu 30 marca 2022 r. do sądu wpłynął sprzeciw obwinionego od ww. wyroku nakazowego, nadany pocztą w dniu 28 marca 2022 r. Został więc zachowany termin zawity dla tej czynności. Marek W. został jednak wezwany do usunięcia braków formalnych sprzeciwu poprzez własnoręczne podpisanie go lub nadesłanie podpisanego – w terminie 7 dni pod rygorem uznania sprzeciwu za bezskuteczny. Obwiniony wezwanie odebrał w dniu 07.04.2022 r., ale w określonym terminie nie złożył swego podpisu pod wniesionym sprzeciwem, ani nie nadesłał podpisanego sprzeciwu.

Jaki będzie dalszy tok postępowania? Czy obwiniony może nadesłać podpisany sprzeciw wraz zażaleniem na podejmowane decyzje?

- 3) Do Sądu Rejonowego w F. wpłynęły materiały dotyczące nieletniej Wiktorii Z. (lat 12), której zarzucono, że w dniu 02.09.2021 r., dokonała kradzieży artykułów spożywczych i przemysłowych o łącznej wartości 107,14 zł na szkodę miejscowego sklepu „Biedronka”, tj. takie zachowanie, które wykazuje przejawy demoralizacji.

Po wszczęciu postępowania i przeprowadzeniu stosownego postępowania sąd rodzinny stwierdził, że nieletnia wykazuje przejawy demoralizacji oraz zastosował wobec niej środek wychowawczy w postaci upomnienia.

Czy postanowienie o stwierdzeniu przejawów demoralizacji i zastosowaniu upomnienia może być wydane na posiedzeniu niejawnym? Czy sąd rodzinny mógł poprzestać na zastosowaniu upomnienia i nienalożeniu żadnych obowiązków? Jakie środki odwoławcze tutaj służą i komu? Czy pokrzywdzony może się domagać publikacji wizerunku nieletniego, zwłaszcza notorycznego sprawcy kradzieży sklepowych, w lokalnej prasie?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 26

- 1) Wyrokiem Sądu Rejonowego w Z. z dnia 15 stycznia 2019 r. Stefan J. został uznany winnym popełnienia przestępstwa wobec swej siostry, w dniu z 16 na 17 lipca 2018 r., z art. 197 § 1 w zw. z art. 201 k.k. i skazany za to na karę 3 lat pozbawienia wolności z zaliczeniem na poczet tej kary okresu tymczasowego aresztowania w sprawie. Po rozpoznaniu apelacji obrońcy, który zarzucał błąd w ustaleniach faktycznych, Sąd Okręgowy w Z. wyrokiem z dnia 12 listopada 2019 r. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Od wyroku sądu odwoławczego kasację wywiódł obrońca z urzędu, ustanowiony oskarżonemu po prawomocnym zakończeniu postępowania, podnosząc zarzut obrazy art. 433 § 2 i art. 457 § 3 k.p.k. przez nie rozważenie zarzutów i wniosków zawartych w apelacji własnej oskarżonego oraz art. 6 k.p.k. przez pozbawienie oskarżonego prawa do obrony na rozprawie w sądzie rejonowym w dniu 15 stycznia 2019 r., który to zarzut w uzasadnieniu kasacji połączono z obrazą art. 440 k.p.k., wnosząc o uchylenie zarówno zaskarżonego orzeczenia, jak i wyroku sądu pierwszej instancji oraz zasądzenie obrońcy kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu. W odpowiedzi na tę skargę prokurator Prokuratury Okręgowej w Z. wniósł o jej uwzględnienie i uchylenie zaskarżonego wyroku z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Oceń zaistniałą sytuację. Jaki może być skutek procesowy sytuacji, w której sąd odwoławczy w ogóle nie zauważył, że obok apelacji obrońcy wywiedziona była w tej sprawie apelacja własna samego oskarżonego? Czy rzeczywiście jest tak, że nierozpoznanie w ogóle apelacji własnej oskarżonego i ograniczenie się sądu odwoławczego tylko do rozpatrzenia apelacji jego obrońcy, może naruszyć przepisy postępowania, a przez to także zasady rzetelnego procesu, w tym prawo oskarżonego do obrony poprzez własne, osobiste, działania procesowe w postępowaniu odwoławczym?

- 2) Obrońca skazanego Andrzeja W. skierował do Sądu Rejonowego w N. wniosek o orzeczenie dalszego wykonywania środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów niewyposażonych w blokadę alkoholową wobec Andrzeja W., skazanego wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 11.10.2019 r.

Jaki będzie dalszy tok postępowania? Który sąd będzie właściwy do rozpoznania wniosku? Czy w przedmiocie przekazania sprawy sądowi właściwemu w postępowaniu wykonawczym konieczne jest wydanie postanowienia, a jeśli tak, czy trzeba je uzasadnić i czy podlega ono zaskarżeniu?

- 3) Mariusz H. został oskarżony o czyn z art. 57 § 1 k.k.s. Na rozprawie w dniu 16 września 2022 r., po sprawdzeniu obecności okazało się, że oskarżony Mariusz H. wprawdzie nie stawił się, ale wezwanie wysłane do niego odebrał dorosły domownik Anna H. Przedstawiciel urzędu skarbowego wniósł o odroczenie rozprawy celem prawidłowego doręczenia wezwania oskarżonemu.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy sąd powinien odroczyć rozprawę i ponownie doręczać oskarżonemu wezwanie? Jeśli tak, to dlaczego? Czy rozprawa mogłaby się odbyć pod nieobecność oskarżonego, gdyby osobiście odebrał wezwanie? Jeśli tak – czy wyrok wydany w takiej sytuacji uważany jest za zaoczny? Jakimi sądy dysponuje narzędziami umożliwiającymi skuteczne doręczenie oskarżonemu wezwania na rozprawę?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 27

- 1) Obrońca oskarżonego Jarosława K. w dniu 21 lutego 2022 r. złożył wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 17 lutego 2022 r. Jeszcze przed otrzymaniem uzasadnienia wyroku obrońca w dniu 28 lutego 2022 r. wniósł apelację od wyroku. Zarządzeniem z dnia 1 marca 2022 r. Prezes Sądu Rejonowego w S. odmówił przyjęcia środka odwoławczego złożonego przez obrońcę oskarżonego Jarosława K. Powodem takiego zarządzenia było złożenie tego środka po upływie terminu. W zażaleniu obrońca zarzucił obrazę art. 445 k.p.k., polegającą na bezzasadnym przyjęciu, że środek odwoławczy został wniesiony po terminie i wniósł o zmianę zaskarżonego zarządzenia i przyjęcie apelacji.

Oceń zaistniałą sytuację. Co obliguje prezesa sądu do odmowy przyjęcia środka odwoławczego? Czy dopuszczalne jest wniesienie apelacji po złożeniu wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku, a przed jego doręczeniem? Czy apelacja wniesiona przed „otwarcie” terminu określonego w art. 445 § 1 k.p.k. jest skuteczna i podlega rozpoznaniu?

- 2) Sąd Rejonowy w N. prawomocnie wymierzył skazanemu Mariuszowi H. karę grzywny w wysokości 7.000 zł za trzy wykroczenia skarbowe z art. 57 § 1 k.k.s. Postępowanie egzekucyjne wobec skazanego zostało umorzone, bo egzekucja okazała się bezskuteczna. Doszło więc do wszczęcia z urzędu postępowania w przedmiocie „zamiany grzywny na karę zastępczą”.

Jakie rysują się tutaj możliwości orzeczenia kary zastępczej? Kiedy sąd może zamienić karę grzywny na karę zastępczą w sprawach karnoskarbowych? Które przepisy regulują przedawnienie wykonania kar orzeczonych za wykroczenia skarbowe?

- 3) Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z 14 lutego 2018 r. uznał Stefana M. za winnego tego, że w dniu 17 lutego 2016 r. przywłaszczył na szkodę Marii G. 8 drzewek lipowych łącznej wartości 20,37 zł, to jest wykroczenia określonego w art. 119 § 1 k.w. i skazał go za to na karę nagany oraz orzekł wobec obwinionego, na podstawie art. 119 § 4 k.w., obowiązek naprawienia szkody. Wyrok ten nie został zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 22 lutego 2018 r. Ten sam sąd, działając z urzędu, postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2018 r. umorzył – na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. – postępowanie wobec Stefana M., stwierdzając m.in., że w sprawie doszło do przedawnienia karalności z dniem 17 lutego 2018 r., a więc przed uprawomocnieniem się wyroku skazującego za wykroczenie. Postanowienie to uprawomocniło się z dniem 3 czerwca 2018 r.

Czy procedowanie sądu było prawidłowe? Czy w wypadku upływu terminu przedawnienia tuż po wydaniu wyroku w pierwszej instancji, gdy nie złożono środka odwoławczego, może dojść do uprawomocnienia się tegoż wyroku? Czy w razie upływu okresu przedawnienia karalności tuż po wydaniu wyroku skazującego w pierwszej instancji, który nie został zaskarżony środkami odwoławczymi i uprawomocnił się, można umorzyć postępowanie w trybie art. 62 § 1 k.p.w. z powodu negatywnej przesłanki procesowej przewidzianej w art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w.? Jeśli nie, to co stoi temu na przeszkodzie?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 28

- 1) Do Sądu Rejonowego w M. wpłynął wniosek Prokuratora Rejonowego w M. o przesłuchanie w charakterze świadka – małoletniego Dawida M., gdyż z ustaleń poczynionych w dochodzeniu wynika, że były podejmowane wobec niego takie czynności przez podejrzanego Edwarda M., które mogą wyczerpywać znamiona przestępstwa z art. 200 § 1 k.k.

Sąd wyznaczył posiedzenie, ale sędzia referent zorientował się, że podejrzany nie ma obrońcy. Wyznaczono więc podejrzanemu obrońcę z urzędu. Wyznaczonego obrońcę zawiadomiono o terminie wyznaczonego posiedzenia w przedmiocie przesłuchania świadka – telefonicznie z uwagi na krótki termin.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy procedowanie w sprawie wyznaczenia obrońcy było prawidłowe? Kto i w jakiej formie podejmuje decyzję o wyznaczeniu obrońcy z urzędu w opisaney sytuacji? Czy decyzja ta podlega zaskarżeniu, a jeśli tak, to do jakiego organu? Czy wyznaczony obrońca, wobec telefonicznego zawiadomienia go o rychłym posiedzeniu, może skutecznie domagać się odroczenia terminu przesłuchania świadka, które przeprowadza sąd na posiedzeniu z udziałem biegłego psychologa niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia wpływu wniosku), a jeśli tak, to dlaczego?

- 2) Do Sądu Rejonowego w R. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Mateusza M. (lat 16), któremu zarzucono, że:

- w okresie od 25 do 29 lipca 2022 r. dokonał zniszczenia szyby w drzwiach wejściowych do budynku miejscowej szkoły, powodując straty w wysokości 495 zł na szkodę miejscowego urzędu gminy i miasta, tj. czyn karalny z art. 124 § 1 k.w.

Po przeprowadzeniu rozprawy sąd rodzinny stwierdził, że nieletni popełnił czyn karalny z art. 124 § 1 k.w. oraz zastosował wobec niego środek wychowawczy w postaci nadzoru kuratora sądowego, a nadto zobowiązał nieletniego do naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę jej równowartości na rzecz miejscowego urzędu gminy i miasta.

Sąd odstąpił od obciążania nieletniego i jego rodziców kosztami postępowania.

Jaki i komu służy środek odwoławczy od takiego postanowienia? Czy pokrzywdzony urząd gminy i miasta jest uprawniony do złożenia środka odwoławczego, a jeśli tak, to dlaczego? Jaki może mieć skutek uchylanie się nieletniego od nałożonego obowiązku naprawienia szkody? Czy pokrzywdzony urząd gminy i miasta może na podstawie orzeczenia sądu rodzinnego dochodzić swojej należności za pośrednictwem komornika?

- 3) Józef T. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 28.06.2019 r. za czyn z art. 209 § 1 k.k. na karę 1 roku ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu w tym czasie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym.

Postanowieniem z dnia 28.10.2020 r. Sąd Rejonowy w N. – na podstawie art. 65 § 2 k.k.w. – zarządził wykonanie wobec skazanego 182 dni zastępczej kary pozbawienia wolności w miejsce nie wykonywanej wyżej wymienionej kary ograniczenia wolności. Postanowienie to uprawomocniło się bez zaskarżania go przez strony w dniu 13.11.2020 r. W dniu 15.03.2021 r. do sądu wpłynął wniosek skazanego „o ponowne przywrócenie prac społecznych”, z którego wynika, że:

- został potraktowany niesprawiedliwie;
- wielokrotnie dzwonił do kuratora i został zapewniony, że nie musi na razie odpracowywać prac ze względu na pandemię koronawirusa (dlatego był w błędnym przekonaniu, że wszystko jest w porządku);
- czuje się oszukany, dlatego prosi o przywrócenie ponowne prac społecznych i cofnięcie kary aresztu;
- oświadcza, że natychmiast przystąpi do wykonywania prac społecznych.

Na którym etapie postępowania sąd powinien sprawdzić, czy skazanemu chodzi o uchylenie lub zmianę prawomocnego postanowienia o karze zastępczej, czy też o wstrzymanie wykonania tej kary do czasu wykonania orzeczonej kary ograniczenia wolności? Czy zmiana przedmiotu postępowania jest możliwa dopiero na wyznaczonym posiedzeniu? Czy na odmowę uchylenia lub zmiany prawomocnego postanowienia wydanego w postępowaniu wykonawczym zawsze służy zażalenie?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 29

- 1) Adwokat Bartosz G. został wyznaczony obrońcą z urzędu podejrzanego Wojciecha S. na etapie postępowania przygotowawczego, na podstawie art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 81 § 1 k.p.k. Do postępowania zgłosił się jednak obrońca z wyboru, który przedłożył stosowne pełnomocnictwo w tym zakresie. Prokurator Rejonowy w O. skierował do sądu wnioski w przedmiocie cofnięcia wyznaczenia obrońcy z urzędu.

Oceń zaistniałą sytuację. W jakiej formie zapada decyzja sądu? Czy jest ona zaskarżalna? Czy w razie cofnięcia wyznaczenia obrońcy z urzędu – obrońcy takiemu należy się wynagrodzenie, a jeśli nie, to w jakiej formie zapada rozstrzygnięcie tej kwestii?

- 2) Wyrokiem nakazowym z dnia 7 października 2022 r. Sąd Rejonowy w G. uznał Tadeusza J. za winnego popełnienia wykroczeń z art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i art. 140 k.w., przy czym pkt I wyroku został zredagowany tak:

I. uznaje obwinionego Tadeusza J. za winnego popełnienia zarzuconych mu wnioskami o ukaranie czynów, stanowiących wykroczenia kolejno z art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i art. 140 k.w. i za to – na podstawie art. 140 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w., art. 20 § 1 k.w. i art. 21 § 1 k.w. wymierza mu karę 1 (jednego) miesiąca ograniczenia wolności polegającą na wykonaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 (czterdziestu) godzin, w miejscu i czasie wskazanym w postępowaniu wykonawczym.

Po uprawomocnieniu się wyroku sąd z urzędu sprostował oczywistą omyłkę pisarską w ww. wyroku poprzez wpisanie w miejsce oznaczenia kwalifikacji prawnej jednego z czynów przypisanych obwinionemu: „art. 431 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” – „art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”. Sąd wskazał, że jest to oczywista omyłka pisarska, a oznaczenie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego obwinionemu powinno być zgodne z wniesionym i bezspornym oskarżeniem oraz przepisami obowiązującymi w dacie orzekania.

Czy w zaistniałej sytuacji rzeczywiście doszło do oczywistej omyłki pisarskiej? Czy było dopuszczalne prostowanie pomyłki sądu jak opisana wyżej? Czy na takie sprostowanie omyłki służy zażalenie, a jeśli tak, to do którego sądu?

- 3) Do Sądu Rejonowego w E. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Marcina B. (lat 11), któremu zarzucono, że:

- w dniu 10.09.2021 r., dokonał kradzieży artykułów spożywczych o wartości 5,99 zł na szkodę sklepu „Delikatesy”,
- w dniu 11.09.2021 r., dokonał kradzieży napojów o wartości 9,28 zł na szkodę sklepu „Delikatesy”,
- w dniu 13.09.2021 r., dokonał kradzieży napojów gazowanych i dwóch batonów o wartości 16,99 zł na szkodę sklepu „Delikatesy”, tj. takie zachowanie, która wykazuje przejawy demoralizacji.

Po wszczęciu postępowania i przeprowadzeniu rozprawy sąd rodzinny stwierdził, że nieletni wykazuje przejawy demoralizacji oraz zastosował wobec niego środek wychowawczy w postaci upomnienia, a nadto zobowiązał go do należytego realizowania obowiązków szkolnych, właściwego zachowania w szkole i poza szkołą, niedokonywania kradzieży i innych czynów karalnych.

Czy postanowienie o wszczęciu, niewszczęciu lub w przedmiocie umorzenia postępowania musi być wydane na posiedzeniu jawnym? Czy sąd rodzinny mógł poprzestać na zastosowaniu upomnienia i nałożeniu ww. obowiązków? Jakie przesłanki są badane przed wyborem, jaki środek wychowawczy zastosować wobec nieletniego? Jakie środki odwoławcze tutaj służą i komu?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 30

- 1) Maciej W. został oskarżony o to, że w okresie od 17 listopada 2010 r. do 7 kwietnia 2014 r. w B. dokonał przywłaszczenia wypłaconych przez firmę ubezpieczeniową w pięciu transzach pieniędzy w łącznej kwocie 111.644,16 zł, którymi nie miał uprawnienia rozporządzać bez zgody sądu, działając tym samym na szkodę małoletniego syna Antoniego W., tj. o czyn z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Rejonowy w B. po przeprowadzeniu rozprawy ustalił, że oskarżony w okresie od 17 listopada 2010 r. do 19 października 2015 r. w B., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 62.000 zł, działając na szkodę małoletniego syna, ale stwierdził też, że w aktach sprawy brak jest wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej.

Oceń zaistniałą sytuację. Jak należało procedować w sytuacji, gdy zarzucony oskarżonemu czyn miał być popełniony na szkodę osoby najbliższej, a postępowanie było prowadzone bez złożenia przez pokrzywdzonego, w tym wypadku reprezentowanego przez kuratora, wniosku o ściganie, a prokurator do momentu skierowania aktu oskarżenia nie dysponował takim wnioskiem? Czy istnieje możliwość odebrania od uprawnionej osoby wniosku o ściganie także na etapie postępowania sądowego, również w toku postępowania odwoławczego? Inaczej – czy sąd mógł konwalidować ten brak na rozprawie głównej?

- 2) Sylwester A. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 03.04.2017 r., za czyn z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz na karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 10 zł. Ten sam sąd zamienił skazanemu nieuiszczoną grzywnę na pracę społecznie użyteczną – postanowieniem z dnia 08.05.2018 r. Dokumentacja związana z wykonaniem tego postanowienia została przekazana do Sądu Rejonowego w N., właściwego ze względu na miejsce pobytu skazanego. Skazany nie stawiał się do kuratora celem określenia miejsca wykonywania kary w postaci pracy społecznie użytecznej. W dniu 30.06.2021 r. kurator sądowy złożył wniosek o zarządzenie wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności wobec skazanego w miejsce ww. grzywny, kierując go do Sądu Rejonowego w N.

Jaki będzie dalszy tok postępowania? Który sąd będzie właściwy do rozpoznania wniosku kuratora? Czy w przedmiocie przekazania sprawy sądowi właściwemu w postępowaniu wykonawczym konieczne jest wydanie postanowienia, a jeśli tak, czy trzeba je uzasadnić i czy podlega ono zaskarżeniu? Czy sąd, któremu przekazano sprawę w takim trybie, może wdać się w spór kompetencyjny? Jeśli tak, to który sąd rozstrzyga taki spór?

- 3) Prawomocnym wyrokiem z dnia 25 czerwca 2021 r., Sąd Rejonowy w P. skazał w trybie postępowania w stosunku do nieobecnych Janusza P. za przestępstwo skarbowe z art. 107 § 1 k.k.s. Skazany dowiedział się o wyroku w momencie doręczenia mu wezwania do uiszczenia orzeczonej grzywny i kosztów sądowych. Stawił się więc w sądzie osobiście w celu uzyskania dodatkowych informacji, a wtedy sąd z urzędu doręczył mu odpis prawomocnego wyroku, z pouczeniem o treści art. 177 k.k.s. Z zachowaniem 14-dniowego terminu zawitego oskarżony złożył wniosek o wyznaczenie terminu rozprawy. Termin rozprawy został wyznaczony na 16 lutego 2022 r., ale oskarżony, mimo prawidłowo doręczonego mu wezwania, nie stawił się bez usprawiedliwienia.

Oceń zaistniałą sytuację. Jakie czynności podejmie lub przeprowadzi teraz sąd? Jakie skutki dla toku postępowania i mocy wyroku wydanego w tej instancji ma brak stawienia się skazanego na rozprawie? W jaki sposób postępowanie powinno być zakończone, a sprawa załatwiona?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 31

- 1) W dniu 19.07.2020 r. Prokurator Rejonowy w R. wydał postanowienie o umorzeniu śledztwa w sprawie doprowadzenia do niekorzystnego doprowadzenia mieniem w grudniu 2018 r. w R. w kwocie 306.807,68 zł na szkodę Pawła M., tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. Na postanowienie to zażalenie złożył pokrzywdzony Paweł M., kierując je do Sądu Rejonowego w R. Prokurator przesłał więc akta sprawy do tego sądu wraz z zażaleniem Pawła M. i wniósł o jego nieuwzględnienie. Nie wskazał przy tym, dlaczego przesyła akta do sądu rejonowego.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy pokrzywdzony Paweł M. prawidłowo skierował swoje zażalenie do sądu rejonowego? Jeśli nie, to dlaczego i jak należałoby postąpić w toku dalszego postępowania? Czy prokurator, przysyłając zażalenie pokrzywdzonego na umorzenie śledztwa lub odmowę jego wszczęcia do sądu, jest związany wskazaniem przez pokrzywdzonego adresata zażalenia?

- 2) Naczelnik Urzędu Celno-Skarbowego skierował do Sądu Rejonowego w W. wniosek o udzielenie zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności Emilii M. za to, że będąc posiadaczem (na podstawie umowy użyczenia) należącego do jej rodziców lokalu „Sandra” i faktycznie dysponując tym lokalem, w dniu 6 grudnia 2020 r., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej z organizowania zbiorowego uczestnictwa w grze hazardowej, odpłatnie udostępniła ten lokal podmiotowi urządzającemu i prowadzącemu gry hazardowe, wbrew przepisom ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, na trzech urządzeniach do gier, tj. o przestępstwo skarbowe z art. 107 § 3 k.k.s.

Na posiedzeniu sąd stwierdził, że oskarżona nie uiściła kwoty odpowiadającej co najmniej najniższej karze grzywny grożącej za przestępstwo skarbowe, nie uiściła co najmniej zryczałtowanej równowartości kosztów postępowania, a zarzucony jej czyn jest zagrożony karą grzywny do 720 stawek dziennych albo karą pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie.

Czy w zaistniałej sytuacji wniosek nadawał się do uwzględnienia? Kiedy sąd nie może udzielić takiego zezwolenia? Dlaczego sąd udziela zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności wyrokiem? Czy oskarżony w razie uwzględnienia wniosku i uprawomocnienia się wyroku jest osobą karaną?

- 3) Do Sądu Rejonowego w K. wpłynął wniosek o ukaranie Mieczysława K. za to, że w dniu 28 sierpnia 2021 r. ok. godz. 12:25 w B., kierując samochodem osobowym marki Fiat nie dostosował prędkości jazdy do panujących warunków drogowych, skutkiem czego stracił panowanie nad kierowanym pojazdem, zjechał na lewą stronę jezdni i wjechał do rowu, tj. za wykroczenie z art. 97 § 1 k.w. w zw. z art. 3 pkt 1 ustawy – Prawo o ruchu drogowym.

Obwiniony w dniu 12 listopada 2021 r. (piątek) otrzymał o godzinie 16.50 zawiadomienie o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 15 listopada 2021 r. (poniedziałek), a więc na następny dzień roboczy po doręczeniu mu zawiadomienia.

Wprawdzie obwiniony nie przyznawał się do zarzucanego mu czynu i odmówił składania wyjaśnień, chcąc złożyć wyjaśnienia w sądzie, ale sąd uznał zawiadomienie go o rozprawie za prawidłowe, przeprowadził rozprawę pod nieobecność obwinionego i wydał wyrok zaoczny, skazując obwinionego na karę grzywny w wysokości 300 zł.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy decyzja sądu o prowadzeniu rozprawy pod nieobecność obwinionego była prawidłowa? Gdyby od wyroku zaocznego wpłynął (zamiast apelacji) środek odwoławczy zatytułowany „SPRZECIW OD WYROKU ZAOCZNEGO” – czy otrzyma on bieg, a jeśli tak, to po spełnieniu jakich warunków?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 32

- 1) Prokuratura Rejonowa w R. nadzorowała dochodzenie przeciwko Markowi F. o czyn z art. 193 k.k. W toku postępowania zarządzeniem z dnia 05.09.2019 r., na wniosek prokuratora – na podstawie art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. ustanowiono podejrzanemu obrońcę z urzędu w osobie adwokata Arkadiusza S. Obrońca z urzędu, po trzech miesiącach złożył do Prezesa Sądu Rejonowego w R. wniosek o zwolnienie go z obowiązków obrońcy z urzędu. W uzasadnieniu podał, że podejrzany nie odbiera jego telefonów i pism oraz złożył na niego skargę do Okręgowej Rady Adwokackiej, w której podniósł, że adwokat jest nieudolnym obrońcą i zna się z prokuratorem, który nadzoruje dochodzenie. Wniosek obrońcy nie został uwzględniony.

W jakiej formie zapada decyzja w takiej sytuacji? Kto ją może wydać oprócz prezesa sądu rejonowego? Czy podlega ona uzasadnieniu i zaskarżeniu, a jeśli tak, to do jakiego organu? Jeśli natomiast nie podlega zaskarżeniu, to jak należy postąpić z zażaleniem podejrzanego, gdyby wpłynęło do sądu? Czy zażaleniu wniesionemu w takim przypadku po upływie 7 dni od doręczenia nadaje się bieg, a jeśli nie, to jak należy z nim postąpić? Czy nadesłanie do prokuratora przez obrońcę pisma, że w takiej sytuacji odmawia udzielenia pomocy prawnej podejrzanemu, który nie ma do niego zaufania mogłoby mieć wpływ na dalsze pełnienie przez niego funkcji obrońcy? Jaka powinna być reakcja prokuratora na takie pismo i oświadczenie obrońcy w nim zawarte?

- 2) Do Sądu Rejonowego w S. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Mikołaja S. (lat 16), któremu zarzucono, że w dniu 30.10.2021 r., ok. godziny 21.20, będąc w stanie nietrzeźwości z wynikiem 0,96 mg/l i nie mając uprawnień kierował motocyklem Honda FES 125 po drodze publicznej, tj. czyn karalny z art. 178a § 1 k.k.

Po przeprowadzeniu rozprawy sąd rodzinny stwierdził, że nieletni popełnił ww. czyn karalny i zastosował wobec niego środek wychowawczy w postaci nadzoru kuratora sądowego, a nadto odstąpił od obciążania nieletniego i jego rodziców kosztami postępowania, w tym za nadzór kuratora sądowego, którymi obciążył Skarbu Państwa.

Czy sąd rodzinny, podejmując decyzję w przedmiocie kwalifikacji czynu zarzucanego nieletniemu, zobowiązany jest uwzględnić także i to, że czyn nieletniego był także czynem karalnym z art. 94 § 1 k.w.? Czy w takiej sytuacji sąd rodzinny może orzec zakaz prowadzenia pojazdów? Czy prokurator, który nie zgłosił swego udziału w postępowaniu (w trybie art. 7 k.p.c. i art. 60 § 1 k.p.c.) może zaskarżyć odstąpienie od obciążania nieletniego i jego rodziców kosztami postępowania, a jeśli tak, to dlaczego i jakim środkiem zaskarżenia? Czy prokurator może zaskarżyć brak orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów w takim przypadku?

- 3) Andrzej J. wyrokiem Sądu Rejonowego w N. został uznany winnym występku z art. 278 § 1 k.k. i za to skazany na karę 1 roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania w tym czasie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin w stosunku miesięcznym. Postanowieniem tego sądu 12.05.2021 r. została zarządzona do wykonania zastępcza kara pozbawienia wolności w wymiarze 182 dni – w miejsce ww. kary ograniczenia wolności. Obrońca skazanego złożył wniosek o wstrzymanie wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności. Jednocześnie skazany oświadczył na piśmie, że podjął odbywanie kary ograniczenia wolności i podda się rygorom z nią związanym.

Czy sąd może wstrzymać wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności, a jeśli tak, to kiedy i jakie warunki muszą do tego zaistnieć? Czy wniosek obrońcy można rozpoznać na posiedzeniu jawnym, ale bez udziału stron? Czy na ewentualne wstrzymanie wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności służy zażalenie? Czy takie wstrzymanie jest dopuszczalne w każdym przypadku, gdy prosi o to skazany lub jego obrońca?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 33

- 1) Do Sądu Rejonowego w R. wpłynęło zażalenie pełnomocnika Jacka K. na postanowienie Prokuratury Rejonowej w D. o umorzeniu śledztwa w sprawie czynów, jakich wedle wnoszącego zawiadomienie o przestępstwie miał dopuścić się prokurator Prokuratury Rejonowej w R. W sprawie tej Jacek K. złożył wniosek o wyłączenie sędziego referenta, ale wniosek ten nie został uwzględniony. Wówczas Sąd Rejonowy w R., postanowieniem z dnia 22 czerwca 2021 r., wystąpił do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k., wskazując, że rozpoznanie przez sąd właściwy zażalenia, które dotyczy sprawy znanego sędziom prokuratora, może zrodzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego referenta i powodować nieuzasadnione zarzuty w stosunku do sędziego, w zależności od treści rozstrzygnięcia, co ma rzutować na dobro wymiaru sprawiedliwości. Okoliczność ta ma nie pozostawać ponadto bez wpływu na zachowanie pełnej swobody orzekania i może wywołać wrażenie braku obiektywizmu.

Jakie muszą zostać spełnione warunki, by Sąd Najwyższy taki wniosek sądu właściwego uwzględnił? Czy hipotetyczna obawa przed przyszłymi niekorzystnymi społecznymi opiniami, może uzasadniać uchylanie się przez sąd właściwy od rozpoznania sprawy, a jeśli nie, to dlaczego? Jakie kontakty między sędziami a prokuratorami mogą uzasadniać wystąpienie wątpliwości co do bezstronności sądu, godzących w autorytet wymiaru sprawiedliwości?

- 2) Nieprawomocnym wyrokiem nakazowym z dnia 15 lipca 2022 r. Sąd Rejonowy w P. skazał Wojciecha D. za czyn z art. 86 § 1 k.w. Do sądu wpłynął sprzeciw obrońcy obwinionego od ww. wyroku nakazowego (złożony w terminie). Spowodowało to wyznaczenie rozprawy na 09.09.2022 r. W dniu 26.08.2022 r. wpłynęło pismo obwinionego o cofnięciu sprzeciwu od wyroku nakazowego wydanego w tej sprawie.

Jaki będzie dalszy tok postępowania? Czy obwiniony może cofnąć sprzeciw złożony przez obrońcę? Na jakich warunkach sam obrońca może cofnąć sprzeciw? Kiedy dochodzi do uprawomocnienia się wyroku nakazowego w takiej sytuacji? Co z rozprawą?

- 3) Postanowieniem z dnia 19 lutego 2020 r., Sąd Rejonowy w S. przekazał sprawę Urzędowi Skarbowemu w S. celem uzupełnienia braków dochodzenia poprzez dopełnienie wobec oskarżonego (obywatela Wietnamu), który nie włada w wystarczającym stopniu językiem polskim, czynności o których mowa w art. 72 § 3 k.p.k. oraz przesłuchania osoby reprezentującej biuro rachunkowe na okoliczność dostępu oskarżonego do dokumentów księgowych pod kątem możliwości wywiązania się oskarżonego z ciężącego na nim obowiązku podatkowego, a nadto dopełnienie wobec oskarżonego czynności, których nie przeprowadza się w trybie postępowania w stosunku do nieobecnych.

Powyższe postanowienie zaskarżył w całości zażaleniem Urząd Skarbowy w S., zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu obrazę przepisów postępowania, tj. art. 173 § 2 pkt 1 k.k.s. oraz art. 174 k.k.s. sprowadzającą się do wyrażenia błędnego poglądu prawnego, jakoby ustalenie miejsca pobytu oskarżonego nie władającego językiem polskim w sprawie prowadzonej w trybie postępowania w stosunku do nieobecnych po wniesieniu aktu oskarżenia do sądu stanowiło podstawę do zwrotu akt sprawy do postępowania przygotowawczego. Urząd Skarbowy wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do rozpoznania.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy ustalenie miejsca zamieszkania oskarżonego po wniesieniu do sądu aktu oskarżenia pozwala na rozpoznanie sprawy w trybie postępowania w stosunku do nieobecnych? Jeśli nie, czy sąd może zwrócić sprawę celem uzupełnienia braków postępowania przygotowawczego w postaci wykonania z oskarżonym czynności, które z racji jego nieobecności nie zostały wykonane? Czy wskazana w zaskarżonym postanowieniu potrzeba przesłuchania świadka – pracownika biura rachunkowego może zostać uznana za skutkującą znacznymi trudnościami w rozumieniu art. 345 § 1 k.p.k.?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 34

- 1) W dniu 12.12.2019 r. Prokurator Rejonowy w S. wydał postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia uprawnień i nie dopełnienia obowiązków służbowych przez sędziów Sądu Okręgowego w R. i Sądu Rejonowego w R. w postępowaniach, w których występował Marek B. w okresie od 2013 r. do 29.11.2019 r., na szkodę interesu prywatnego Marka B., tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. – wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu zabronionego. Na postanowienie to zażalenie złożył w terminie pokrzywdzony Marek B., przy czym przesłał je do prokuratury tylko drogą elektroniczną za pośrednictwem portalu EPUAP wraz z klauzulą „Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy użyć oprogramowania do weryfikacji podpisu. Data złożenia podpisu: 2020-01-02T04:36:46.717+01:00. Podpis elektroniczny”. Prokurator wezwał pokrzywdzonego do usunięcia braków formalnych złożonego zażalenia poprzez jego osobiste podpisanie – w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania, pod rygorem uznania zażalenia za bezskuteczne. Marek B. tą samą drogą co poprzednio nadesłał oświadczenie, że osobiście podpisał zażalenie złożone przez niego przez system EPUAP, a obecnie w procedurze karnej istnieje elektroniczne pokwitowanie odbioru, które jest akceptowane przez sądy i prokuratury. Ponadto Marek B. w określonym terminie nie podpisał własnoręcznie nadesłanego zażalenia, ani nie nadesłał podpisanego zażalenia o tej samej treści.
- Oceń zaistniałą sytuację. Jak należałoby postąpić w toku dalszego postępowania? Czy w aktualnym stanie prawnym podpis elektroniczny jest równoważny własnoręcznemu w postępowaniu karnym? Gdyby prokurator uznał, że podpis elektroniczny Marka B. jednak wystarczy i nadał bieg zażaleniu, to jak powinien postąpić sąd, któremu sprawę przekazano do rozpoznania zażalenia Marka B.?**
- 2) Do Sądu Rejonowego w N. w dniu 10.02.2022 r. wpłynął akt oskarżenia przeciwko Danielowi B., oskarżonemu o to, że w dniu 11.01.2022 roku, w N., umyślnie uszkodził pięć rynien na budynku „Orlika” i sali gimnastycznej, kosz wolnostojący na śmieci oraz znak przestrzenny od hydrantu o łącznej wartości strat 828,23 złotych na szkodę Zespołu Szkół nr 2 w N., tj. o czyn z art. 288 § 1 k.k. W dniu 25.02.2022 r. do sądu wpłynęło pismo pokrzywdzonego Zespołu Szkół o cofnięciu wniosku o ściganie karne Daniela B. – jako sprawcy uszkodzenia mienia na szkodę tegoż Zespołu wraz z prośbą o umorzenie postępowania. Z pisma tego wynikało, że sprawca naprawił szkodę wyrządzoną przestępstwem w całości, a nadto przeprosił za swoje zachowanie.
- Jak powinno potoczyć się postępowanie? Na jakim posiedzeniu rozpatrywany jest wniosek pokrzywdzonej szkoły – jawnym czy niejawnym? Czy sąd może umorzyć postępowanie w takiej sytuacji? Jeśli tak, to jakie przesłanki muszą zaistnieć? Czy prokurator może skutecznie sprzeciwić się umorzeniu postępowania?**
- 3) Komenda Powiatowa Policji w N. złożyła wniosek o uchylenie prawomocnego mandatu karnego, nałożonego na Rafała Z. w dniu 14.11.2016 r. za czyn polegający na paleniu tytoniu w miejscu objętym zakazem palenia. We wniosku wskazano, że Rafał Z. urodził się 30.05.2000 r., a został ukarany prawomocnym mandatem karnym, gdy nie miał ukończonych 17 lat.
- Oceń zaistniałą sytuację. Jaką decyzję powinien podjąć sąd? Czy podlega ona zaskarżeniu, a jeśli nie, czy trzeba ją uzasadnić? Na jakim posiedzeniu zapada decyzja – jawnym, czy niejawnym? Kiedy sąd może uchylić prawomocny mandat karny? Czy Policja ma jakiś termin na złożenie takiego wniosku?**

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 35

- 1) Sąd Rejonowy O. wyrokiem z dnia 8 lipca 2014 r., uznał Marka W. za winnego tego, że w dniu 10 sierpnia 2009 r. w O., po wypłaceniu z rachunku Genowefę R., prowadzonego w banku A., na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez Genowefę R., przywłaszczył sobie pieniądze w kwocie 120.000 zł, tj. przestępstwa określonego w art. 284 § 1 k.k. i skazał go na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, która została warunkowo zawieszona na okres próby 2 lat.

Wyrok ten zaskarżył apelacją obrońca oskarżonego i zarzucił m.in. brak wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej, będącej żoną oskarżonego, albowiem nie została ona pouczona o prawie złożenia wniosku o ściganie, konsekwencjach jego złożenia, możliwości cofnięcia wniosku.

Sąd odwoławczy dostrzegł brak w tym zakresie i na rozprawie apelacyjnej w dniu 13 stycznia 2015 r. zwrócił się do pokrzywdzonej o złożenie stosownego wniosku o ściganie. Tego samego dnia pokrzywdzona złożyła „wniosek o ściganie i ukaranie sprawcy przestępstwa”, w którym zażądała ścigania Marka W.

Oceń zaistniałą sytuację. Do jakiego momentu może być złożony wniosek o ściganie? Jak należy postąpić, jeżeli wniosek z art. 12 § 1 k.p.k. nie został złożony do rozpoczęcia przewodu sądowego lub okoliczności wskazujące na możliwość prowadzenia postępowania o przestępstwo „wnioskowe” ujawnione zostały nie w momencie składania zawiadomienia o przestępstwie, ale w trakcie postępowania? Jaki byłby skutek, gdyby ww. pokrzywdzona odmówiła złożenia wniosku o ściganie i ukaranie sprawcy przestępstwa albo w ogóle nie reagowała na wezwania sądu odwoławczego?

- 2) Małgorzata B. wyrokiem Sądu Rejonowego w Z. została uznana winną wykroczenia skarbowego z art. 77 § 3 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i za to skazana na karę grzywny w kwocie 1.400 zł. Skazana nie uiściła grzywny nawet w części. W sprawie tej egzekucja okazała się bezskuteczna, co doprowadziło do umorzenia postępowania egzekucyjnego i wydania przez Sąd Rejonowy w Z. postanowienia z dnia 23.06.2021 r. o zamianie ww. grzywny na pracę społecznie użyteczną. Rzecz jednak w tym, że skazana nie stawiała się nawet do kuratora celem określania rodzaju i miejsca wykonywania pracy społecznie użytecznej.

Jak w takiej sytuacji może postąpić sąd? Zaproponuj rozstrzygnięcie w zakresie rodzaju, podstawy prawnej i wymiaru kary zastępczej. Które przepisy przy orzekaniu kar zastępczych za wykroczenia skarbowe są brane pod uwagę – Kodeksu karnego skarbowego, czy Kodeksu karnego wykonawczego? Zaproponuj rozstrzygnięcie w zakresie rodzaju, podstawy i wymiaru kary zastępczej.

- 3) Do Sądu Rejonowego w G. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Kacpra Z. (lat 16), któremu zarzucono, że w dniu 14.06.2021 r., około godziny 20.20, na terenie szkoły spożywał alkohol i podał fałszywe dane funkcjonariuszom Policji co do swojej tożsamości, a w wydychanym powietrzu miał 0,53 mg/l alkoholu, tj. takie zachowanie, które wykazuje przejawy demoralizacji. Nieletni był zatrzymany przez Policję przez jedną dobę, a w czasie zatrzymania żądał umożliwienia mu kontaktu z adwokatem Jakubem J. (znajomym jego ojca) i twierdził, że to będzie jego obrońca.

Po wszczęciu postępowania i przeprowadzeniu rozprawy sąd rodzinny stwierdził, że nieletni wykazuje przejawy demoralizacji oraz zastosował wobec niego środek wychowawczy w postaci upomnienia.

Czy w toku postępowania w sprawie nieletniego sąd rodzinny może stosować środki tymczasowe, a jeśli tak, to jakie i w jakim celu? Czy Policja może zatrzymać nieletniego, a jeśli tak, to gdzie i w jaki sposób? Czy o fakcie i przyczynie zatrzymania nieletniego Policja musi kogoś powiadomić, a jeśli tak, to kogo? Czy nieletni ma prawo do kontaktu z obrońcą bez udziału osób trzecich?

POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE, W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE

ZESTAW NR 36

- 1) Piotr K. został oskarżony o czyn z art. 220 § 1 k.k. i art. 156 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. W toku postępowania oskarżony ustanowił sobie trzech obrońców, ale przed sądem pierwszej instancji oskarżony korzystał z realnej pomocy dwóch obrońców, gdyż sąd pomijał, przez przeoczenie, jednego z obrońców – adwokata T. G., w konsekwencji czego obrońca ten nie brał udziału w postępowaniu i nie pełnił przypisanych mu funkcji.

Wyrokiem z dnia 6 grudnia 2018 r., Sąd Rejonowy w K. uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 220 § 1 k.k. wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie, na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił na dwuletni okres próby. Na podstawie art. 71 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 80 zł. Na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. oskarżony został także zobowiązany w okresie próby do informowania sądu o przebiegu tego okresu. Ponadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k., zasądzono od niego tytułem zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonego pracownika kwotę 16.000 zł.

Apelację od powyższego wyroku złożyli wszyscy obrońcy, przy czym adwokat T. G. zaskarżył wyrok w całości, na podstawie art. 438 pkt 2 k.p.k., zarzucając mu obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 117 § 1 k.p.k. w zw. z art. 117 § 2 k.p.k. w zw. z art. 77 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 9 k.p.k. poprzez niepowiadomienie go w sposób określony przepisami prawa powszechnie obowiązującego jako obrońcy oskarżonego o czynnościach postępowania, w których miał prawo uczestniczyć, w szczególności o terminach rozprawy, a w wyniku powyższego ograniczenie prawa oskarżonego do obrony.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy prowadzenie rozprawy pod nieobecność obrońcy w sytuacji, gdy nie został on powiadomiony o jej terminie jest rzeczywiście naruszeniem reguł wskazanych w art. 117 § 1 i 2 k.p.k., jeżeli oskarżony jest reprezentowany przez jeszcze jednego lub dwóch obrońców, którzy zostali prawidłowo powiadomieni o terminie rozprawy i byli na niej obecni? Czy art. 117a § 1 k.p.k., nie ma tutaj charakteru *lex specialis* wobec art. 117 § 1 k.p.k., a jeśli nie, to dlaczego?

- 2) Do Sądu Rejonowego w T. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Emanuela S. (lat 14), któremu zarzucono, że w dniu 17.11.2021 r., na dużej przerwie lekcyjnej, na terenie szkoły podstawowej, rzucił kamieniem, który uderzył w głowę małoletniego Tomasza K., powodując u niego ranę tłuczoną głowy w okolicy czołowej, w wyniku czego małoletni został zabrany przez matkę do szpitala, gdzie miał sztytą ranę głowy, wykonane RTG głowy i założony sterylny opatrunek, a po badaniach został wypisany do domu z zaleceniami, tj. czyn karalny z art. 157 § 1 k.k.

Po przeprowadzeniu rozprawy sąd rodzinny stwierdził, że nieletni popełnił ww. czyn karalny, jak też zastosował wobec niego środek wychowawczy w postaci upomnienia, a nadto kosztami postępowania obciążył Skarbu Państwa. Po wydaniu orzeczenia do sądu wpłynął wniosek nieletniego, aby sąd pozwoił mu przeglądnąć akta sprawy i wykonać z nich fotokopie telefonem komórkowym.

Czy sąd rodzinny może lub powinien brać pod uwagę, że nieletni popełnił czyn karalny nieumyślnie? W jaki sposób – w aktualnym stanie prawnym wykonuje się orzeczenie o zastosowaniu środka wychowawczego w postaci upomnienia? Czy nieletni może przeglądać akta sprawy i sporządzać lub otrzymywać z nich odpisy, kopie lub wyciągi w zakresie sprawozdań z wywiadów środowiskowych oraz opinii o nim?

- 3) Sąd Rejonowy w N. prawomocnym postanowieniem z dnia 14.10.2016 r. zarządził wobec Dariusza N. wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze 74 dni w miejsce nie uiszczonej reszty grzywny orzeczonej w wymiarze 200 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki na 20 zł przez Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 25 października 2013 r., następnie zmniejszonej o 35 dni zarządzeniem z dnia 27.12.2016 r. Następnie okazało się, że skazany w dniu 15.02.2017 r. uiszczył dodatkowo 1.000 zł na poczet ww. grzywny. Zakład karny powiadomił sąd o zaistniałej sytuacji i wniósł o podjęcie stosownych czynności.

Oceń zaistniałą sytuację. Jaki czynności można lub należy podjąć w takiej sytuacji? Czy podejmowane decyzje są zaskarżalne? W jakiej formie zapadają?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 37

- 1) Podczas postępowania przygotowawczego zaistniały wątpliwości co do stanu psychicznego podejrzanego Macieja N. w czasie popełnienia przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. Wątpliwości te skutkowały dopuszczeniem dowodu z opinii dwóch biegłych lekarzy psychiatrów i wydaniem opinii, a w konsekwencji ustanowieniem dla podejrzanego obrońcy z urzędu w oparciu o przepis art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 81 § 1 k.p.k. W tej sprawie po dopuszczeniu i wywołaniu opinii biegłych lekarzy psychiatrów, został sporządzony i wniesiony akt oskarżenia, gdzie obrońca z urzędu oskarżonego był wymieniony. W dniu 21 stycznia 2019 r. zostało wydane zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy na dzień 25 lutego 2019 r. i w jego treści zawarto sformułowanie „zwolnić z funkcji obrońcy z urzędu adw. B. W., o czym powiadomić oskarżonego”. W fazie początkowej rozprawy (pierwsze terminy) oskarżony występował sam – bez obrońcy, a w kolejnych terminach na rozprawie nie stawał się także oskarżony (nadal także nie było obrońcy). W sprawie zapadł wyrok skazujący, ale apelację wywiódł tylko pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego firmy Z. sp. z o.o. w C. Zaskarżając wyrok w całości, podniósł zarzuty naruszenia prawa procesowego, błędu w ustaleniach faktycznych oraz rażącej niewspółmierności kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec Macieja N.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy procedowanie w sprawie obrońcy było prawidłowe, a jeśli nie, to jak powinno ono wyglądać? Czy brak zaskarżenia wyroku przez oskarżonego uniemożliwia wzruszenie prawomocnego skazania? W jaki sposób mogłoby dojść do tego wzruszenia?

- 2) Zarządzeniem z dnia 30 września 2019 r. sędzia Sądu Rejonowego w N. po zapoznaniu się z aktami sprawy przeciwko Jerzemu R., obwinionemu z art. 124 § 1 k.w. i jego wnioskiem z dnia 10.07.2019 r. o sprostowanie protokołu rozprawy z dnia 14.06.2019 r. i po wysłuchaniu protokolanta tej rozprawy – odmówił sprostowania protokołu rozprawy z dnia 14.06.2019 r. w tej sprawie.

Oceń sytuację i prawidłowość procedowania w przedmiocie sprostowania protokołu rozprawy. Czy zarządzenie odmawiające sprostowania protokołu podlega uzasadnieniu i czy jest zaskarżalne, a jeśli tak, to do którego sądu? Komu się doręcza takie zarządzenie?

- 3) Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 17.03.2020 r. Filip S. został skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności za czyn z art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k. Kara ta nie została wykonana nawet w części, a skazany nie korzystał z jej odroczenia. W dniu 28.07.2021 r. obrońca skazanego złożył wniosek o odroczenie skazanemu wykonania ww. kary. W uzasadnieniu podał, iż:

- *skazany złożył prośbę o ulaskawienie;*
- *skazany wynajmuje lokal ze swoją partnerką oraz wykonuje pracę na podstawie umowy o pracę;*
- *istnieją ważne przesłanki, aby ulaskawić Filipa S.;*
- *wykonanie kary może spowodować utratę pracy przez skazanego;*
- *skazany planuje założyć rodzinę z partnerką, z którą jest w związku od 5 lat;*
- *osadzenie skazanego negatywnie wpłynie na relacje skazanego i jego partnerki.*

Czy i w jakiej sytuacji sąd może odroczyć wykonanie kary pozbawienia wolności i na jaki okres? Czy złożenie prośby o ulaskawienie może mieć wpływ na rozstrzygnięcie sądu? Czy ewentualna utrata pracy przez skazanego lub jego relacje z partnerką mogą być brane pod uwagę jako przesłanka odroczenia wykonania kary? Czy w razie odmowy odroczenia wykonania kary skazany może ponowić swój wniosek, tym razem oparty na innych przesłankach? Jak sąd może postąpić, gdyby skazany oparł swój wniosek na tych samych podstawach faktycznych?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 38

- 1) Do Sądu Rejonowego w P. wpłynęło zażalenie na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. z dnia 16 kwietnia 2021 r., odmawiające wszczęcia śledztwa w sprawie składania fałszywych zeznań podczas przesłuchania adwokata Henryka S. w charakterze świadka przed funkcjonariuszem Policji w dniu 7 listopada 2018 r. oraz 11 września 2020 r., tj. popełnienia czynu z art. 233 § 1 k.k. Sąd Rejonowy w P., postanowieniem z dnia 12 października 2021 r., wystąpił do Sądu Najwyższego z inicjatywą przekazania tej sprawy do rozpoznania przez inny sąd równorzędny ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości. W złożonym wniosku sąd powołał się na fakt, że przedmiotowe postępowanie dotyczy adwokata, który od wielu lat wykonuje swój zawód na obszarze właściwości Sądu Okręgowego w K. Z tego powodu jest znany sędziom Sądu Rejonowego w P., w tym niektórym z nich także prywatnie.
- Oceń zaistniałą sytuację. Czy w przypadku, gdy sędziego oraz adwokata łączy znajomość o charakterze prywatnym, można skutecznie doprowadzić do zmiany sądu lub składu orzekającego, a jeśli tak, to w jakim trybie? Jakie wymogi stawia się sądom wnioskującym o przekazanie sprawy do rozpoznania przez inny sąd równorzędny ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości?**
- 2) Postanowieniem z dnia 17.07.2019 roku Sąd Rejonowy w N. orzekł wobec Janiny K. środek zabezpieczający w postaci umieszczenia jej w zakładzie psychiatrycznym. Postanowieniem z dnia 19.11.2019 roku, Sąd Rejonowy w N. wskazał miejsce wykonywania środka zabezpieczającego w Specjalistycznym Psychiatrycznym ZOZ w J., dysponującym podstawowym systemem zabezpieczenia. **Jaki będzie dalszy tok postępowania? Który sąd będzie właściwy w sprawach dotyczących wykonania środka zabezpieczającego w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym? Czy sąd, któremu ewentualnie przekazano by sprawę do nadzorowania wykonania środka zabezpieczającego, może wdać się w spór kompetencyjny z sądem, który orzekł środek zabezpieczający?**
- 3) Roman J. został obwiniony o to, że w dniu 16 lutego 2021 r., około godz. 16.30, na drodze publicznej w S., znajdując się w stanie po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu prowadził pojazd osobowy, tj. o czyn z art. 87 § 1 k.w. Po wpłynięciu wniosku o ukaranie obwiniony powiadomił sąd, że właśnie został pozbawiony wolności w innej sprawie. Złożył też wniosek o doprowadzenie go na rozprawę, argumentując to wolą zgłoszenia wniosków dowodowych i uczestnictwem w przesłuchaniu świadków. Podniósł również, że z uwagi na fakt leczenia psychiatrycznego powinien mieć obronę z urzędu. Reakcją na to było zarządzenie sędziego referenta o doprowadzeniu obwinionego na termin rozprawy. Tymczasem na pierwszej rozprawie w dniu 21 września 2021 r., po uprzednim ustaleniu istnienia logistycznych przeszkód w doprowadzeniu obwinionego z zakładu karnego, sąd podjął decyzję o zaocznym prowadzeniu sprawy i przesłuchaniu 3 stawiających świadków. Jako podstawę swojej decyzji sąd powołał art. 71 § 4 k.p.w. Wyrokiem zaocznym Sąd Rejonowy w S. uznał obwinionego za winnego dokonania zarzucanego mu z art. 87 § 1 k.w. i za czyn ten na podstawie art. 87 § 1 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. orzekł wobec niego karę grzywny w wysokości 800 złotych; na podstawie art. 87 § 3 k.w. orzekł wobec obwinionego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 10 miesięcy; zwolnił obwinionego od obowiązku uiszczenia opłaty oraz pozostałych kosztów postępowania, przejmując te ostatnie na rachunek Skarbu Państwa.
- Oceń zaistniałą sytuację. Czy decyzja sądu o prowadzeniu rozprawy pod nieobecność obwinionego była prawidłowa? Jeśli tak, to dlaczego? Jeśli nie, to jaki powinien być dalszy tok postępowania, gdyby obwiniony wniósł apelację?**

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 39

- 1) W dniu 23.02.2022 r. do Sądu Rejonowego w G. wpłynął akt oskarżenia przeciwko Danielowi W. o czyn z art. 216 § 1 i 2 k.k. polegający na tym, że w dniu 12 listopada 2021 r., znieważył Jana Z. poprzez używanie słów uznanych powszechnie za obelżywe i na forum publicznym, w grupie: „Szybkie bryki za grosze” umieszczonym na portalu społecznościowym Facebook nazwał oskarżyciela prywatnego wulgarnymi epitetami „(...)”. „(...)”.

Przed wyznaczeniem terminu posiedzenia pojednawczego pełnomocnik oskarżyciela prywatnego skierował do sądu pismo, w którym „cofnął akt oskarżenia” (a więc dał wyraz woli odstąpienia od oskarżenia), wnosząc jednocześnie o zwrot uiszczonych przy wnoszeniu aktu oskarżenia zryczałtowanej równowartości wydatków w kwocie 300 zł (z uwagi na zawarte porozumienie pomiędzy oskarżycielem prywatnym a oskarżonym).

Oceń zaistniałą sytuację. Jakie czynności podejmie sąd? Kto w takim układzie procesowym ponosi koszty procesu? Czy porozumienie pomiędzy oskarżycielem prywatnym a oskarżonym odnośnie kosztów procesu jest dla sądu wiążące?

- 2) Artur S. wyrokiem Sądu Rejonowego w B. został uznany winnym przestępstwa skarbowego z art. 107 § 1 k.k.s. i za to skazany na karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł. W sprawie tej egzekucja okazała się bezskuteczna, co doprowadziło do wydania przez Sąd Rejonowy w B. postanowienia z dnia 23.03.2021 r. o zamianie ww. grzywny na pracę społecznie użyteczną. Rzecz jednak w tym, że skazany nie stawił się do kuratora celem określenia miejsca wykonywania tej pracy. Kurator złożył wniosek w przedmiocie orzeczenia kolejnej kary zastępczej.

Czy kurator mógł złożyć taki wniosek? Jeśli tak, to na jakim posiedzeniu jest on rozpoznawany? Które przepisy przy orzekaniu kar zastępczych za przestępstwa skarbowe są brane pod uwagę – Kodeksu karnego skarbowego, czy Kodeksu karnego wykonawczego? Zaproponuj rozstrzygnięcie w zakresie rodzaju, podstawy i wymiaru kary zastępczej.

- 3) Do Sądu Rejonowego w H. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Mateusza M. (lat 11), któremu zarzucono, że w dniu 05.03.2021 r., około godziny 11.40, wtargnął na jezdnię, wybiegając zza włączającego się do ruchu samochodu dostawczego marki Fiat Ducato wprost pod nadjeżdżający samochód osobowy marki Opel Astra kierowany przez Mieczysława H., w wyniku czego doznał obrażeń ciała w postaci urazu głowy oraz ogólnych potłuczeń i został przewieziony do szpitala, tj. takie zachowanie, które wykazuje przejawy demoralizacji. Sąd rodzinny postanowił odmówić wszczęcia postępowania wobec nieletniego. Pokrzywdzony zażądał wtedy udostępnienia mu akt sprawy, w tym sprawozdania z wywiadu środowiskowego oraz opinii o nieletnim.

Kiedy sąd rodzinny może odmówić wszczęcia postępowania wobec nieletniego? Czy postanowienie takie wymaga przeprowadzenia rozprawy? Czy podlega ono zaskarżeniu, a jeśli tak, to komu przysługuje prawo do takiego zaskarżenia? Komu przysługuje prawo do przeglądania akt sprawy i sporządzania lub otrzymywania z nich odpisów, kopii lub wyciągów? Czy pokrzywdzony może żądać udostępnienia mu sprawozdań z wywiadów środowiskowych oraz opinii o nieletnim?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 40

- 1) Dnia 07.11.2022 r. do Sądu Rejonowego w S. wpłynął prywatny akt oskarżenia Bogdana D. przeciwko Tomaszowi G., Grzegorzowi T. i Łukaszowi W. o czyn polegający na wspólnym pobiciu Bogdana D. i ze wskazaniem, że jest to przestępstwo z art. 157 § 2 k.k. Bogdan D., bez wzywania go o to, wyłożył tymczasowo zryczałtowane koszty postępowania w kwocie 300 zł.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy w sprawie tej postępowanie karne może toczyć się z oskarżenia prywatnego Bogdana D.? Jeśli nie, jakie czynności powinien podjąć sąd i co z kosztami uiszczonymi przez oskarżyciela prywatnego? Kto w takim układzie procesowym ponosi koszty procesu?

- 2) Do Sądu Rejonowego w U. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Wojciecha B. (lat 15), któremu zarzucono, że w dniu 02.06.2022 r., na placu zabaw kopnął małoletniego Jakuba W. w nogę, a następnie uderzył go ręką w głowę oraz korpus, w wyniku czego małoletni doznał urazu głowy i barku lewego, co spowodowało naruszenie czynności narządów ciała i rozstrój zdrowia małoletniego, tj. czyn karalny z art. 157 § 2 k.k.

Po przeprowadzeniu rozprawy sąd rodzinny stwierdził, że nieletni popełnił ww. czyn karalny, jak też zastosował wobec niego środek wychowawczy w postaci upomnienia, a nadto zobowiązał go do przeproszenia małoletniego pokrzywdzonego i utrzymywania z nim poprawnych stosunków, nie dokonywania czynów karalnych, a kosztami postępowania obciążył Skarbu Państwa.

Czy sąd rodzinny może lub powinien brać pod uwagę, że nieletni popełnił czyn karalny, będąc sprowokowany przez pokrzywdzonego? W jaki sposób – w aktualnym stanie prawnym wykonuje się orzeczenie o zastosowaniu środka wychowawczego w postaci upomnienia? Czy dokumentacja sprawy, jak wywiad środowiskowy lub opinia szkoły albo opinia biegłego psychologa są dostępne dla nieletniego? Czy rodzice nieletniego i pokrzywdzonego mają prawo dostępu do tych dokumentów? Kto o tym decyduje i w jakiej formie?

- 3) W sprawie oskarżonego Marka R., oskarżonego o przestępstwo skarbowe z art. 109 k.k.s., prowadzonej w trybie postępowania w stosunku do nieobecnych, obrońca z urzędu na rozprawie 21 listopada 2022 r. złożył wniosek dowodowy o powołanie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność, czy zakwestionowany w sprawie automat do gier jest w ogóle automatem do gier hazardowych. Oskarżyciel publiczny wniósł o oddalenie wniosku obrońcy i wskazał, że sprawozdanie z badań na ten temat, sporządzone przez specjalistyczne laboratorium służby celno-skarbowej, już zalega w aktach.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy wykonanie i autoryzowanie sprawozdania z badań przedmiotowego automatu do gier przez specjalistyczne laboratorium celno-skarbowe sprawia, że opinia biegłego sądowego jest zbędna lub nieprzydatna? Czy sąd jest zobligowany do dopuszczenia opinii biegłego w sytuacji, gdy już dysponuje sprawozdaniem specjalistycznego laboratorium, które jest placówką związaną ze służbą celno-skarbową?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 41

- 1) W dniu 23.07.2021 r. do Sądu Rejonowego w U. wpłynął akt oskarżenia przeciwko Adamowi B. o czyn z art. 216 § 1 k.k. i art. 212 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Posiedzenie pojednawcze zostało wyznaczone zarządzeniem z dnia 28.07.2021 r. Na posiedzeniu pojednawczym stawił się oskarżony oraz jego obrońca, natomiast oskarżyciel prywatny nie stawił się, a niestawiennictwa swego nie usprawiedliwił, przy czym zawiadomienia o posiedzeniu nie odebrał mimo dwukrotnego awizowania i zostało ono złożone do akt ze skutkiem doręczenia w trybie art. 133 § 2 k.p.k.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy w sprawie tej postępowanie karne może toczyć się dalej, a jeśli tak, to dlaczego? Jeśli nie, jakie czynności powinien podjąć sąd i co z kosztami uiszczonymi przez oskarżyciela prywatnego i kosztami obrony z wyboru? Kto w takim układzie procesowym ponosi koszty procesu i na czyją rzecz?

- 2) W dniu 30.09.2019 r. w Sądzie Rejonowym w N. odbyło się posiedzenie w przedmiocie umorzenia postępowania przeciwko Jerzemu S., obwinionemu z art. 124 § 1 k.w. – wobec stwierdzenia, że zarzucony mu czyn stanowi przestępstwo, a nie wykroczenie. Obwiniony brał udział w tym posiedzeniu, ale po zapoznaniu się z aktami sprawy stwierdził, że sąd w protokole określił go jako „skazanego”. W dniu 25.10.2019 r. złożył więc wniosek o sprostowanie protokołu posiedzenia, dając przy tym wyraz swemu oburzeniu, że tak go określono. Zarządzeniem z dnia 28.10.2019 r. sędzia Sądu Rejonowego w N. po zapoznaniu się z aktami sprawy i wnioskiem obwinionego oraz uwzględniając ten wniosek, zarządził sprostowanie protokołu tego posiedzenia w ten sposób, żeby w miejsce słowa „skazanego” wpisać „obwinionego”.

Oceń sytuację. Czy zarządzenie prostujące zapis protokołu podlega uzasadnieniu i czy jest zaskarżalne, a jeśli tak, to do którego sądu? Komu się doręcza takie zarządzenie?

- 3) Sąd Rejonowy w R. skazał Wiesława B. za czyn z art. 209 § 1a k.k. i in. na karę 1 roku ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 32 godzin w stosunku miesięcznym. Orzeczono wobec skazanego obowiązek wykonywania ciężącego na nim obowiązku łóżenia na rzecz wskazanego dziecka. Skazany orzeczoną karę ograniczenia wolności wykonał w przeważającej części, mianowicie odpracował 226 z 384 orzeczonych godzin. Sąd Rejonowy w R. postanowieniem z dnia 13.04.2022 r. nie uwzględnił wniosku kuratora o zarządzenie wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności, ale jednocześnie – nie określił, czy i w jakim zakresie uznać karę ograniczenia wolności za wykonaną. Kurator sądowy złożył więc wniosek o określenie, czy i w jakim zakresie uznać karę ograniczenia wolności za wykonaną, bo skazany w okresie kary nie przedkładał kuratorowi informacji o wykonywaniu ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego.

Czy w zaistniałej sytuacji sąd w ogóle może uznać karę ograniczenia wolności za wykonaną w całości? Jakie warunki musiałyby zostać spełnione, by do tego doszło? Czy na postanowienie o uznaniu kary ograniczenia wolności za wykonaną w całości służy zażalenie, a jeśli tak, to komu? Jeśli nie, czy sąd może zmienić lub uchylić to postanowienie, a jeśli tak, to do kiedy?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 42

- 1) Do Sądu Rejonowego w J. wpłynęła prośba skazanego Dawida P. o ulaskawienie, skazanego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w J. za dwa przestępstwa: z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. oraz art. art. 178a § 1 k.k. W sprawie nie orzekał sąd II instancji.
Jakie orzeczenie wydaje sąd I instancji, jeśli wyda opinię negatywną w kwestii ulaskawienia, a jakie, gdy opinia jest pozytywna? Czy brak orzekania w sprawie przez sąd II instancji ma wpływ na przebieg postępowania? Czy opinie w kwestii ulaskawienia są udostępniane skazanemu lub osobom uprawnionym do składania na jego korzyść środków odwoławczych? Czy prośbę o ulaskawienie rozpoznaje się na posiedzeniu jawnym czy niejawnym, a jeśli jawnym, to z udziałem stron, czy bez ich udziału? Jaki jest termin na rozpoznanie prośby?
- 2) Wyrokiem Sądu Rejonowego w N. z dnia 20.05.2005 r. Sebastian S. skazany został za przestępstwo z art. 8 ust. 1 pkt 5 ustawy o rybactwie śródlądowym na karę ograniczenia wolności (w formie pracy). Postanowieniem z dnia 23.01.2006 r. sąd określił wobec skazanego 45 dni zastępczej kary pozbawienia wolności i zarządził jej wykonanie. Nadto postanowieniem z dnia 02.02.2007 r. sąd zarządził poszukiwanie skazanego listem gończym. Postanowieniem z dnia 12.07.2010 r. sąd zawiesił postępowanie wykonawcze wobec ww. skazanego w zakresie wykonania orzeczonej kary zastępczej, albowiem skazany ukrywał się i nie można było go ująć. W dniu 09.01.2020 r. sąd stwierdził, że doszło do przedawnienia wykonania kary w rozumieniu art. 45 § 3 k.w.
Jaki wpływ na postępowanie wykonawcze ma stwierdzenie przedawnienia wykonania kary? Co należałoby zrobić z listem gończym w zaistniałej sytuacji? Jak przedawnienie wykonania kary wpływa na aktualność listu gończego? Czy na postanowienia w przedmiocie listu gończego przysługuje zażalenie, a jeśli tak, to komu?
- 3) Janusz D. został obwiniony o to, że w dniu 26 sierpnia 2019 r. ok. godz. 20.50 w P., na placu parkingowym, dokonał umyślnie uszkodzenia w pojeździe VW atrapy lewego lusterka zewnętrznego oraz wycieraczki, powodując straty w wysokości 300 zł na szkodę właściciela pojazdu Edmunda M., tj. o wykroczenie z art. 124 § 1 k.w.
Na rozprawie w dniu 21 listopada 2019 r. obwinionego poinformowano o kolejnym terminie rozprawy w dniu 19 grudnia 2019 r. W tej dacie jednak rozprawa została odwołana, a nowy termin ustalono z urzędu na 26 lutego 2020 r. O tym terminie nie powiadomiono obwinionego, po czym pod nieobecność obwinionego przewód sądowy został zamknięty i wydano wyrok skazujący, przy czym Sąd Rejonowy w K.:
I. uznał obwinionego za winnego tego, że w dniu 26 sierpnia 2019 r. ok. godz. 20.50 w P., na placu parkingowym, dokonał umyślnie uszkodzenia w pojeździe VW atrapy lewego lusterka zewnętrznego oraz wycieraczki, powodując straty w wysokości 285 zł na szkodę właściciela pojazdu Edmunda M., to jest popełnienia wykroczenia z art. 124 § 1 k.w. i za to wymierzył mu karę grzywny w wysokości 50 złotych;
II. na podstawie art. 124 § 4 k.w. orzekł wobec obwinionego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 285 złotych na rzecz Alicji M. i Kacpra M. jako osób najbliższych dla zmarłego oskarżyciela posiłkowego Edmunda M.;
III. zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w całości.
Oceń zaistniałą sytuację. Czy decyzja sądu o zakończeniu przewodu sądowego pod nieobecność obwinionego była prawidłowa? Jeśli tak, to dlaczego? Jeśli nie, to jaki powinien być dalszy tok postępowania, gdyby obwiniony dowiedział się o wyroku? Co może zrobić obwiniony, który został pozbawiony prawa do osobistego uczestnictwa w procesie i tym samym realnego podjęcia obrony? Czy osoby najbliższe dla zmarłego oskarżyciela posiłkowego mogą zaskarżyć wyrok, a jeśli tak, to po spełnieniu jakich warunków?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 43

- 1) Do Sądu Rejonowego w K. wpłynęła prośba obrońcy skazanego Krzysztofa D. o ułaskawienie, skazanego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. za przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. W sprawie orzekł sąd II instancji.

Jakie orzeczenie wydaje sąd I instancji, jeśli wyda opinię negatywną w kwestii ułaskawienia, a jakie, gdy opinia jest pozytywna? Czy orzekanie w sprawie przez sąd II instancji ma wpływ na przebieg postępowania? Czy opinie w kwestii ułaskawienia są udostępniane skazanemu lub osobom uprawnionym do składania na jego korzyść środków odwoławczych? Czy prośbę o ułaskawienie rozpoznaje się na posiedzeniu z udziałem stron, czy bez ich udziału? Jaki jest termin na rozpoznanie prośby? Czy na postanowienie w przedmiocie ułaskawienia służy zażalenie?

- 2) Jarosław G. został oskarżony o to, że w J., w okresie 31 lipca 2020 r. – 10 grudnia 2020 r., uporczywie nie wpłacał w terminie na konto Urzędu Skarbowego w J., należnego podatku dochodowego za 2019 r. w kwocie 193.758 zł, co stanowi naruszenie art. 45 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 14, poz. 176 zm.), tj. za wykroczenie z art. 57 § 1 k.k.s. Na rozprawie oskarżony (uprzednio karany za przestępstwo skarbowe) przyznał się do popełnienia zarzuczonego mu czynu i wyjaśnił, iż spłaci resztę podatku do końca lutego 2022 r. Wniósł też o zastosowanie wobec niego dobrodziejstwa instytucji odstąpienia od wymierzenia kary.

Kiedy wniosek oskarżonego mógłby zostać uwzględniony? Jaka karę można wymierzyć za wykroczenie skarbowe? Czy w razie skazania sąd może zobowiązać oskarżonego do uiszczenia zaległego podatku?

- 3) Mirosław G. wyrokiem Sądu Rejonowego w S. został uznany winnym występku z art. 178a § 1 k.k. i za to skazany na karę 1 roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania w tym czasie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym, przy czym w dalszym postępowaniu wykonawczym skierowano skazanego do wykonywania kary w miejscowym Zarządzie Dróg Powiatowych. W dniu 08.05.2022 r. skazany złożył wniosek o zmianę formy obowiązku wykonywania pracy w ramach kary ograniczenia wolności, gdyż znalazł stałą pracę, która uniemożliwia mu wykonywanie kary w pierwotnie orzeczonej formie.

Czy w zaistniałej sytuacji sąd w ogóle może zmienić formę wykonywania kary ograniczenia wolności, a jeśli tak, to w jaki sposób? Czy rozpoznanie wniosku może nastąpić na posiedzeniu bez udziału stron? Jakie warunki muszą być spełnione, by do takiej zmiany doszło? Czy na postanowienie o zmianie formy obowiązku wykonywania pracy w ramach kary ograniczenia wolności służy zażalenie, a jeśli tak, to komu i do którego sądu?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 44

- 1) Do Sądu Rejonowego w L. wpłynęła prośba skazanego Przemysława B. o ulaskawienie, skazanego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w L. za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. W sprawie orzekł sąd II instancji. Sąd ustalił jednak, że od rozpoznania poprzedniej prośby skazanego o ulaskawienie nie upłynął okres roku czasu, zaś w sprawie nie zaszły żadne nowe istotne okoliczności dotyczące skazanego, a skutkujące koniecznością nadania sprawie biegu.

Jakie orzeczenia może wydać sąd I instancji w takiej sytuacji? Co sąd robi, gdy zdecyduje się wydać opinię pozytywną? Czy orzekanie w sprawie przez sąd II instancji ma wpływ na przebieg postępowania? Czy opinie w kwestii ulaskawienia są udostępniane skazanemu lub osobom uprawnionym do składania na jego korzyść środków odwoławczych, a jeśli tak, czy wszystkie? Czy prośbę o ulaskawienie rozpoznaje się na posiedzeniu z udziałem stron, czy bez ich udziału? Jaki jest termin na rozpoznanie prośby?

- 2) Do Sądu Rejonowego w W. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Jakuba K. (lat 14), któremu zarzucono, że w dniu 07.06.2022 r., pobił małoletniego Wiktora M. w ten sposób, że uderzał go pięściami po twarzy, głowie i tułowiu, przewrócił go i nadal go bił pięściami po głowie i ciele, w wyniku czego małoletni doznał krwotoku z nosa, stłuczenia głowy w okolicy ciemieniowej, krwiaka w okolicy prawego oczodołu, rany i stłuczenia wargi górnej, wstrząśnienia mózgu, które spowodowały u niego naruszenie czynności narządów ciała i rozstrój zdrowia na okres powyżej 7 dni, tj. czyn karalny z art. 157 § 1 k.k.

Po przeprowadzeniu rozprawy sąd rodzinny stwierdził, że nieletni popełnił ww. czyn karalny, jak też zastosował wobec niego środek wychowawczy w postaci nadzoru kuratora sądowego, a nadto zobowiązał go do podjęcia terapii psychologicznej, systematycznego chodzenia do szkoły, należytego wywiązywania się z obowiązków szkolnych, nie brania udziału w bójkach i pobiciach, ścisłej współpracy z kuratorem sądowym, a kosztami postępowania obciążył Skarbu Państwa.

Czy sąd rodzinny może, w razie stwierdzenia popełnienia czynu karalnego, nałożyć na nieletniego obowiązki nie związane z czynem karalnym, a wskazujące na demoralizację nieletniego – w sytuacji, gdy sprawa nie dotyczyła demoralizacji na żadnym etapie postępowania? Czy sąd rodzinny, przesłuchując rodziców nieletnich i małoletnich biorących udział w sprawie uprzedza ich o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego zeznania?

- 3) Tomasz N. został obwiniony o to, że w dniu 21 lipca 2020 r. około godz. 16:45 w P., kierując samochodem marki VW, wykonując manewr zawracania nie ustąpił pierwszeństwa kierującemu tramwajem linii 15 i doprowadził do zderzenia z nim, tj. o wykroczenie z art. 86 § 1 k.w.

Obwiniony w dniu 5 marca 2021 r. (na trzy dni przed terminem rozprawy wyznaczonej na dzień 8 marca 2021 r.) skierował na adres e-mailowy Biura Obsługi Interesantów Sądu Rejonowego w P. wiadomość zawierającą informację o wykryciu u niego Covid-19, do której załączył datowaną na 3 marca 2021 r. informację o skierowaniu go na izolację domową w okresie od 3 marca 2021 r. do 12 marca 2021 r. oraz dokument potwierdzający pozytywny wynik testu na Covid-19. W wiadomości tej obwiniony zawnioskował o zmianę terminu rozprawy wyznaczonej na dzień 8 marca 2021 r. Wiadomość ta została przekazana do wydziału rozpoznającego sprawę obwinionego tego samego dnia, czyli 5 marca 2021 r., jednak nie została przedłożona sędziemu sprawozdawcy przed terminem rozprawy, tylko dopiero po jej przeprowadzeniu w trybie zaocznym i wydaniu wyroku zaocznego.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy zaniechanie odroczenia przez Sąd Rejonowy rozprawy wyznaczonej na dzień 8 marca 2021 r. i przeprowadzenie jej w trybie zaocznym pod nieobecność obwinionego było prawidłowe? Jeśli nie, to jakie środki obwinionemu tutaj przysługują? Czy zasada prawa do obrony w postępowaniu w sprawach o wykroczenia ma to samo źródło i tą samą treść co zasada prawa oskarżonego do obrony w procesie karnym?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 45

1) Sąd Rejonowy w N. postanowieniem z dnia 21 grudnia 2021 r. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k. umorzył postępowanie karne przeciwko Józefowi K. w stosunku do zarzuconych mu czynów z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz art. 226 § 1 k.k. Jeszcze w toku postępowania przygotowawczego Sąd Rejonowy w N., postanowieniem z dnia 24.09.2021 r. zastosował wobec podejrzanego środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania, z ostatecznie ustalonym terminem do 18 lutego 2022 r. W trakcie postępowania międzyinstancyjnego podejrzanym w piśmie z dnia 11 stycznia 2022 r. wniósł o zmianę tymczasowego aresztowania na wolnościowy środek zapobiegawczy – uzasadniając to m.in. tym, że:

- „sam sąd wskazuje na brak jakichkolwiek dowodów na popełnieniu przestępstwa”;
- „mylnie jest w ocenie sądu kierowanie podejrzanego na leczenie zamknięte w zakładzie psychiatrycznym”;
- „nie ma dowodów, że dopuścił się on jakiegokolwiek przestępstwa”.

Czy wobec nieprawomocności postanowienia o umorzeniu postępowania wniosek podejrzanego podlega rozpoznaniu i czy ma to wpływ na przebieg postępowania międzyinstancyjnego? Jak często podejrzanym może składać wniosek o uchylenie lub zmianę środka zapobiegawczego? Czy wniosek rozpoznaje się na posiedzeniu z udziałem stron, czy bez ich udziału? Jaki jest termin na rozpoznanie wniosku? W jakiej sytuacji zachodzi możliwość zmiany lub uchylenia stosowanego środka zapobiegawczego?

2) Sąd Rejonowy w M., wyrokiem z dnia 17 stycznia 2022 r. wydanym na rozprawie, uznał obwinionego Jakuba O. za winnego popełnienia zarzuconego mu w pkt. I wniosku ukaranie czynu, stanowiącego wykroczenie z art. 86 § 1 k.w. i za to wymierzył mu karę grzywny w kwocie 500 zł. Tym samym wyrokiem obwiniony Jakub O. został uniewinniony od popełnienia czynu zarzuconego mu w pkt. II wniosku o ukaranie, czyli wykroczenia z art. 95 k.w.

Obwiniony nie był obecny na rozprawie i przy ogłaszaniu ww. wyroku (wobec podwójnego awizowania – zawiadomienie wysłane do niego uznano za doręczone), ale na rozprawie i na ogłoszeniu wyroku był jego obrońca. W dniu 26 stycznia 2022 r., został złożony wniosek obrońcy obwinionego o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku. Wyrok z uzasadnieniem został doręczony obrońcy w dniu 02.02.2022 r. W dniu 16.02.2022 r. obrońca obwinionego nadał w urzędzie pocztowym apelację od ww. wyroku.

Dokonaj analizy terminowości opisanych czynności. Czy apelacja obrońcy może otrzymać bieg, a jeśli nie, to jak należy z nią postąpić? Komu doręcza się wydane decyzje procesowe w takim przypadku? Kto je może wydać?

3) Józef C. wyrokiem Sądu Rejonowego w D. został uznany winnym występku z art. 157 § 2 k.k. i skazany na grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki dziennej na 10 zł. Ponadto sąd orzekł wobec Józefa C. środek kompensacyjny tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w kwocie 500 zł na rzecz pokrzywdzonego Roberta K. oraz rozstrzygnął o kosztach procesu. Skazany wykonał karę w całości w dniu 10.01.2020 r. W dniu 03.12.2021 r. skazany złożył wniosek o zatarcie skazania wynikającego z ww. wyroku. Wniosek swój uzasadnił uiszczeniem grzywny, jak i zadośćuczynienia, jak też tym, że od czasu skazania przestrzegał porządku prawnego i nie był karany sądownie za przestępstwa lub wykroczenia. Wskazał też, że nie toczą się wobec niego żadne postępowania oraz że przestrzega zasad współżycia społecznego. Tymczasem z akt nie wynikało, by skazany uiszczył świadczenie na rzecz pokrzywdzonego. Skazany przedłożył na tą okoliczność dowód pt. „Zajęcie wierzytelności” z załączoną kserokopią obciążenia jego konta kwotą łączną 1.880 zł, ale z dokumentu nie wynikało – z jakiego tytułu została ona ściągnięta z poborów skazanego i co się z nią stało.

Czy w zaistniałej sytuacji sąd w ogóle może zatrzeć skazanie? Czy w razie uznania, że wniosek skazanego jest bezprzedmiotowy – sąd rozpoznaje wniosek merytorycznie, czy postępowanie wykonawcze wywołane wnioskiem umarza? Kiedy i jak może dojść do zatarcia skazania osoby skazanej na grzywnę? Czy brak dowodu na wykonanie środka kompensacyjnego uniemożliwia zatarcie skazania, nawet jeśli spełnione zostały pozostałe warunki zatarcia skazania (wykonanie grzywny, upływ roku od wykonania kary)?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 46

- 1) Do Sądu Rejonowego w W. w dniu 31.12.2021 r. wpłynął akt oskarżenia przeciwko Krystianowi G., oskarżonemu o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. W toku postępowania przygotowawczego Prokurator Rejonowy w W. zastosował wobec podejrzanego środki zapobiegawcze w postaci dozoru Policji, zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej Barbary G., a także nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną. Jeszcze przed wniesieniem aktu oskarżenia, bo w dniu 22.12.2021 r. do sądu wpłynął wniosek prokuratora o przedłużenie wobec oskarżonego środka zapobiegawczego w postaci nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną.

W jakim trybie wniosek prokuratora jest rozpoznawany? Czy wniosek jak wyżej rozpoznaje się na posiedzeniu z udziałem stron, czy bez ich udziału, czy też można go rozpoznać na rozprawie (w jej wstępnej części)? Do kiedy można stosować wolnościowe środki zapobiegawcze? Co w sytuacji, gdy sąd nie zdążył rozpoznać wniosku przed upływem terminu obowiązywania nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego? Jak powinien lub jak może wtedy postąpić sąd?

- 2) Petru G. wyrokiem Sądu Rejonowego w N. z dnia 13.04.2020 r. został uznany winnym trzech występków z art. 254a k.k. i za to skazany na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 3 lat oraz karę grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł. Skazany nie uiszczył grzywny nawet w części. W sprawie tej egzekucja okazałaby się bezskuteczna, co doprowadziło do wydania przez sąd postanowienia z dnia 28.12.2021 r. o zamianie ww. grzywny na pracę społecznie użyteczną. Skazany nie stawiał się nawet do kuratora celem określenia miejsca wykonywania tej pracy. Kurator złożył wniosek o zarządzenie wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności.

Czy grzywna orzeczona obok kary pozbawienia wolności na podstawie art. 71 § 1 k.k. może być wykonana w formie kar zastępczych? Jeśli tak, to jak to się ma do treści art. 71 § 2 k.k.? Czy w razie odbycia takiej zastępczej kary pozbawienia wolności za grzywnę, kara pozbawienia wolności ulega skróceniu o okres odpowiadający połowie liczby „uiszczonych” stawek dziennych grzywny z zaokrągleniem w górę do pełnego dnia?

- 3) Wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 22 października 2021 r. obwiniona Janina S. została uznana za winną tego, że w dniu 13 lutego 2021 r. w W., w przejściu podziemnym, na ulicach Rynek i Kazimierza Wielkiego, prowadziła sprzedaż artykułów przemysłowych, bez wymaganego zgłoszenia do ewidencji działalności gospodarczej. Za czyn tak opisany zakwalifikowany jako wykroczenie z art. 60¹ § 1 k.w. Sąd Rejonowy wymierzył obwinionej karę ograniczenia wolności w postaci nieodpłatnej, kontrolowanej pracy w wymiarze 20 godzin w okresie 1 miesiąca.

Apelację od tego wyroku wywiodła tylko obwiniona. Rozprawa apelacyjna w tej sprawie odbyła się dnia 14 lutego 2022 r., a w treści protokołu, w którym zanotowano jej przebieg, odnotowano, że obwiniona nie stawiała się na rozprawę, mimo prawidłowego powiadomienia jej o terminie. Tymczasem w aktach sprawy znajdowało się zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy głównej, z którego jednoznacznie wynika, że termin rozprawy apelacyjnej wyznaczony został na dzień 16 lutego 2022 r. Powiadomienie obwinionej o terminie w rubryce odnoszącej się do terminu rozprawy, nosiło wyraźne cechy przerobienia, podobnie jak potwierdzenie odbioru powiadomienia skierowanego do Straży Miejskiej.

Wyrok sądu I instancji został utrzymany w mocy. Obwiniona stawiała się w Sądzie Okręgowym w dniu 16 lutego 2022 r., a po uzyskaniu informacji, że rozprawa odbyła się już 14 lutego 2022 r., złożyła skargę do Prezesa tegoż sądu.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy obwiniona została prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy? Jakie środki i komu tutaj przysługują, gdyby przyjąć, że do powiadomienia obwinionej o terminie rozprawy apelacyjnej doszło w sposób, który uniemożliwił jej uczestnictwo w tejże rozprawie? Czy prezes sądu odwoławczego jest uprawniony do podejmowania działań w kierunku wzruszenia prawomocnego wyroku sądu II instancji? Jeśli tak, to w jakim trybie?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 47

- 1) Piotr K. był podejrzanym o czyn z art. 207 § 1a k.k. i in. w śledztwie nadzorowanym przez Prokuraturę Rejonową w T. W toku postępowania przygotowawczego prokurator zastosował wobec ww. podejrzanego środki zapobiegawcze w postaci dozoru Policji, nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi oraz zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonymi. Do Sądu Rejonowego w T. w dniu 15.03.2021 r. wpłynął wniosek prokuratora o dalsze stosowanie wobec oskarżonego środka zapobiegawczego w postaci nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi, przy czym nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi został orzeczony przez prokuratora do dnia 30.03.2021 r. W ocenie prokuratora zachodzi uzasadniona obawa, że podejrzany ponownie popełni wobec pokrzywdzonych przestępstwo z użyciem przemocy oraz że zamieszkując z pokrzywdzonymi będzie starał się wywrzeć wpływ na ich zeznania i dotychczasową postawę w postępowaniu przygotowawczym, które nie zostało jeszcze zakończone. Z akt śledztwa wynikało, że podejrzany podjął leczenie, przeprosił żonę, a także, że w dniu 05.03.2021 r. pokrzywdzona Edyta K. wniosła o „umorzenie postępowania karnego”, ze względu na podniesione wyżej podjęcie leczenia odwykowego i pojednanie się z mężem. Sprawa została skierowana na posiedzenie w dniu 18 maja 2021 r. **Czy wniosek jak wyżej rozpoznaje się na posiedzeniu z udziałem stron, czy bez ich udziału? Do kiedy można stosować ww. wolnościowy środek zapobiegawczy? Czy w sytuacji, gdy sąd nie rozpoznał wniosku przed upływem terminu obowiązywania nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego, uwzględnienie wniosku jest dopuszczalne? Jak powinien wtedy postąpić sąd?**
- 2) Kacper P. został oskarżony o to, że w N. prowadząc działalność gospodarczą, jako podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych podatku należnego za 2020 rok, dla którego termin płatności przypadł 2 maja 2021 r. w sposób uporczywy nie wpłacał w terminie na rachunek organu podatkowego – Naczelnika Urzędu Skarbowego w N., a łączna kwota niewpłaconego w terminie podatku wyniosła 1.479 zł, czym naruszył obowiązek określony w art. 45 ust. 4 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 k.k.s. Postępowanie toczyło się w trybie w stosunku do nieobecnych, ale sąd ustalił, że okres, w którym stan opóźnienia w zapłacie był utrzymywany nie był wprawdzie krótki, ale wymagalna należność została w całości uiszczona przed wydaniem wyroku. **Czy w opisaney sytuacji sąd mógł odstąpić od wymierzenia kary oskarżonemu? Jeśli tak, to w oparciu o jakie przesłanki? Jaki zarzut można postawić rozstrzygnięciu o odstąpieniu od wymierzenia kary, chcąc je zaskarżyć?**
- 3) Sąd Rejonowy w G. prawomocnym wyrokiem z dnia 23.06.2022 r. skazał Dawida W. za przestępstwo z art. 286 § 3 k.k. na karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł. Skazany nie uiszczył nawet części grzywny. W dniu 09.08.2022 r. do sądu wpłynął wniosek skazanego o umorzenie ww. grzywny w całości – ze wskazaniem, że w chwili obecnej przebywa w Zakładzie Karnym w Z. do dnia 30.04.2024 r. i jest w ciężkiej sytuacji finansowej; pracuje, ale nieodpłatnie. **Czy wniosek skazanego może być uwzględniony? Jeśli tak, co byłoby tego podstawą faktyczną i prawną? Czy rozpoznając wniosek skazanego sąd może wniosku nie uwzględnić i rozłożyć skazanemu grzywnę na raty albo zarządzić wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności, zwłaszcza uznając, że wykonanie grzywny jest niemożliwe lub niecelowe? Czy sąd II instancji uprawniony jest do rozłożenia grzywny na raty skazanemu, gdyby ten w zażaleniu na odmowę umorzenia grzywny tego się domagał?**

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 48

- 1) Do Sądu Rejonowego w Z. wpłynął wniosek Prokuratora Rejonowego w Z. o zastosowanie tymczasowego aresztowania wobec Stanisława S. podejrzanego o czyn z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. Na posiedzeniu podejrzały zasłabł, przejawiał objawy padaczki, w związku z czym zostało wezwane pogotowie ratunkowe, a zespół ratownictwa medycznego zabrał podejrzanego w trakcie posiedzenia na najbliższy SOR, gdzie podejrzały został poddany rozszerzonej diagnostyce oraz leczeniu (będąc podpięty do kroplówki). W takiej sytuacji sąd przerwał posiedzenie, ale przed zakończeniem urzędowania w tym samym dniu wznowił je i uznał, że należy odstąpić od tymczasowego aresztowania, co nie zamyka drogi prokuratorowi do stosowania wolnościowych środków zapobiegawczych, a gdy wystąpią ku temu przesłanki – ponownienia wniosku o tymczasowe aresztowanie podejrzanego. Na drugi dzień okazało się, że podejrzały wyszedł już ze szpitala na własne żądanie, a jego życiu lub zdrowiu nie grozi żadne niebezpieczeństwo. Prokurator zaskarżył zażalenie ww. postanowienie sądu, zarzucając m.in. przedwczesność odstąpienia od tymczasowego aresztowania w sytuacji, gdy pozbawienie podejrzanego wolności nie spowodowałoby dla jego życia lub zdrowia poważne niebezpieczeństwo.
- Oceń zaistniałą sytuację. Czy zaskarżone postanowienie sądu może być zmienione na takie, które doprowadzi do tymczasowego aresztowania podejrzanego? Czy odstępując od tymczasowego aresztowania sąd I instancji powinien dysponować jakimś dowodem, który takie rozstrzygnięcie by uzasadniał? Czy uwzględnienie wniosku prokuratora bez obecności i bez przesłuchania podejrzanego było dopuszczalne? Jak powinien postąpić sąd, gdy podejrzały był w szpitalu przed zamknięciem sądu?**
- 2) Do Sądu Rejonowego w Z. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Andrzeja P. (lat 16), któremu zarzucono, że pomimo młodego wieku zachowuje się agresywnie, często wpada w agresję, wyzywa wulgarnie wychowanków i pracowników Domu Dziecka, w którym przebywa, a ponadto przekracza granice nietykalności cielesnej, przepycha wychowawcę, gdy ten stoi w drzwiach, zagraża innym wychowankom, często otwartą dłonią uderza w głowę lub w inne części ciała młodsze dzieci, wchodzi do pokoju innych wychowanków w czasie toalety porannej lub wieczornej, chociaż oni sobie tego nie życzą, podczas wycieczki do Lublina w miejscu publicznym i na klatce schodowej hostelu krzyczał głośno, wyzywał wychowawców i inne dzieci, groził im, używał wulgaryzmów, tj. zachowanie świadczące o demoralizacji.
- Po przeprowadzeniu rozprawy sąd rodzinny stwierdził, że nieletni wykazuje przejawy demoralizacji oraz zastosował wobec niego środek wychowawczy w postaci nadzoru kuratora sądowego, a nadto zobowiązał go do podjęcia terapii psychologicznej, właściwego zachowania w szkole i placówce, szanowania personelu w szkole i placówce, należytego wywiązywania się z obowiązków szkolnych, nie używania przekleństw i wulgaryzmów oraz nie używania przemocy wobec innych dzieci w placówce i szkole, a nadto nie obciążał nieletniego i jego opiekuna kosztami postępowania, w tym kosztami za nadzór kuratora, a kosztami postępowania obciążył Skarbu Państwa.
- Czy sąd rodzinny mógł zastosować surowszy środek wychowawczy? Czy opiekun prawny nieletniego może być obciążony kosztami postępowania? Czy prokurator może zaskarżyć nie obciążenie nieletniego kosztami postępowania? Jakie środki odwoławcze tutaj służą i komu? Czy i kiedy sąd rodzinny może zmieniać lub uchylać środki wychowawcze?**
- 3) Dnia 17.05.2018 r. Komenda Powiatowa Policji w N. zwróciła się do miejscowego sądu rejonowego z wnioskiem o zatwierdzenie zatrzymania prawa jazdy Elżbiecie S. z uwagi na uzasadnione podejrzenie popełnienia przez nią wykroczenia z art. 86 § 1 k.w. Wniosek ten nie został w żaden sposób uzasadniony. Sąd Rejonowy w N. po rozpoznaniu z wniosku postanowił nie zatrzymywać prawa jazdy i zwrócić Elżbiecie S. prawo jazdy faktycznie zatrzymane 12.05.2018 r.
- Dlaczego to sąd, a nie prokurator miałby rozpoznać wniosek Policji? Czy Policja może zaskarżyć sądową odmowę zatrzymania jazdy? Jeśli tak, to dlaczego i do którego sądu? W jakich sytuacjach zatrzymanie prawa jazdy jest obligatoryjne? Czy w toku dalszego postępowania Elżbieta S. mogłaby stracić prawo jazdy, a jeśli tak, to w jaki sposób?**

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 49

- 1) Prawomocny wyrok łączny Sądu Rejonowego w S. z dnia 13.11.2019 r. zawierał omyłkę polegającą na tym, że błędnie wpisano oznaczenie kwalifikacji prawnej jednego z czynów osądzonych w sprawie jednostkowej. Jak wynikało z akt sprawy, a więc z odpisu wyroku wydanego w tej jednostkowej sprawie, Jan K. został skazany m.in. za czyn z art. 209 § 1a k.k. w zb. z art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., a nie czyn z art. 209a § 1 k.k. w zb. z art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. W takim przypadku oznaczenie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu w sprawie jednostkowej do wyroku łącznego nie było zgodne z bezspornym skazaniem. Sądowi zwrócił na to uwagę zakład karny.
Czy w zaistniałej sytuacji dopuszczalne jest wykorzystanie procedury sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej, zwłaszcza gdy się zważy, że istnieje pewien zakres rozstrzygnięć, których sprostowanie jest niedopuszczalne, a są nimi podstawy wymiaru i wskazanie rodzaju kar, a także środków karnych oraz przepisy kwalifikacji prawnej stanowiące podstawę skazania? Czy sprostowanie takiej omyłki jest skuteczne?

- 2) Sąd Rejonowy w D., postanowieniem z dnia 1 września 2022 r. wydanym na posiedzeniu, nie uwzględnił wniosku obwinionego Stanisława K. o wyłączenie sędziego Sądu Rejonowego w D. P.P. w sprawie dotyczącej obwinionego. Obwiniony nie był obecny na posiedzeniu i przy ogłaszaniu ww. postanowienia, więc zostało mu ono doręczone w dniu 10.09.2022 r. – z pouczeniem, że nie służy na nie zażalenie. Obwiniony złożył jednak po terminie 7 dni pismo zatytułowane „ODWOŁANIE OD DECYZJI SĄDU”, które w myśl art. 118 § 1 k.p.k. potraktowano jako zażalenie, skoro w piśmie tym obwiniony nie zgadza się na odmowę wyłączenia konkretnego sędziego od udziału w jego sprawie.
Jaki powinien być dalszy tok postępowania? Czy orzeczenie sądu, nie uwzględniające wniosku strony o wyłączenie sędziego od udziału w sprawie o wykroczenie – rzeczywiście jest decyzją niezaskarżalną? Jeśli nie jest, to czy trzeba ją uzasadniać? W jakiej sytuacji obwiniony mógłby ponowić złożenie nie uwzględnionego wniosku, zwłaszcza gdyby doszło już do otwarcia przewodu sądowego?

- 3) Prawomocnym wyrokiem nakazowym z dnia 09.07.2019 r. Sąd Rejonowy w S. za czyn z art. 65 § 3 k.k.s. w zbiegu z art. 91 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. wymierzył Ihorowi H. karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki dziennej na kwotę 60 zł. Skazany dobrowolnie należności nie uiścił, ale z jego zabezpieczenia majątkowego dokonano przelewu w kwocie 2.006 zł na poczet orzeczonej grzywny. Z okoliczności sprawy wynikało, że postępowanie egzekucyjne byłoby bezskuteczne, a skazany prawdopodobnie przebywa na Ukrainie, gdzie trwa wojna i nie wiadomo z czego się utrzymuje, a kontakt z nim jest utrudniony.
Czy w takiej sytuacji sąd może z urzędu umorzyć resztę grzywny? Czy takie umorzenie jest rozstrzygnięciem standardowym, czy wyjątkowym? Komu przysługiwałoby zażalenie, jeśli skazanego nie ma w Polsce?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 50

- 1) Prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w O. z dnia 24.03.2022 r. zawierał omyłkę polegającą na tym, że błędnie wpisano oznaczenie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu. Jak wynikało z akt sprawy, a więc z samego aktu oskarżenia i części komparacyjnej wyroku, oskarżony Klaudiusz A. został oskarżony o czyn z art. 180a k.k., a nie czyn z art. 180a § 1 k.k. (bo takiego czynu zabronionego nawet w Kodeksie karnym nie ma). Sąd uznał, że oznaczenie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu powinno być zgodne z wniesionym i bezspornym oskarżeniem i dlatego sprostował oczywistą omyłkę pisarską w prawomocnym wyroku poprzez wpisanie w miejsce oznaczenia kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu i błędnego połączenia takiej kwalifikacji ze spójnikiem „i” – „art. 180a § 1 kki” – „art. 180a kk i”.

Czy w zaistniałej sytuacji można wykorzystać procedurę sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej, zwłaszcza gdy się weźmie pod uwagę, że istnieje pewien zakres rozstrzygnięć, których sprostowanie jest niedopuszczalne, a są nimi podstawy wymiaru i wskazanie rodzaju kar, a także środków karnych oraz przepisy kwalifikacji prawnej stanowiące podstawę skazania? Postanowienie sądu nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron, ale czy sprostowanie takiej omyłki jest skuteczne? Jeśli nie, to jak należy postąpić?

- 2) Postanowieniem z dnia 17.07.2019 r. Sąd Rejonowy w L. orzekł wobec Janiny K. środek zabezpieczający w postaci umieszczenia jej w zakładzie psychiatrycznym. Postanowieniem z dnia 19.11.2019 r. Sąd Rejonowy w L. wskazał miejsce wykonywania środka zabezpieczającego wobec Janiny K. w Specjalistycznym Psychiatrycznym ZOZ w J., dysponującym podstawowym systemem zabezpieczenia. **Jaki będzie dalszy tok postępowania? Czy na postanowienie o wskazaniu miejsca wykonywania środka zabezpieczającego służy zażalenie? Który sąd jest właściwy w sprawach dotyczących wykonania środka zabezpieczającego w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym? Który sąd jest właściwy w przedmiocie zmiany tego środka zabezpieczającego na inny środek zabezpieczający?**

- 3) Prawomocnym wyrokiem nakazowym z dnia 9 sierpnia 2021 r. Sąd Rejonowy w M. uznał Jana R. za winnego popełnienia dwóch wykroczeń z art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 26 ust. 8 pkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, za które wymierzono mu karę nagany. Ponadto ukarany został obciążony kosztami sądowymi w całości. Jan R. otrzymał odpis wyroku nakazowego w dniu 27.08.2021 r. Wyrok ten uprawomocnił się dnia 04.09.2021 r. W sądzie podjęto czynności egzekucyjne, bo ukarany dobrowolnie nie uiścił kosztów sądowych. W dniu 02.11.2021 r. do sądu wpłynął sprzeciw ukaranego (z datą 31.08.2021 r.) od ww. wyroku wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia tego sprzeciwu. W uzasadnieniu tego wniosku ukarany podniósł, że:

- 1) pismo z datą 31 sierpnia zostało wysłane pocztą zwyczajną i niestety nie dotarło (dołącza kopię);
- 2) nie wiedząc o tym, czekał na odpowiedź;
- 3) prosi o zrozumienie i pomoc, gdyż nigdy nie miał takich spraw;
- 4) jeśli to możliwe prosi o wstrzymanie procedury komorniczej.

Czy wniosek ukaranego zasługiwał na uwzględnienie? Jaki są warunki formalne przywrócenia terminu zawitego w sprawach o wykroczenie? Czy zostały spełnione w tej sprawie? Jaka decyzja powinna zapaść i czy jest zaskarżalna, a jeśli tak, to do którego sądu? Czy czynności komornicze można wstrzymać na czas rozpoznawania wniosku ukaranego, a jeśli tak, to w jakim trybie?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 51

- 1) Sąd Rejonowy w R. sprostował oczywistą omyłkę pisarską w prawomocnym postanowieniu z dnia 15.06.2022 r. w sprawie II Ko 282/22 Sądu Rejonowego w R. poprzez wpisanie w miejsce imienia ukaranego „Henryka” – imienia „Bogusława”. Sąd ustalił przy tym, że błędnie wpisano w tym orzeczeniu imię ukaranego w sentencji orzeczenia (z zachowaniem prawidłowego brzmienia imienia w innych miejscach orzeczenia). Sąd wskazał, że sprostowanie omyłki pisarskiej w orzeczeniu umożliwi prawidłowe jego wykonanie w dalszym postępowaniu wykonawczym.

Który organ dokonuje sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej? Do kiedy istnieje taka możliwość? Czy w opisanej sytuacji można było wykorzystać procedurę sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej, zwłaszcza gdy się weźmie pod uwagę, że doszło do zmiany sentencji orzeczenia? Czy sprostowanie takiej omyłki jest skuteczne? Jeśli nie, to dlaczego? Czy strony należy zawiadomić o posiedzeniu?

- 2) Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 12 października 2021 r., uznał oskarżonego Andrzeja W. za winnego popełnienia czynu polegającego na tym, że urządził on w dniu 1 sierpnia 2020 r. gry na automatach w lokalu bez nazwy, znajdującym się w P. wbrew zasadom określonym w art. 14 ust. 1 oraz art. 6 ust. 1 i art. 23a ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych tj. przestępstwa skarbowego z art. 107 § 1 k.k.s. w związku z art. 9 § 1 k.k.s. i za to na mocy 107 § 1 k.k.s., art. 23 § 1 i 3 k.k.s. wymierzył mu karę grzywny 70 stawek dziennych po 70 każda. Sąd w punkcie III wyroku wymierzył oskarżonemu opłatę karną w wymiarze 490 złotych. Rzecz jednak w tym, że w pisemnym uzasadnieniu wyroku sąd wskazał, że wymierzył podsądnemu karę grzywny 10 stawek dziennych po 100 złotych, a nadto, że opłata wynosi 100 złotych. Z wyrokiem tym nie zgodził się obrońca oskarżonego, składając apelację. Skarżący zarzucił orzeczeniu obrazę przepisów postępowania, tj. art. 424 § 2 k.p.k. w związku z art. 413 § 1 pkt 2 k.p.k., a także błąd w ustaleniach faktycznych, jak również rażąco niewspółmierność kary grzywny.

Czy opisane wyżej rozbieżności pomiędzy wyrokiem a uzasadnieniem dyskredytują zaskarżony wyrok? Co ma decydujące znaczenie w wypadku rozbieżności między uzasadnieniem wyroku a jego sentencją? Jakiego rodzaju uchybieniem jest tego rodzaju rozbieżność?

- 3) Sąd Rejonowy w L. postanowieniem z 25.01.2021 r. w sprawie przeciwko obwinionemu Mariuszowi M. uchylił karę porządkową w kwocie 600 zł nałożoną na Edytę M. na rozprawie w dniu 14.12.2020 r. za nie usprawiedliwione niestawiennictwo. Postanowienie to nie zawierało uzasadnienia i zostało doręczone tylko Edycie M. Przewodniczący Wydziału Karnego stwierdził prawomocność tego postanowienia z dniem wydania.

Oceń prawidłowość czynności sądowych, w tym stwierdzenie prawomocności postanowienia. Czy orzeczenie należało doręczyć stronom, a jeśli tak, to dlaczego? Czy postanowienie o uchyleniu kary porządkowej jest zaskarżalne? Jeśli tak, to do którego sądu?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 52

- 1) Sąd Rejonowy w H., wyrokiem z dnia 15 lutego 2018 r., uznał Jana N. za winnego tego, że w dniu 29 sierpnia 2016 r. jako osoba, na której ciążył obowiązek opieki nad osobą narażoną na niebezpieczeństwo, nieumyślnie naraził Karola B. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w ten sposób, że pomimo danych uzyskanych z wywiadu od chorego oraz patologicznego zapisu EKG nie spowodował przewiezienia pokrzywdzonego do szpitala karetką pogotowia ratunkowego z lekarzem, to jest przestępstwa określonego w art. 160 § 2 i 3 k.k. i za to na podstawie art. 160 § 3 k.k. skazał go na karę grzywny w wysokości 120 stawek dziennych, każda po 50 zł.

Wyrok ten zaskarżył apelacją obrońca oskarżonego i zarzucił m.in. brak wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej, będącej żoną oskarżonego, albowiem nie została ona pouczona o prawie złożenia wniosku o ściganie, konsekwencjach jego złożenia, możliwości cofnięcia wniosku.

Sąd odwoławczy dostrzegł brak w tym zakresie i na rozprawie apelacyjnej w dniu 13 stycznia 2022 r. zwrócił się do pokrzywdzonej o złożenie stosownego wniosku o ściganie. Tego samego dnia pokrzywdzona złożyła „wniosek o ściganie i ukaranie sprawcy przestępstwa”, w którym zażądała ścigania Jana N.

Oceń zaistniałą sytuację. Do jakiego momentu może być złożony wniosek o ściganie? Jak należy postąpić, jeżeli wniosek z art. 12 § 1 k.p.k. nie został złożony do rozpoczęcia przewodu sądowego lub okoliczności wskazujące na możliwość prowadzenia postępowania o przestępstwo „wnioskowe” ujawnione zostały nie w momencie składania zawiadomienia o przestępstwie, ale w trakcie postępowania? Jaki byłby skutek, gdyby ww. pokrzywdzona odmówiła złożenia wniosku o ściganie i ukaranie sprawcy przestępstwa albo w ogóle nie reagowała na wezwania lub pisma sądu odwoławczego?

- 2) Do Sądu Rejonowego w L. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Igora G. (lat 15), któremu zarzucono, że przebywał w szpitalu na oddziale dziecięcym w L. w dniach 8 – 10 grudnia 2021 r. w związku z tym, że był pod działaniem środków odurzających, a podczas badań laboratoryjnych uzyskano pozytywny wynik na obecność marihuany w jego organizmie, tj. takie zachowanie, która wykazuje przejawy demoralizacji. Sąd Rejonowy w L. stwierdził swą niewłaściwość i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w N.

Po wszczęciu postępowania i przeprowadzeniu rozprawy Sąd Rejonowy w N. stwierdził, że nieletni wykazuje przejawy demoralizacji oraz zastosował wobec niego środek wychowawczy w postaci upomnienia, a nadto zobowiązał go do powstrzymania się od zażywania narkotyków i środków odurzających, nie przebywania w patologicznym towarzystwie, a nadto nie obciążył nieletniego i jego rodziców kosztami postępowania, a kosztami postępowania obciążył Skarbu Państwa.

Który sąd jest właściwy do prowadzenia sprawy nieletniego? Czy postanowienie sądu niewłaściwego o stwierdzeniu niewłaściwości podlega uzasadnieniu z urzędu i czy jest zaskarżalne? Czy sąd rodzinny mógł zastosować surowszy środek wychowawczy? Co jest brane pod uwagę przy wyborze środka wychowawczego? Czy rodzice nieletniego mogą być obciążeni kosztami postępowania? Czy prokurator może zaskarżyć nie obciążenie nieletniego kosztami postępowania? Jakie środki odwoławcze tutaj służą i komu?

- 3) Prawomocnym postanowieniem z dnia 14.12.2015 r., Sąd Rejonowy w E. nałożył na świadka Andrzeja C. karę pieniężną w kwocie 1.000 zł za nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie. Dłużnik dobrowolnie należności nie uiścił w żadnej części, a wszczęte postępowanie egzekucyjne zostało umorzone wobec bezskuteczności egzekucji.

Czy w takiej sytuacji sąd może z urzędu umorzyć orzeczoną karę porządkową? Czy takie umorzenie jest rozstrzygnięciem standardowym czy wyjątkowym? Komu przysługiwałoby zażalenie, gdyby sąd umorzył karę porządkową, a komu, gdyby jej nie umorzył? Czy możliwe jest wykonanie kary porządkowej w innej formie?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 53

1) W sprawie Konrada L., prawomocnie skazanego wyrokami:

- Sądu Rejonowego w N. z dnia 04.03.2022 r.,
- Sądu Rejonowego w O. z dnia 17.05.2022 r.

na skutek wniosku Zakładu Karnego w P. z dnia 09.09.2022 r. skierowanego do Sądu Rejonowego w N., zostało wszczęte z urzędu postępowanie o wydanie wyroku łącznego. Tymczasem zalegająca w aktach sprawy aktualna karta karna dotycząca Konrada L. (według stanu z dnia 05.10.2022 r.) oraz informacja z Zakładu Karnego w P. prowadziły do ustalenia, że ostatnim wyrokiem, jaki zapadł wobec skazanego – był ww. wyrok Sądu Rejonowego w O.

Który sąd jest właściwy do wydania wyroku łącznego? Co powinien zrobić sąd niewłaściwy w takiej sytuacji? Czy sąd, któremu sprawę przekazano według właściwości jest takim przekazaniem związany? Czy może wdać się w spór kompetencyjny? Jeśli tak, to który sąd taki spór rozstrzyga? Czy wydanie wyroku łącznego przez sąd niewłaściwy miejscowo mogłoby stanowić podstawę uchylenia wyroku, a jeśli tak, to dlaczego?

2) Wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 10 lutego 2021 r., S. G. został uznany winnym tego, że:

I. w dniu 14 września 2020 r. w B. na drodze publicznej, kierując samochodem Mercedes Bus ominął czekający na włączenie się do ruchu samochód osobowy Ford Mondeo, tj. czynu z art. 92 § 1 k.w. w zw. z art. 23 pkt 2a Prd;

II. w dniu 14 września 2020 r. w miejscowości S. na trasie K-2 kierując samochodem Mercedes Bus wyprzedził inne samochody na ciągłej podwójnej linii, czym nie stosował się do znaku P-4, tj. czynu z art. 92 § 1 k.w. i za te czyny, na podstawie art. 92 § 1 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. został skazany na karę grzywny w wysokości 700 zł, zasądzone od niego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 zł tytułem wydatków i kwotę 70 zł tytułem opłaty.

Wyrok powyższy został zaskarżony apelacją obwinionego. Z niewiadomych przyczyn, na etapie postępowania międzyinstancyjnego, polecono wysłanie do obwinionego zawiadomienia o terminie rozprawy apelacyjnej na inny adres aniżeli ten, na który wysyłane były wcześniejsze zawiadomienia. Tego zawiadomienia obwiniony nie podjął, co Sąd Okręgowy potraktował w myśl art. 139 § 1 k.p.k. w zw. z art. 38 k.p.w., czyli ze skutkiem doręczenia.

Sąd Okręgowy w L. przeprowadził rozprawę apelacyjną, po której wyrokiem z dnia 14 czerwca 2021 r., częściowo zmienił wyrok Sądu Rejonowego, w ten sposób, że w kwalifikacji prawnej czynu przypisanego ww. w pkt I w miejsce art. 23 pkt 2a Prd przyjął art. 23 ust. 1 pkt 2 Prd, w pozostałym zaś zakresie utrzymał wyrok w mocy. Rozstrzygnął także w przedmiocie wydatków i opłaty.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy decyzja sądu odwoławczego o prowadzeniu rozprawy pod nieobecność obwinionego była prawidłowa? Jeśli tak, to dlaczego? Jeśli nie, to czy wyrok sądu odwoławczego można wzruszyć? W jakim trybie? Gdyby od wyroku sądu II instancji wpłynął środek odwoławczy obwinionego – czy otrzyma on bieg, a jeśli nie, to co się z nim stanie? Czy dopuszczalna jest zmiana kwalifikacji prawnej czynu przypisanego obwinionemu dopiero w wyroku sądu odwoławczego – wydanego pod nieobecność stron?

3) Paweł P. wyrokiem Sądu Rejonowego w F. z dnia 10.08.2020 r. został skazany za czyn z art. 226 § 1 k.k. i inne – na karę grzywny wymiarze 100 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki na kwotę 20 zł. Ponadto zostały zasądzone od niego koszty sądowe w kwocie 290 zł. W toku postępowania egzekucyjnego komornik sądowy w dniu 06.04.2021 r. dokonał zajęcia wierzytelności skazanego w Urzędzie Skarbowym w S. Skazany w dniu 23.04.2021 r. złożył wniosek o rozłożenie mu grzywny i kosztów na 7 rat, przy czym nie uzasadnił wcale, dlaczego miałyby do tego dojść.

Czy w takiej sytuacji sąd może odstąpić od czynności egzekucyjnych i rozłożyć skazanemu należności na raty? Co może zrobić sąd z wnioskiem, który nie zawiera uzasadnienia? Czy na wydane postanowienie służy zażalenie?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 54

- 1) Na rozprawie w dniu 25.01.2022 r. Sąd Rejonowy w N. na mocy art. 285 § 1 k.p.k. na świadka Andrzeja C. nałożył pieniężną karę porządkową w kwocie 1.500 zł, ponieważ świadek ten, pomimo prawidłowo doręczonego mu wezwania w dniu 22.12.2021 r, nie stawiał się po raz kolejny na rozprawę i nie usprawiedliwił swej nieobecności. Z akt sprawy wynika również, że ww. świadek stawiał się na rozprawie w dniu 04.05.2022 r., złożył zeznanie i usprawiedliwił swoje niestawiennictwo.

Czy uchylenie pieniężnej kary porządkowej jest obligatoryjne? Co powinien zrobić świadek, aby w ogóle doszło do uchylenia takiej kary? Czy odmowa uchylenia kary jest zaskarżalna i od kiedy biegnie termin zaskarżenia, jeśli do odmowy doszło na rozprawie, a świadka nie było przy wydawaniu tego orzeczenia? Czy w takiej sytuacji postanowienie o odmowie uchylenia kary doręcza się świadkowi?

- 2) Sąd Rejonowy w M. postanowieniem z 21 grudnia 2021 r. umorzył na mocy art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k. postępowanie karne przeciwko Józefowi K. i orzekł wobec podejrzanego środek zabezpieczający w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym. Postanowienie to stało się prawomocne w dniu 02.03.2022 r.

Prawomocnym postanowieniem Sąd Rejonowy w M. określił miejsce wykonywania tego środka zabezpieczającego – w SP ZOZ w J., w warunkach podstawowego poziomu zabezpieczenia. W dniu 21 kwietnia 2022 r. doszło do wszczęcia z urzędu sprawy w przedmiocie przekazania sprawy według właściwości.

Który sąd jest właściwy w sprawach dotyczących wykonania środka zabezpieczającego w postaci pobytu w zakładzie psychiatrycznym? Jakie może lub powinno zapaść rozstrzygnięcie? Czy na postanowienie w przedmiocie właściwości wydane w postępowaniu wykonawczym służy zażalenie? Jeśli tak, to dlaczego? Jeśli nie, czy dopuszczalny jest spór kompetencyjny między sądami w tej fazie postępowania? Czym się kieruje sąd, określając miejsce wykonywania takiego środka zabezpieczającego?

- 3) W dniu 07.03.2019 r. do Sądu Rejonowego w N. wpłynął policyjny wniosek o ukaranie Jana K., obwinionego o to, że w dniu 16 września 2018 roku, około godziny 10.50, na drodze publicznej, kierując samochodem osobowym marki Toyota, włączając się do ruchu z posesji na drogę publiczną nie zachował szczególnej ostrożności poprzez niewłaściwą obserwację drogi, w wyniku czego wjechał na drogę, nie ustępując pierwszeństwa przejazdu nadjeżdżającemu z lewej strony motocyklowi marki Kawasaki, kierowanemu przez Mirosława G., doprowadzając do zderzenia się pojazdów, czym spowodował zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym dla pasażerów pojazdu Toyota, tj. o wykroczenie z art. 86 § 1 k.w. Zarządzeniem z dnia 07.03.2019 r. zostało wszczęte postępowanie przeciwko obwinionemu o to, że wykroczenie z art. 86 § 1 k.w., przy stwierdzeniu, że we wniosku o ukaranie zawarto wniosek o wymierzenie mu kary grzywny w kwocie 300 zł bez przeprowadzenia rozprawy. Tymczasem w dniu 30.04.2019 r. do tego samego sądu wpłynął akt oskarżenia przeciwko Janowi K. o czyn z art. 177 § 1 k.k., gdzie pokrzywdzonym jest ww. kierowca motocykla – Mirosław G.

Czy w zaistniałej sytuacji zachodziły przesłanki faktyczne i prawne, by postępowanie o ten sam czyn toczyło się w trybie właściwym dla wykroczeń, jak i dla przestępstw? Jeśli tak, to dlaczego? Jeśli nie, to jakie działania powinien sąd podjąć? Jakie uprawnienia przysługują pokrzywdzonym ze sprawy wykroczeniowej, którymi byli pasażerowie pojazdu marki Toyota, gdyby doszło do umorzenia postępowania? Czy jeden czyn może wyczerpywać znamiona przestępstwa i wykroczenia, a jeśli tak, to jakie są tego skutki procesowe, a zwłaszcza, czy można te sprawy połączyć do wspólnego prowadzenia?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 55

- 1) Do Sądu Rejonowego w T. wpłynął akt oskarżenia przeciwko Janowi T. stawającemu pod zarzutem przestępstwa na szkodę Pawła J. z art. 286 § 1 k.k. (oszustwo internetowe). Sąd Rejonowy w T. postanowił w dniu 26.01.2022 r. wystąpić do Sądu Okręgowego w T. o przekazanie tej sprawy Sądowi Rejonowemu Poznań – Stare Miasto w Poznaniu. Sąd wskazał, że tylko jedna osoba podlegająca wezwaniu zamieszkuje na terenie obszaru Sądu Rejonowego w T. (pokrzywdzony), natomiast większość osób podlegających wezwaniu na rozprawę (łącznie 2 osoby), przebywa lub mieszka na terenie Poznania, a nadto oskarżony jest pozbawiony wolności w innej sprawie, a koniec odbywanej przez niego kary pozbawienia wolności przypada na 17.03.2024 r., co potwierdzała informacja Aresztu Śledczego w Poznaniu.

Jakie względy uzasadniają uchylenie się sądu właściwego od rozpoznania sprawy karnej? Czy postanowienie w tej kwestii może zapaść na posiedzeniu bez udziału stron i czy podlega ono zaskarżeniu? Czy postanowienie takie można wydać po wywołaniu rozprawy? Czy pokrzywdzony może zaskarżyć takie postanowienie, zwłaszcza gdyby uznał, że przekazanie sprawy do odległego sądu narusza jego prawo dostępu do sądu, godzi w jego prawnie chronione interesy i narusza jego godność?

- 2) Prokurator Rejonowy w W., po przeprowadzeniu śledztwa wniósł akt oskarżenia przeciwko Patrycji C., oskarżając ją o przestępstwo skarbowe z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i art. 9 § 3 k.k.s. Wyrokiem z dnia 8 grudnia 2021 r. Sąd Rejonowy w Z., po przeprowadzeniu rozprawy głównej bez udziału w niej prokuratora, ale z udziałem przedstawiciela Urzędu Skarbowego w W. – finansowego organu postępowania przygotowawczego, który prowadził śledztwo, uniewinnił oskarżoną od popełnienia zarzucanego jej czynu i koszty postępowania zaliczył na rachunek Skarbu Państwa. Apelację od powyższego wyroku wywiódł Urząd Skarbowy w W., zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść oskarżonej.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy przeprowadzenie rozprawy bez udziału w niej prokuratora, ale z udziałem przedstawiciela urzędu skarbowego było wystarczające i dopuszczalne? Jeśli nie, czy można to wiązać z wpływem na treść zaskarżonego wyroku?

- 3) Grzegorz P. wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 04.06.2018 r. został uznany za winnego popełnienia przestępstw z art. 226 § 1 k.k. oraz art. 224 § 2 k.k. i za to skazany na karę łączną grzywny w wymiarze 120 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł. Postanowieniem z dnia 28.10.2019 r., sąd zamienił skazanemu nieuiszczoną grzywnę na pracę społecznie użyteczną w wymiarze 12 miesięcy z obowiązkiem wykonywania w tym czasie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. Z akt sprawy wynika, że w trybie egzekucyjnym skazany uiszczył jedynie kwotę 15,70 zł na poczet grzywny, a nadto przepracował na poczet kary zastępczej 60 godzin. W dniu 04.02.2021 r. doszło do wszczęcia z urzędu postępowania w przedmiocie zamiany grzywny na karę zastępczą.

Jaka kara zastępcza wchodzi w rachubę? Oblicz jej wymiar, z uwzględnieniem uiszczonej kwoty i liczby przepracowanych na poczet kary zastępczej 60 godzin.

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 56

- 1) Do Sądu Rejonowego w Z. wpłynął wniosek prokuratora o umorzenie postępowania przeciwko Beacie R. z powodu niepoczytalności sprawcy i o zastosowanie środka zabezpieczającego w postaci terapii. Do sądu wpłynęły też odrębnie oświadczenia pokrzywdzonych Mateusza W. i Roksany W., w których wskazali oni, że będą brali udział w postępowaniu w charakterze oskarżycieli posiłkowych, a nadto, że domagają się zasądzenia od podejrzanej zadośćuczynienia lub nawiązek oraz umieszczenia podejrzanej w szpitalu psychiatrycznym.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy działanie pokrzywdzonych w charakterze oskarżycieli posiłkowych jest dopuszczalne, a jeśli nie, to jak należy postąpić z ich oświadczeniem? Czy można mu nie nadać biegu i pozostawić w aktach bez odpowiedzi? Czy sąd jest związany wnioskiem prokuratora co do rodzaju środka zabezpieczającego? Czy sąd może zastosować środek zgodny z żądaniem pokrzywdzonych? Na jakim forum sąd rozpoznaje wniosek prokuratora?

- 2) Do Sądu Rejonowego w B. wpłynęły materiały dotyczące nieletniej Izabeli S. (lat 16), której zarzucono, że nie realizuje obowiązku szkolnego, odmawia współpracy z psychologiem i kuratorem sądowym, jest opryskliwa, arogancka, nieszczerza, nie wykonuje żadnych poleceń matki, ma demoralizujący wpływ na pozostałe rodzeństwo, pali papierosy, sprzedaje swoje rzeczy, by mieć pieniądze na używki, nie pomaga w domu, nie sprząta po sobie, nie wypełnia żadnych obowiązków, o które prosi matka, która nie ma żadnego wpływu na jej postępowanie, tj. takie zachowanie, która wykazuje przejawy demoralizacji. Po wszczęciu postępowania i przeprowadzeniu rozprawy sąd rodzinny stwierdził, że nieletnia wykazuje przejawy demoralizacji oraz zastosował wobec niej środek wychowawczy w postaci nadzoru kuratora sądowego, a nadto zobowiązał ją do podjęcia terapii psychologicznej, do właściwej współpracy z kuratorem, psychologiem, asystentem rodziny i innymi służbami społecznymi, do właściwego zachowania w szkole i wobec matki, do należytego realizowania obowiązku szkolnego, do unikania używek. Nadto sąd odstąpił od obciążania nieletniej i jej rodziców kosztami postępowania, a kosztami postępowania obciążył Skarbu Państwa.

Czy sąd rodzinny mógł zastosować surowszy środek wychowawczy? Co powinno być brane pod uwagę przy wyborze środka wychowawczego? Czy rodzice nieletniej mogą być obciążeni kosztami postępowania? Czy prokurator może zaskarżyć nie obciążenie nieletniej kosztami postępowania, a jeśli tak, to kiedy? Jakie środki odwoławcze tutaj służą i komu?

- 3) Do Sądu Rejonowego w O. wpłynął wniosek miejscowej Komendy Powiatowej Policji o zatrzymanie Marka G. i przymusowe doprowadzenie go do komendy na przesłuchanie w charakterze świadka. Z załączonych do wniosku materiałów wynikało rzeczywiście, że świadek Marek G. nie stawia się bez usprawiedliwienia na wezwania do Posterunku Policji w J. i unika kontaktu z Policją. Tymczasem w prowadzonej sprawie jest on świadkiem istotnym.

W jakich okolicznościach to sąd byłby właściwy do rozpoznania wniosku komendy? Czy wniosek może być rozpoznany na posiedzeniu bez udziału stron? Czy wystarczyłoby tutaj wydanie stosownego zarządzenia przez sędziego? Czy na decyzję w przedmiocie zarządzenia przymusowego doprowadzenia przez Policję świadka służy zażalenie, a jeśli tak, to jaką i do którego sądu?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 57

- 1) Prokurator Rejonowy w B. wnioskiem z dnia 5 kwietnia 2019 r. wystąpił o przesłuchanie przez sąd małoletniego pokrzywdzonego Jacka P. (ur. 15.11.2003 r.) w charakterze świadka – do sprawy fizycznego i psychicznego znęcania się Adama P. nad małoletnimi dziećmi. Z uzasadnienia wniosku wynikało, że wprawdzie małoletni Jacek P. ukończył już 15 lat, ale zachodzi uzasadniona obawa, iż przesłuchanie go w innych warunkach niż przez sąd mogłoby wywrzeć negatywny wpływ na jego stan psychiczny. Sąd nie uwzględnił wniosku prokuratora o przesłuchanie przez sąd małoletniego pokrzywdzonego.

Oceń zaistniałą sytuację. Co jest warunkiem wdrożenia takiego trybu przesłuchania przez sąd małoletniego pokrzywdzonego? Czy na postanowienie sądu przysługuje zażalenie? Czy prokurator może ponowić swój wniosek, szerzej go uzasadniając? Czy podejrzany jest zawiadamiany o posiedzeniu sądu, gdyby sąd zdecydował się przesłuchać świadka?

- 2) W dniu 04.04.2020 r. Jan U. został ukarany mandatem karnym za czyn polegający na gromadzeniu się osób w miejscach publicznych – wbrew zakazowi. Jest to wykroczenie z art. 54 k.w. W dniu 28.07.2020 r. ukarany wysłał do miejscowego sądu okręgowego wniosek o uchylenie ww. mandatu. Z uzasadnienia wniosku wynikało, że mandat został na niego nałożony niesłusznie, bo nie brał udziału w żadnym zgromadzeniu.

Oceń zaistniałą sytuację? Który sąd jest właściwy do rozpoznania sprawy? Co powinien zrobić sąd okręgowy, jeśli nie jest sądem właściwym? Jaką decyzję powinien podjąć sąd właściwy? Czy podlega ona zaskarżeniu, a jeśli tak, to do którego sądu? Na jakim posiedzeniu zapada decyzja – z udziałem stron, czy bez ich udziału? Kiedy sąd może uchylić prawomocny mandat karny? Czy ukarany ma jakiś termin na złożenie takiego wniosku? Co się stanie, jak nie zachowa tego terminu?

- 3) Bartłomiej P. wyrokiem Sądu Rejonowego w G. został uznany winnym występku z art. 207 § 1 k.k. i za to skazany na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby w wymiarze 3 lat. W wyroku tym sąd zobowiązał skazanego w okresie próby do:

- powstrzymania się od nadużywania alkoholu,
- poddania się terapii uzależnień od środków psychoaktywnych,
- zapewnienia spokojnego bytu matce.

W dniu 01.10.2019 r. kurator zawodowy złożył wniosek o zwolnienie skazanego z obowiązku w postaci poddania się terapii uzależnień od środków psychoaktywnych, powołując się przy tym na art. 173 § 2 pkt 5 k.k.w. i wskazując, że skazany wyjechał z kraju, a poddanie się przez niego terapii wymagałoby powrotu do kraju na stałe, a to godziłoby w spokój członków jego najbliższej rodziny, w tym pokrzywdzonej.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy i kiedy sąd może zwolnić skazanego na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, od wykonania nałożonych obowiązków probacyjnych? Czy na postanowienie w tym przedmiocie służy zażalenie? Czy wniosek kuratora może być rozpoznany na posiedzeniu bez udziału stron? Czy kurator wnioskodawca może zaskarżyć odmowę uwzględnienia wniosku?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 58

- 1) Wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 23.04.2019 r. Dawid P. skazany został za przestępstwo z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. oraz art. 178 § 1 k.k. na karę łączną pozbawienia wolności 1 roku i 6 miesięcy. Postanowieniem z dnia 23.07.2019 r. sąd zawiesił postępowanie wykonawcze wobec skazanego w zakresie wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności, albowiem skazany ukrywał się i nie można było go ująć. Nadto postanowieniem z dnia 24.01.2020 r. sąd zarządził poszukiwanie skazanego listem gończym. Postanowieniem z dnia 28.06.2022 r. sąd wstrzymał wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej ww. wyrokiem – do czasu rozpoznania wniosku o udzielenie zezwolenia na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.

Co należałoby zrobić z listem gończym w zaistniałej sytuacji? Jak wstrzymanie wykonania kary pozbawienia wolności wpływa na aktualność listu gończego? Czy na postanowienia w przedmiocie listu gończego przysługuje zażalenie, a jeśli tak, to komu? Czy ewentualne odwołanie listu gończego zamyka drogę do ponownego zarządzenia poszukiwań skazanego listem gończym?

- 2) Sąd Rejonowy w N., prawomocnym postanowieniem z dnia 23 grudnia 2021 r. zarządził wobec skazanego Grzegorza T. wykonanie 167 dni zastępczej kary pozbawienia wolności w miejsce nie wykonywanej kary ograniczenia wolności orzeczonej przez Sąd Rejonowy w N. wyrokiem z dnia 30 grudnia 2020 r., przyjmując, że jeden dzień zastępczej kary pozbawienia wolności jest równoważny dwóm dniom kary ograniczenia wolności. Dnia 11 stycznia 2022 roku zostało wszczęte na wniosek skazanego postępowanie wykonawcze w przedmiocie „zawieszenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności”, po czym ostatecznie okazało się, że skazany w swoim wniosku domaga się wyłącznie udzielenia mu zezwolenia na odbycie zastępczej kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.

Jaki będzie dalszy tok postępowania? Czy w postępowaniu wykonawczym możliwa jest zmiana przedmiotu postępowania do tego stopnia, że aż wpłynie to na właściwość sądu? Czy sąd rejonowy może udzielić zezwolenia na odbycie w systemie dozoru elektronicznego zastępczej kary pozbawienia wolności, którą sam zarządził do wykonania? Jeśli nie, czy sąd penitencjarny może odmówić przyjęcia sprawy do rozpoznania? Jeśli może, to jakimi narzędziami procesowymi powinien się posłużyć?

- 3) Do Sądu Rejonowego w L. wpłynął wniosek o ukaranie Pawła K. za to, że w dniu 14 marca 2022 r., około godziny 02:25, w K., znajdując się w stanie po użyciu alkoholu, wynoszącym 0,10 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, prowadził na drodze publicznej pojazd marki VW, tj. o wykroczenie z art. 87 § 1 k.w. Obwiniony przyznał się do zarzuczonego mu czynu. Z akt wynikało jednak, że po zatrzymaniu obwinionego, w pierwszym badaniu przeprowadzonym o godzinie 2:32, zawartość alkoholu wydychanym przez niego powietrzu wynosiła 0,10 mg/l, w drugim zaś badaniu, przeprowadzonym o godzinie 2:49 - 0,07 mg/l. Z dokumentów zawartych w aktach, w szczególności ze świadectwa wzorcowania przeprowadzonego w laboratorium pomiarowym wynikało, że w użytym alkoteście niepewność pomiaru wynosi 0,01 mg/l.

Jak powinno wyglądać dalsze procedowanie, gdyby przyjąć, że w świetle dowodów dołączonych do wniosku o ukaranie, zarówno wina, jak i okoliczności czynu zarzucanego obwinionemu budziły poważne wątpliwości? Czy dopuszczalne jest w takiej sytuacji wydanie wyroku nakazowego albo umorzenie postępowania? W jaki sposób należałoby ustalić rozstrzygającą w sprawie okoliczność, tj. czy w czasie wskazanym we wniosku o ukaranie obwiniony prowadził pojazd mechaniczny w stanie po użyciu alkoholu, zdefiniowany w art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 59

- 1) Marek B. zaskarżył zażaleniem wniesionym w terminie zarządzenie Prokuratora Rejonowego w S. z dnia 21 lutego 2022 r. o odmowie przyjęcia zażalenia w sprawie PR 4 Ds. 715.2022. W toku postępowania sądowego Marek B. złożył wniosek o wyznaczenie mu pełnomocnika z urzędu, ale Sąd Rejonowy w S. postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2022 r. wniosku nie uwzględnił, przy czym pouczył wnioskodawcę, że *„Na postanowienie sądu o odmowie wyznaczenia pełnomocnika z urzędu nie przysługuje zażalenie (wobec uchylecia art. 87a kpk – zob. Dz.U.2016.437)”*. Jak wynika z akt, mimo takiego pouczenia – Marek B. złożył jednak zażalenie na ww. postanowienie doręczone mu w dniu 11.04.2022 r., przy czym dokonał tego w dniu 19.04.2022 r. Przewodniczący Wydziału Karnego zarządzeniem z dnia 24 maja 2022 r. odmówił przyjęcia zażalenia Marka B. na postanowienie Sądu Rejonowego w S. z dnia 4 kwietnia 2022 r. w przedmiocie odmowy ustanowienia dla niego pełnomocnika z urzędu – jako wniesionego po terminie (spóźnione o jeden dzień). Marek B. w terminie zawitym 7 dni od doręczenia mu odpisu zarządzenia złożył zażalenie skierowane do Sądu Okręgowego w T. i podniósł w nim, że *18 kwietnia 2022 r. był dniem ustawowo wolnym od pracy (Poniedziałek Wielkanocny). Nie były czynne sądy, urzędy, poczta, więc miał prawo złożyć zażalenie w pierwszym dniu po dniu ustawowo wolnym, tj. w dniu 19 kwietnia 2022 r.*

Oceń zaistniałą sytuację. Jak należałoby postąpić w toku dalszego postępowania? Jeśli Marek B. zachował termin zawity, to czy konieczne jest przesyłanie akt do sądu II instancji? Czy na odmowę wyznaczenia pokrzywdzonemu pełnomocnika z urzędu rzeczywiście nie przysługuje zażalenie? Gdyby pouczenie pokrzywdzonego było błędne, to jak można ten błąd naprawić? Który sąd rozpoznaje zażalenie na odmowę ustanowienia pełnomocnika z urzędu – jeśli zażalenie jest dopuszczalne?

- 2) Sąd Rejonowy w G. rozpoznawał na posiedzeniu sprawę Andrzeja N., podejrzanego z art. 62 § 2 k.k.s. i inne – na skutek wniosku Urzędu Skarbowego w G. – w przedmiocie udzielenia zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności. Na posiedzenie nie stawił się nikt, przy czym odczytano pismo od podejrzanego, że *„cofa swoją zgodę na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności, bo nawet mimo uiszczenia narzuconej mu grzywny z kosztami i niezasadnej należności publicznoprawnej uważa się za niewinnego i dlatego żąda uniewinnienia oraz zwrotu wszystkich wpłaconych Urzędowi Skarbowemu w G. pieniędzy”*. Pismo wpłynęło do sądu niepodpisane przez podejrzanego.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy podejrzany w sprawie karnoskarbowej może cofnąć swoją zgodę na udzielenie zezwolenia na dobrowolne poddanie się przez niego odpowiedzialności, a jeśli tak, to do którego momentu? Jeżeli sąd udziela zezwolenia wyrokiem, to w jakiej formie zapada decyzja negatywna? Jaki powinien być dalszy tok postępowania w opisanej sytuacji?

- 3) Sąd Rejonowy w K. warunkowo umorzył postępowanie karne przeciwko Tomaszowi P. w sprawie o czyn z art. 207 § 1 k.k. na okres próby w wymiarze 2 lat. Ponadto sąd zobowiązał oskarżonego do przeproszenia pokrzywdzonej Anny P. w terminie 1 miesiąca od daty uprawomocnienia się wyroku. Wyrok uprawomocnił się w dniu 17.09.2019 r. Jak wynikało z akt sprawy Tomasz P. ani nie przeprosił pokrzywdzonej, ani nie zgłosił się dwukrotnie na wezwanie kuratora. Kurator złożył wniosek o podjęcie postępowania warunkowo umorzonego z ww. przyczyn. Przed podjęciem decyzji sąd stwierdził, że w sprawie tej nie doszło do określenia sposobu, w jaki oskarżony ma przeprosić pokrzywdzoną Annę P.

Oceń zaistniałą sytuację. Czy i kiedy sąd może podjąć postępowanie karne warunkowo umorzone? Czy na postanowienie w tym przedmiocie służy zażalenie, a jeśli tak, to dlaczego? Czy wniosek kuratora może być rozpoznany na posiedzeniu bez udziału stron? Czy ewentualne pismo od pokrzywdzonej, że nie potrzebuje ona żadnych przeprosin od oskarżonego, bo po rozwodzie z nim nie chce mieć z nim do czynienia – może mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia?

**POSTĘPOWANIE KARNE, W SPRAWACH O WYKROCZENIA, KARNE SKARBOWE,
W SPRAWACH NIELETNICH ORAZ PRAWO KARNE WYKONAWCZE**

ZESTAW NR 60

- 1) Przed Sądem Rejonowym w L. toczyło się postępowanie o czyn z art. 278 § 1 k.k. przeciwko Wacławowi D. i Piotrowi O., których bronił jeden wspólny obrońca – adwokat Jakub J. Na rozprawie okazało się, że obaj oskarżeni zaczynają zmieniać dotychczasowe linie obrony i wzajemnie się pomawiać o popełnienie zarzuconego im czynu, którego mieli dokonać wspólnie i w porozumieniu. Każdy z oskarżonych zaczął obciążać współoskarżonego i umniejszać lub eliminować swój udział w zarzuconym im przestępstwie.
Jak na taką sytuację powinien zareagować sąd? Czy ten sam adwokat nie może reprezentować klientów, których interesy są sprzeczne, chociażby ci klienci na to się godzili? Jakie są konsekwencje stwierdzenia współobrony kolizyjnej? Czy brak reakcji na taką sytuację ze strony sądu może mieć wpływ na treść orzeczenia, a jeśli tak, to jaki?
- 2) Do Sądu Rejonowego w C. wpłynęły materiały dotyczące nieletniego Patryka C. (lat 16), któremu zarzucono, że w dniu 12.09.2021 r., w miejscu publicznym, wspólnie z innymi nieletnimi znajdował się w stanie nietrzeźwości, gdzie w wydychanym powietrzu miał 0,42 mg/l alkoholu, tj. takie zachowanie, która wykazuje przejawy demoralizacji. Po wszczęciu postępowania i przeprowadzeniu rozprawy sąd rodzinny stwierdził, że nieletni wykazuje przejawy demoralizacji oraz zastosował wobec niego środek wychowawczy w postaci upomnienia, a nadto odstąpił od obciążania nieletniego i jego matki kosztami postępowania, a kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.
Czy sąd rodzinny mógł odstąpić od zastosowania jakiegokolwiek środka wychowawczego? Jeśli tak, jakie wtedy powinien wydać orzeczenie? Co jest brane pod uwagę, czy w ogóle stosować środek wychowawczy wobec nieletniego? Czy rodzice nieletniego mogą być obciążeni kosztami postępowania, gdy sąd nie stosuje żadnego środka? Jakie środki odwoławcze tutaj służą i komu?
- 3) Przed Sądem Rejonowym w T. toczyło się postępowanie przeciwko Sebastianowi Z. – obwinionemu o popełnienie wykroczeń z art. 116 § 1a kw. Z uwagi na uzasadnione wątpliwości co do poczytalności Sebastiana Z. postanowieniem z dnia 11 marca 2022 r. wydanym na rozprawie został wyznaczony obwinionemu obrońca z urzędu w osobie adwokata Mariusza S.
W dniu 22 marca 2022 roku biegły psychiatra wydał opinię, z której wynika, że Sebastian Z. nie jest chory psychicznie ani niedorozwinięty umysłowo, nie był takim w czasie popełniania zarzuconych mu czynów, nie znajdował się w stanie innych zakłóceń czynności psychicznych. Stwierdzono natomiast u niego zaburzenie lękowe (nerwicę). Zdolność rozpoznania znaczenia czynów i pokierowania swoim postępowaniem w czasie krytycznym miał zachowaną. Warunki z art. 17 § 1 i § 2 k.w. więc nie zachodzą. Nadto Sebastian Z. może brać w czynnościach procesowych, stawać przed sądem oraz prowadzić samodzielną, rozsądną obronę.
Sąd uznał za uzasadnioną opinię biegłego lekarza psychiatry, więc postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2022 r. orzekł, że obowiązek korzystania z pomocy obrońcy z urzędu ustaje i że zwalnia obrońcę z jego obowiązków po myśli art. 21 § 2 k.p.w. Postanowienie to zostało doręczone stronom i obrońcy z urzędu obwinionego z pouczeniem, że zażalenie na to orzeczenie nie przysługuje. Mimo to obwiniony w terminie 7 dni złożył zażalenie, kierując je do Sądu Okręgowego w T., zarzucając naruszenie jego prawa do obrony i wskazując, że stwierdzona u niego nerwica utrudnia mu obronę.
Oceń zaistniałą sytuację. Czy wskazane pouczenie było prawidłowe? Jeśli tak, to dlaczego i jak należało z zażaleniem obwinionego postąpić? Jeśli nie, to dlaczego i jak należało z zażaleniem obwinionego postąpić, a zwłaszcza, do którego sądu przekazać zażalenie celem rozpoznania?